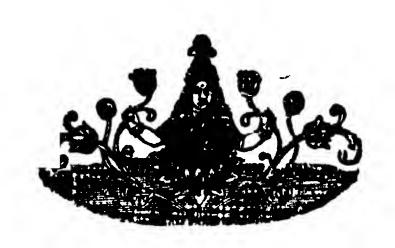
TEXT PROBLEM WITHIN THE BOOK ONLY

ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ

ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು

ಕನ್ನಡ ನಾಡಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನಡಿದಾವರೆಗಿದು ಅಮ್ಮಾ । ಮುನ್ನನೆ ಎನ್ನಯ ನುಡಿಯನು ಪೆರ್ಚಿಸಿ, ಸನ್ನುತ ತಾಯ್ನುಡಿ ಸೇವೆಯ ಕೊಳ್ಳಾ ॥

ಶಂಭು ಶಂಭು ಭಟ್ಟ, ಎಮ್. ಏಜಿ.

UNIVERSAL LIBRARY OU_200660 AWARIII AWARARIII

ಗಾತೀಗ ಕರ್ನಾಟಕದ**ಲ್ಲ** ಹಣ್ಣಿ ನ ತೋಟ**ಗಳು**

भगत ೧

ಲೇಖಕರು.

ಶಂಭು ಶಂಭು ಭಟ್ಟ, ಎಮ್. ಏಜಿ.

ಹಣ್ಣುಹಂ**ಪಲಗ**ಳ ಬಾಗಾಯತವು, ಒಕ್ಕಲಿಗರ **ಕೈಪಿಡಿ ಮುಂತಾದವುಗ**ಳ ಲೇಖಕರು, ಗವ್ಯರ್ನಮೆಂಟ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಟ್ರರಿಸ್ಪ್ರರ ಸಹಾಯಕರು ಇತ್ಯಾದಿ ;

ಗಣೇಶಖಂಡ ಬೊಟೇನಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್ನ, ಖಡಕಿ, ಪುಣೆ.

ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದವರು : ಮೆ II ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಾಲೀಮತ್, ಬಿ. ಏಜಿ. ಡೆಪ್ಯೂಟ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರ, ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ, ಧಾರವಾಡ.

(ಈ ಪುಸ್ತ್ಯಕದ ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕಾ**ದಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.**)

ನೊದಲನೇ ಆವೃತ್ತಿ—೫೦೦ ಪ್ರತಿಗಳು ೧೯೩೨ ಜಿಲೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ. ಮು ದ್ರ ಕ ರು ಶ್ರೀ ಅನಂತ ವಿನಾಯಕ ಪಟವರ್ಧನ, ಬಿ. ಏ., ಆರ್ಯಭೂಷಣ⁷ ಮುದ್ರಾಲಯ, ಭಾಂಬುರ್ದಾ ಪೇರ, ಮನೆ ನಂ. ೯೩೬/೨, ಪ್ರಣೆ ನಂ. ೪

ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಶ್ರೀ ಶಂಭು ಶಂಭು ಭಟ್ಟ, ಎಮ್. ಏಜೆ, ಗಣೇಶಬಿಂಡ ಬೊಟೇನಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನ್ನ, ಖದಕಿ, ಪುಣೆ ನಂ. ೩ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯ ಪ್ರಧಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಾಮದಾರ ದಿವಾಸ್ ಬಹದ್ದೂರ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಾ ತೋಟಪ್ಪಾ ಕಂಬಳಿ, ಬಿ. ಏ., ಎಲ್ಎಲ್. ಬಿ. ಯ ವ ರು:

"'ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು' ಎಂಬ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಸ್ತ್ರಕವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಶೀ। ಭಟ್ಪರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.'' — ಸಿದ್ಧಪ್ಪಾ ತೋಟಪ್ಪಾ ಕಂಬಳ

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬ**ರೆದವರೆ**ಂದರೆ ಇವರೇ ವೊದಲನೆಯವರೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕವು ಹಣ್ಣಿನ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ**ನಿ**ದ್ದು, ನಾವು ಹಣ್ಣನ್ನು ದೂರಿನಿಂದ ತರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿ ರುವ ಕಾರಣವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಾನವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕರ್ನಾ ಟಕದ ಬೀರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೀರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಸಾಗುವ ಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅರುಕೂಲತೆಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ತಿಳಿಯುನಂತೆ ಗ್ರಂಧಕರ್ತರು ಈ ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುನರು ಇವರು ಒಕ್ಕಲತನದ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗದೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಒಕ್ಕಲತನದ ಖಾತೆಯ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಹತ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವಾಡು ತ್ತಿರುವವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅರುಭವಿಕರು ಇರುವರಲ್ಲದೆ, ಇವರು ರಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗಾದು ಕರ್<mark>ದಾಟಕದ ಭೂಮಿ ಹಾಗೂ ಹವೆಮಾನವನ್ನು</mark> ಅರಿತವರಿದ್ದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೇ ಈ ವುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಿವರಿಸಿರು ವರು. ಭಾಷೆಯು **ಸು**ಲಭವಾಗಿದ್ದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಓದು ಬರೆಯುವ**ವರಿಗೆ** ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹಣ್ಣು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಆಹಾರವಿದ್ದು ನಾವು ಇದರ ಕಡಿಗೆ ಏನೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಗೇಹನಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಹಣ್ನು ಬೆಳೆದು, ಅವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೊರಕುವಂತೆಯೂ ಹಾಗೂ, ಅವುಗ್ಯನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಗೆ ಕನುಹಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಭ ಪ**ಡೆಯುನುತೆಯೂ ಶ್ರಮ**ಪಡುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಓದು ಬರೆ ಯುವ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದ್ದಾಿ ಹಣ್ಣಿನ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಿಕೈ ಸಹಾಯ ವಾದಲಿಕೈ ಬ**ುವುತಿದೆ.** ಇನ್ನೊಂದು ಮಹತ್ವನಾದ ಸುಗತಿ ಏನುದರೆ: ಈ ಗ್ರಂಧಕರ್ತರು ಸದ್ಯಕ್ಟೆ ಒಕ್ಕಲತನವ ಖಾತೆಯ ಹಣ್ಣಿನ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲಸ ವಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲಚ್ಚಿಸುವವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾವ ಹೆಚ್ಚಿರ ಮಾಹಿತಿ ಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕೈಯೂ, ಅವರನ್ನು ಬೀಕಾದಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಯೂ ಬರುವಂತಿಗೆ. ಕಾರಣ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳ ಬಾರದೆಂ**ದು ನನ್ನ ಆಶಿ.**

ಮುಳವಾದ, ೬-೧೦-೧೯**೩೨** } ಶಿ. ಶಿ. ಸಾಲೀಮಠ, ಡೆವ್ಯುಟ ದಾಯತೆಕ್ವರ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಟರ, ಧಾರವಾಡ

ಶುದ್ಧಿ ಸತ್ರಿಕೆ:

ಪ ಾನು	ವಳಿ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
C	و	ಕಾರ್ಣಟಕವೆಂತಲೂ	ಕರ್ ಾಟಕವೆಂ ತಲೂ
ح	٤	ಕ್ರಿತ್ತ ಿ	ಕಿತ್ತಳೇ
ک	೨೯	ಬೆಕೇ	ಬೇ ಕೇ
್ರಾಲ	್ತ ಲ	ಹಣುಗಳಿಗೆ	ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ
3 3%	೧೮	ವೇ ುಲೆ	ಮೇಲೆ
€೮	್ರಾಲ	ಕಟ್ <u>ರ</u> ಬೇಕು	ಕಟ್ ರಬೇ ಕು
ફ ઇ	೨೮	ಕಟ್ಟ ಬೇಕು	ಕ ಟ್ಟಿಬೇಕು
୯ ୦	ą	ಅ ಳ ತೆಯನಿ ರಬೇಕು	ಅಳತೆಯವಿರಬೇಕು
లీ లీ	ے	ಕ ್ಬುವಾ ಗ	ಕಟ್ ಟುವಾಗ
ల్గల్గ	೧ ೧	ವಡಕ್ <u>ಕ</u> ೆ	ವದ ್ಯ ೆ
५ अ	೧೮	ಆನುಸರಿಸ ಬೀ ಕಾದ	ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ
32	9.9	ಶ್ರೆಷ್ಠ	ಶ್ರೇಷ್ಠ
೬೪	೨೫	ಕಟ್ಟಲಕ್ಕ	ಕಟ್ಟಲಕ್ಕೆ
ಶಕ	<u>9</u> 2	ತಂಬಬೇಕು	ತುಂಬ ಬೇ ಕು
26	೨ ೪	ಬಾಲ ದಿಯಲ್ಲಿ	: ಬಾದ ಲಿಯಲ್ಲಿ
೧೯	೧೮	ಒಂದು ರೂವಾಯಿ	ಎಂಟು ಆಣೆಗಳು
"	UE	ಎಂಟು–ಹತ್ತು	ಐದೂ ವ ೆ
ററാ	೨೯	ಸವಾಗಿ	ಸ ಮನಾಗಿ

ಶ್ರೀ ಶಂಭು ಭಟ್ವರು.

ಶ್ರ ಸ್ತಾ ವನೆ

ಹನ್ನಡ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಒಕ್ಕಲತನದ ಒಂದು ಅಂಗವಾದ ತೋಟಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆದಂಥ ವಂತೂ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ನಾನು ಮರುಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನಾದರೊಂದು ಬರೆ ಯುತ್ತಿರುವನು. ಪುಣೆಯಂಥ ದೂರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು ನನಗೆ ಇನ್ಯಾವ ತರದಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲ್ಲಿ. ಆದದರಿಂದ ಹಣ್ಣುಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೀರ ಹಿಂದುಳಿದ ಮಾತೃಭೂಮಿಯಾದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ತರ್ಸ್ನು ಜಾನ್ಸನದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವದಕ್ಕೂ ದೊರೆತ ಈ ಸುಸಂಧಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂಬ ಉತ್ಕಟೇಚೈಯ ಫಲವೇ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕಸ್ಥರ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿಡುವಾಗ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರಿಯುವಾಗ ನನಗೊದೆಗಿದ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನೂ ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರವಡಿಸಲು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೀಕಾಗುವ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರ ಸಲಹೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಗಳನ್ನು ಬೀಡಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ

ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಂದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಜಾಗ್ರತಿಗೆ ಅರುಸರಿಸಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರಬೀಕಾದ ವಾಣ್ಯಯದ ಒಂದು ಶತಾಂ ಶವು ಕೂಡ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಎಂಬದು ವಿಷಾದಕರವು. ಇದಕ್ಕೆ ಬರಹಗಾರರ ಕೊರ ತೆಗಿಂತಲೂ ಓದುಗರ ಕೊರತೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಒಕ್ಕಲತನದ ಬರಹಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಾದವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ದುರ್ಗೈವದಿಂದ ಅಕ್ಷರ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟದ್ದಾರೆ. ಓದು ಬರಹಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಒಕ್ಕಲತನದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲತನವು ಹೀನ ತರಗತಿಯ ಉದ್ಯಮವು ಅನಿಸುತ್ತದೆ! ಅದನ್ನು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಓದುಬರಹಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ಕೆಲವು ಬುದ್ಧಿ ವಂತರು ಹೇಳಬಹುದು!! ಅಂದ ಮೇಲೆ ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬರೆಯು ವದಕ್ಕೂ ಓದುವದಕ್ಕೂ ಉತ್ತೇಜನವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ! ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ

ದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಸುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವಿಲ್ಲಗೆ ಮುದ್ರಣದ ವೆಚ್ಚ ವನ್ನು ನೂರಕ್ಕೆ ತೊಂಭತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯಿಂದ ತೆತ್ತು ಸಾಲಂಡಿಗನಾಗಿ ಕೂಡ್ರುವ ಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ "ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೈಪಿಡಿ" ಎಂಬ ವನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಣಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಬೆಲೆ ಇಟ್ಟು ಎರಡು ತಿಂಗಳಿ ಗೊಂದರಂತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕಿಂಗು ಯೋಚಿಸಿಗೆರು. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೈಪಿಡಿಯ ಎರಡು ಮಣಿಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಾದವು. ಜಾಹೀರಾತು ಮುಂತಾದ್ರಕ್ಕೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಹಾಕಿಗೆನು ಆದರೆ ಉಪ ಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಕೈಪಿಡಿಯ ಮೂರನೇ ಮಣಿಯು ಇನ್ನೂ ಹೊರ ಬೀಳುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ತೀವ್ರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನಮ್ಮ ಬಾಂಧನುಗೆ ಇದರ ಉಪಯೋಗವೇ ಆಗುವದಿಲ್ಲವ್ಲು ಎಂದು ಕಡು ನೊಂದು "ವುನಃ ಯತ್ನವಾಡು" ಎಂಬ ನುಡಿ ಯಂತೆ ಈ "ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ"ನ್ನು ಬರೆಯುರಾರಂಭಿಸಿದೆನು. ಈ ಪ್ರಯತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಾರರ ಪುರೋಹಿತರಾದ ಧಾರವಾಡದ ಆಲಾರ ವೆಂಕಟರಾಯರು ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದರೆ ತನ್ಸಾಗದು. ಅವರು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣ ದಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದರಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಅನುಭವಾ ಮೃತದ ಒಂದು ತೊಟಕನ್ನು ನನಗೆ ಕುಡಿಸಿದರು. ಅದರಿಂದ ಬರಹಗಾರರ ಹಣೆ ಯ ಬರಹವೇ ಹೀಗೆಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಈ ಉದ್ಯೋಗಕ್ರೆಳಸಿಗೆನು. ಇದ ಲ್ಲಗೆ ಕರ್ರಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು ಬೆಳೆದು ಆ ಮತೆಯ ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಕೈಗೆ ನಿಲುಕುವ ಪುಸ್ಪಗಳನ್ನು ಹರದು ತಂದು ಅರ್ಪಿಸಿ ನಮಿಸುನ್ನತೆ ಈ ಜನ್ಮವು ಸಾರ್ಧವಾಗ ದೆಂದು ದೃಢ ನಂಬಿಗೆಯಾಲುತು. ಅಂತೂ "ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು" ಹುಟ್ಟುವ ದಿನವು ಬಂದೇ ಹೋಯಿತು

ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವು ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಪಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂತೆ ಯವಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರಯತ್ನ ವನ್ನು ನಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ರಗತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕವ ಮಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುಹುಗೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ವಧಾ ಯತ್ನಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಇಡೀ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ, ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಚರಿಸಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ತೋರಿಗರ ಕಸ್ಸನಪ್ಪಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಯಧಾಮತಿಯಾಗಿ ಉನಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಈ ಗೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಅನೇಕ ಸುಸುಧಿಗಳ ಅರುಭವವೇ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ

ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಸ್ಟೀಷಿನಲ್ಲೂ ಮರಾರಿಯಲ್ಲೂ ಬರೆ ಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ವುಸ್ತಕಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಪಡೆದಿಗ್ದೇನೆ. ಇವೆಲ್ಲ ವುಗರ ಫಲವು ಹ್ಯಾಗೆ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ ಎಂಬದನ್ನು ಓದುಗರೇ ಸಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಕ್ಕಲತನದ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳು ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ವೂ, ಗಹನವಾದವೂ, ಅನಿಶ್ಚಿ ತವಾದವೂ ಆಗಿರುವದರಿಂದ ಈ ಮೊದಲು ಬರೆದ ವುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಗೊದವೆಗೇ ಯಾರೂ ಹೋದಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ತೋಟಗಳ ವ್ಯವಸಾಯವು ಒಂದು ಧಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ನಡೆಸಲ್ಪಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಖಂಡಿತ ಅಧಿನ್ರಾಯವಿರುವದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡದ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಶಕ್ಯವಾದಷ್ಟು ವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇನ. ನಮ್ಮ ತೋಟಗರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೆಖ್ಪಪತ್ರವನ್ನು ಇದದ್ದರಿಂದಲೂ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನು ಸಾರವಾಗಿ ತೋಟಗಳ ಲಾಭಹಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ವ್ರತ್ಯಾಸವಾಗುವದರಿಂದಲೂ, ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಆದಾಯಪೆಚ್ಚಗಳ ಪತ್ರಿಕಯು ಬರೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ವಾದ ಮಾದರಿಯ ಅಂದಾಜು ಪತ್ರಿಕಯಿಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಇದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ ವೀಕಿಸುವವರು ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಪಿತಿಗ್ನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ತೋಟಗಳ ಲಾಭಹಾನಿಗಳ ಖಂಡಿತ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಕಳಿಸಿಕೂಡುವಷ್ಟು ದಯಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ಋಣಿಯಾಗಿರುವೆನು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗರಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರ ವುಂಟಾ ಗಬೇಕೆಂಬದೇ ನನ್ನ ಧೈಯವು.

ಈ ಪ್ರಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನವಿತ್ತ ಮೆಗಿ ಸಾಲಿಮರ ಸಾಹೇ ಬರಗ್ನೂ, ಚಿತ್ರಗಳ ಬ್ಲಾಕುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೆರವಾದ ಬೀಸಾಯ ಖಾತೆಯ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರನ್ನೂ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೀಕಾದ ಮಂಜೂರಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ್ಯುಹಂಪಲಗಳ ತಜ್ಞ ರಾದ ದಾಕ್ಸರ ಚೀಮಾ ಸಾಹೇಬರನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸದೆ ಇರಲಾರೆನು. ಈ ಪ್ರಸ್ತಕವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಣೆಯ ಆರ್ಯ ಭೂಷಣ ಮುದ್ರಣಾಲಯದವರಿಗೂ, ಪ್ರುಪುಗಳನ್ನು ಓದುವದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಪರಮಮಿತ್ರ ಶ್ರೀ ಕೊಡಕಣೆ ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ಟ, ಬಿ. ಏಜಿ. ಇವರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಹೀಗೆಂದು ಕನ್ನಡಗರ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನಿಟ್ಟು, ಇದು ತಮ್ಮದೇ ಎಂದು ಅವರು ಲಾಲನೆ ವಾಲನೆಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಯಿಸಿ ಬಲಿಯಿಸಿ ದುಡಿ ಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂದು ವಿನೀತನಾಗಿ ವ್ರಾರ್ಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಪುಣೆ, ಶ್ರೀ ಶಕೆ ೧೮೫೪ ವಿಜಯದಶಮಿ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆಯಾಳು, ಶಂಭು.

(

೯

286

ಶ್ರಕರಣ ೧ – ನಿಷಯಸ್ರವೇಶ

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಸಾಟಕ; ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು; ಹಣ್ಣಿನ ಮರ ಗಳ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ, ಕ್ಷೇತ್ರ ಮುಂ.; ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ; ಕರ್ಗಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು !

ಶ್ರಕರಣ ೨೭ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

ವಿಶೇಷಜ್ಞಾನ; ತೋಟಕ್ಕ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳ; ಮಣ್ಣು; ನೀರು; ಹವೆ; ಭಾಂಡವಲು; ಆಳುಗಳು; ಬೇಲಿ; ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಹ್ಯಾಗೆ? ಸ್ವಚ್ಛತೆ; ಗೊಬ್ಬರ; ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು, ರೋಗಾದಿಗಳು; ಕಾವಲು; ಲೆಖ್ಬ ಪತ್ರ; ಗಿರಾಕಿಗಳು; ಮಾರಾಟದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು; ಬಾಜಾರ; ನಂಬರ ವಾರಿ; ಕಾದಿಡೋಣ

ಸ್ರಕರಣ ೩ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಂದರೇನು ' ಅದರ ವಿಧಿಗಳು; ಬೀಜ, ಬೀಜವಸ್ನು ಆರಿಸುವದು; ಬೀಜವಸ್ನು ಎಷ್ಟುದಿನ ಇಡಬಹುದು ! ಬೀಜವು ಹುಟ್ಟ ಲಕ್ಟೆ ಏನೇನು ಬೇಕು ! ಬೀಜವಸ್ನು ಯಾವಾಗ, ಹ್ಯಾಗೆ, ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು ! ಮಡಿಗಳು; ಚೋರೆಗಳು; ಪೆಟ್ಟೆಗೆಗಳು; ಮರಿಗಳು; ಕೊಂಬೆಗಳು; ಗೂಟ; ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟ; ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವದು; ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿ; ನಾಲಿಗೆ ಕೊಡಿ; ಬಗಲ ಕೊಡಿ, ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ; ಬಾರು ಕೊಡಿ, ತರೆ ಕೊಡಿ; ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದು; ಥಾಲು ಕಣ್ಣು, ತುಂಡು ಕಣ್ಣು, ಉಂಗುರಗಣ್ಣು; ಯಾವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ! ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಧನಗಳು

ಸ್ರಕರಣ ೪_ಮಾವು

ಉತ್ಪತ್ತಿ; ಹಿಂದಿನ ಸಾಗುವಳಿ, ಹವೆ; ಮಣ್ಣು, ನೀರು; ಸಸಿಗಳು, ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವದು; ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದು, ನಡುವದು; ನೀರು ಹಾಯಿಸು ವದು; ನೆಡುವ ಅಂತರ; ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು; ಫಲಬಿಡುವ ವಯಸ್ಸು; ಗೊಬ್ಬರ; ಮರಗಳ ಆಕಾರ; ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳು; ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಥುಳಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು; ಊರಮಾವಿನ ಜಾತಿಯ ಹಳೇ ಮರಗಳನ್ನು ಬದ ಲಸುವದು; ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು; ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯು; ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವದು; ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವದು; ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು; ನಂಬರವಾರಿ; ಮಾರಾಟ; ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಕಳಿಸುವದು; ಮಾವಿನ ತೋಟಗಳ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ; ರೋಗಾದಿಗಳು.

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ

ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು

ಸ್ರಕರಣ ೧

ನಿಷಯ ಪ್ರವೇಶ

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದರೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕರ್ಣಾಟ ಕದ ಭಾಗವು. ಈ ಭಾಗಕ್ಯೆ ಉತ್ತರ ಕಾರ್ಣಟಕವೆಂತಲೂ ಅನ್ನಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾದ, ಬೆಳಗಾಂವಿ ಮತ್ತು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಸವಾವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟುದಿನ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಸಾಯದ ಖಾತೆ ಯವರು ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂವಿ, ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ವಿಭಾಗಿಸಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಗತಿ ಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಂಕಣ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ರಚನೆಯು ಬೇಸಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೇ ಆಗಿತ್ತು ಎನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ವರಿಸ್ಭಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡವೂ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯವರಿಂದಲೇ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರಣ ಬಾಷಾನ್ವಯ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯ ಒಂದು ಮೆಟ್ಟಲಾದರೂ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದಂ ತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕಸ್ಸರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕದೊಳಗಿನ ವಾಹಿತಿಯು ಕೂಡಿ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಯಾದರೂ, ಇಂಥದೇ ವರಿಸ್ಥಿತಿಗಳುಳ್ಳ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಇದರೊಳಗಿನ ತತ್ವ ಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವವೆಂಬದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗದು.

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ದೆಯ ಸಮುದ್ರ ಪಟ್ಟಿಯೂ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಬಹಳ ಮಳೆಯಾಗುವ ಘೋರಾರಣ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಘಟ್ಟದ ಪ್ರದೇಶವೂ, ಅದನ್ನೇರಿದ ಬಳಿಕ ಬರುವ ಮಲೆನಾಡೂ, ಆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಹಾಯುವ ವರೆಗೂ ಬೈಲಾದ ಬೈಲು ಸೀಮೆಯೂ ಒಳಗೊಂಡಿ ರುತ್ತವೆ. ಅತಿವೃಷ್ಟಿ-ಅನಾವೃಷ್ಟಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನೆಲ್ಲ ತುಂಬುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅತ್ಯುಷ್ಣವಾದ ಹವಾಮಾನವೂ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಾದ ಹವಾಮಾ

ನವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣು ನೀರುಗಳ ಮಾತಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಸರಿ. ನೀರಿನ ಹನಿಗೆ ಬಾಯ್ತಿರೆದು ನಿಂತ ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ದೆಯೂ, ಮಳೆಯಾಗುವದೂ ಇಲ್ಲ, ಆಗದೆ ಈರುವದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬಂತಿರುವ ಬೆಳಗಾಂವಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ದೆಗಳ ಭಾಗ ಗಳೂ, ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮಳೆಯಾಗಿ ಸಾಕುಬೇಕು ಮಾಡುವ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ದೆಯೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಸಿರ್ಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ಸೀಮೆಗಳಂಧ ಎಂದೆಂದೂ ಬತ್ತದ ನೀರಿನ ಝರಿಗಳೂ ಅಬ್ಬಿಗಳೂ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ, ಆಳದಲ್ಲಿ ವಾತಾಳ ನ್ನು ಮುಟ್ಟುವರ್ನೊ ಎಂಬಂತಿರುವ ಬಾವಿಗಳುಳ್ಳ ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾಂವಿಗಳ ನೆರೆಯ ಸೀಮೆಗಳೂ, ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಟೆ ನೀರು ದುರ್ಲಭವಾಗಿರುವಂಧ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಬಾದಾಮಿಯ ಪ್ರದೇಶಗಳೂ ಇರುವವು. ವಿಜಾಸೂರ ಜಿಲ್ದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಳದ ನೆಲೆ **ು ಸಿಗ**ದಂಧ **ಎರೆ** ಮಣ್ಣಿನ ನೆಲವನ್ನೂ, ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾಂವಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿದ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರುವ ಕಾಗದಾಳಿ ಮಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳನ್ನೂ, ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಗುಂಟ ಹಬ್ಬಿರುವ ಉಸುಕಿನ ಬೈಲುಗಳನ್ನೂ ಉಲ್ಲೇಖಸದೆ ಇರಲಾಗದು. ಕಾಳೀ, ಗಂಗಾವಳೀ, ಅಘನಾಶಿನೀ, ಶರಾವತೀ ಮುಂತಾದ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರವಸ್ನು ಕೂಡುವ ನದಿಗಳೂ, ಕೃಷ್ಣಾ, ಘಟವ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ, ವರದಾ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಮುಂತಾದ ಬೈಲು ಸೀಮಿಯ ನದಿಗಳೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಪ್ರೇಷಿಸುವ ಸಣ್ಣ ವುಟ್ಟ ಹೊಳೆಹಳ್ಳಗಳೂ ಅನೇಕವಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಹೊಳೆಹಳ್ಳಗಳ ದಂಡೆಗುಂಟ ಉದ್ಘಾ ನುದ್ದವಾಗಿ ಬಿನ್ನಿರುವ ಸದಾ ಫಲದ್ರೂಪವಾಗಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೂ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟ ಗಳಿಗೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಹೂಗಳುವದು ಹೊಸತಲ್ಲ. ಗುನ್ನಾ ವೂರ **ಕೆರೆ**, ಇಸಳೂರ ಕೆರೆ, ಮುಗದ ಕೆರೆ, ಕೆಲಗೆರಿ ಮುಂತಾದ ಜಲಾಶಯಗಳೂ, ನೆರ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅವೋಘವಾದ ನೀರಿನ ಶೆಲೆಯೂ. ರಾಮತೀರ್ಧದಂಧ ಗುಡ್ಡ ವಸ್ತು ಒಡಕೊಂಡು ಜಿಗಿಯುವ ಝರಿಗಳೂ ಅನೇಕ ವುಂಟು. ಇವುಗಳಿಂದ ಹಸಿ ಮೊಳ ಗುತ್ತಿರುವ ಹೊಲಗಳಾದರೂ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಿರುವ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ * ಅನೇಕ ತರದ ಫಲ ವೃಕ್ಷಗಳ್ಕೂ ಬೆಳೆ ಬೆಳಸು ಗಳೂ, ಎಷ್ಟೋ ಶತವಾನಗಳಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಟ್ಟರುತ್ತವೆ. ಈಗಲೂ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ನಾಡಿನಲ್ಲಾದರೂ ಯಾವದೊಂದು ಬೆಳೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ದೊರಯದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮಾವು, ಬಾಳೆ, ಹಲಸು,

^{*} ಇದರ ಮುಂದೆ "ಕರ್ಣಾಟಕ" ವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕವೆಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳೆಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಿಂಬೆ, ವೇರಲ, ನೇರಲ, ದಾಳಿಂಬ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳೂ, ಇತರ ಗಡ್ಡೆ ಗೆಣಸು ಮತ್ತು ಧಾನ್ಯದ ಹೊಲಗಳೂ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಇಂವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾದಿ, ಬನವಾಸಿಗಳ ಫ**ಲೋದ್ಯಾನಗಳೂ ವಿಹಾರೋ** ದ್ಯಾನಗಳೂ ಹೆಸರುಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಇತ್ತೀಚೆಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ತೋಟಗಳನ್ನು ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ನಂತರ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಜನ ರಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೀತಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತಾಗಿ, ಹಣ್ಣು ಹಂವಲಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ತುಸು ಅವನತಿ ಹೊಂದಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿ ತರೂ ಸುಖಿಗಳೂ ಆದ ಎಷ್ಟೋ ಸದ್ಸ್ರಹಸ್ಥರು ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಹವ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ದರಿಂದಲೂ, ಇತರ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಅವರನ್ನು ಆನುಕರಿಸಿಯೂ, ಸ್ವಂತದ ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದಲೂ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ತೋಟಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದಲೂ ಬೇಸಾಯದ ಈ ಭಾಗಕೈ—ತುಸು ಅನ್ನುವದೇಕೆ— ಬಹಳೀ ಉತ್ತೇಜನ ವುಂಟಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಹಳೆಯ ತೋಟಗಳ ದುರಸ್ತಿಯಾಗುವ ದಲ್ಲದೆ ಹೊಸ ತೋಟಗಳೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತಲಿನೆ. ಹಣ್ಗೆಂದರೆ ಬರೀ ಶ್ರೀಮಂತರ ಉವಭೋಗದ ವಸ್ತುವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವ ದಿನಗಳು ಹಿಂದಾಗುತ್ತಲಿವೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಉಪಯೋ ಗದ ಆಹಾರವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುವ ದಿನಗಳೂ ಒತ್ತಿ ಬರುತ್ತಲಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೂ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದಾದರೂ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ಇರಲೇ ಬೇಕೆಂದೂ, ಅವುಗಳಿಂದ ತಾನು ಮನೆಯ ಖರ್ಚಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಸವಿಯ ಬೇಕೆಂತಲೂ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೊಲಮನೆಯಿಲ್ಲದವರೂ, ಶಹರ ವಾಸಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ಬಾಳಿ, ವಾವುಗಳನ್ನಾದರ್ಕೂನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆದು ಫಲವನ್ನನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ. ಇದ್ಲೇ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶುಭ ಸೂಚಕ ವಲ್ಲವೇ !

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು ಹೊಸವಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವು ಈಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅವರೂಪವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವವೇ ಹೊರತು, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಇರಬೇಕಾದಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ವಸರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬದು ಸಂತೋಷಕರವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಇರುತ್ತವೋ ಆ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳು ಇನ್ನೂ ಜನರ ಕಿವಿಗೆ ಕೂಡ ಬಿದ್ದಿರ ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿದಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಯತ್ನವು ನಡೆಯುವದು ಅವಶ್ಯವಿರುವದೋ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯತ್ನವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಲ್ಲ.

	9 0	359,05	೨೯೬೪ ರ ಬಿಸಾಂಶ ಪ್ರತ	10)	3 3 3 5	200	ಜನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಸಾಗು ನಾಡಿದ್ದು	ಪ್ಪಡ್ಡಿತ್ರ ಬಾಗಾಯಿತ	स स
	೧. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ೧೩ [°] ೫೩ ರಿಂದ ೧೫ [°] ೩೬	೧೩°೫೩′ ರಿಂದ ೧೫°೩೬′	2 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8	13 13 14 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15	9000 2000 2000 2000	ಇಂಚಿ ೪೬ ರಿಂಬ ಸ್ರಾಸರಿ ೧೨೮	ಳಿಎಗ <u>ೆ ಅ</u>	2.8038382	90F 332.	36 36
	1975 S	೧೪ ^೦ ೧೪ ರಂಭ ೧೫ ^೦ ೫೩	2 ಕ್ಷಿಕ್ಟ್ರಿಸಿಕ್ಟರಿಸಿಕ್ಟರ್ಟ್ಟರಿಸಿಕ್ಟರಿಸಿ	೯೦ ಸಹಿ		೦	ನಿ೯ ೨ ೩ ೯ ೦೦	92 34 9 4 0 34	ر م و لام	रूर्य
	ಬೆಳಗಾಂವಿ	೧೫ ^೭ ೨೨ ರಿಂದ ೧೬ ^೭ ೫೮	28°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9°9	ခ် င် ခွ	ಳಿಸ್ತಿ೧ಳಿ ೫೭ ^೭ ರಿಂದ ೧೦೦ ^೯ ನಿಂದ ಸಾತಿ.	<u>၀</u>	9 3 29 E	೯೦೫೯೧೧೯	है अ डि अ	الم الم الم
>	ವಿಜಾರ್ನ ಭ	ට සිංහි ට ව ිනි	28.00 20.00	13 28 28	20 13- 13. 13. 14. 15.	್ ಕ್ಷಾ ಕ್ಷಾ ಕ್ಷಾ	4 33 4 33 4 3	3660ec	3 % 3 7 6	ට තේ තේ
1			· 		1	డిస్తు. మీ	ಒಟ್ಟು, ೩೧೮೮೧೦೩	ಕಂತಿಲ್ಲ ಕ	೧೮೦೪೩೫ ೧೧೬೫೩	೧೧೬%೩

ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು ಚಿಲ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಪ್ರಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿ ಸಿದಂತೆ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಇರುತ್ತದೆ

ಹಣ್ಣಿನ ಜಾತಿ		र्जुः	ತ್ರ ಫಲ—	ಎಕರೆಗಳು, ((೧೯೨೪-೨	ઝ.)	
		ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಧಾರವಾದ	ಬೆಳಗಾಂವಿ	ವಿಜಾ ಫಾ ರ	ఒట్కు	
٥.	ಮಾವು	• • •	೧೦೮೬	೧೯ <i>೯</i> ೭	65 3	೩ ೮೨	೪೦ ೩೧
೨.	ಬಾಳೆ		ર હ્ઝાઇ	೩ ೬೮	<u>2 00</u>	೭೪೫	೫ ೩ ೯೧
ą.	ಕಿತ್ತಳೆ ನಗ	F	 -	3 %-	೧೩	7_73	೧೧೪
೪ .	ವೇರಲ	• •)))))	0550	೧ ೦೩	22.0
N.	ದಾಳಿಂಬ				೧೭	_ 	೪ ೦
٤.	ಅಂಜೀರ	• • •	***************************************	1_		೧೫	೨೧
2.	ಚಿಕ್ಕೂ	• • •				0	C
೮.	ಹಲನು	• • •	ಳುಾು	೬೨	೧೫		(() () () () () () () () () () () () ()
٤	ನೇರಲ	• • •	ಬಿಡಿ ಮಳ	' <mark>ಗಳು</mark> ಅ್ಲ	೨್ಲ ಬಹಳ	'ಎ ⁻ 'ುತ್ತವೆ.	
no.	ನ ರಂ ಭಾಳೆ	• •	00		-		CO
ററ.	ಗೋವೆ ಹಣ	જૂ	೭೪-	-			<u> </u>
೧೨.	ಸೀತಾಫಳ ಕ				မွ	1	6,
	ఒట్ ట	• • •	かたついと	೨೬೬೫	೧೬೯೬	೧೩೩೪	೧೧೯೩೩

ಟೀವು:—ಈ ಕೋಷ್ಟ್ರಕದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಳಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಪಸ್ಟ್ರಲ್ಪ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ವೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದೇನೆಂದರೆ—ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾವು, ಬಾಳೆ, ಗೋವೆ, ಹಣ್ಣು, ಪೇರಲ, ಹಲಸು ಇವಸ್ಟೇ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ನಾಲ್ಕೆಂಟು ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣಿ ನಮರಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅವು ಬಹಳ ವಿರಳ. ಇಲ್ಲವೆಂತಲೇ ಅನ್ನ ಬಹುದು, ಕಿತ್ತಳೇ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ನಿಂಬೆಯ ಗಿಡಗಳೇ ಬಹಳ. ಇತರ ವ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬೆಳೆ ಸಲ್ಪಡುವ, ಒಳ್ಳೇ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವ, ವವ್ಪಾಯಿ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಸಂತ್ರೆ, ಕ್ರಿತ್ತಳೇ ಹಣ್ಣು, ಮೋಸಂಬಿ, ಅಂಜೀರ, ಚಿಕ್ಕೂ ಮುಂತಾದ ರಸವತ್ತಾಗಿಯೂ ರುಚಿಕರವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹಣ್ಣುಗಳ ಹೆನರೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಧ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಈಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆಂಬದು ಸಂತೋಷಕರವು.

ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಒಟ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬರೇ ೧೧೬೫೩ ಎಕರೆಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ನಾಗು ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೀತ್ರವು ಅಂ೩೨೮೯೨ ಎಕರೆಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲತೆಯಿರುವ ಬಾಗಾಯಿತ ಕ್ಷೇತ್ರವು ೧೮೦೪೩೫ ಎಕರೆಗಳು, ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ನೋಡಲು ಕರ್ಣಾಟಕದೊಳಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಏನೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾನದಿಂದ ೪–೫ ಜನರಿರುವ ಒಂದೊಂದು ಕುಟುಂಬದ ವಾಲಿಗೆ ಅರ್ಧಗುಂರೆಯಷ್ಟು ಹಣ್ಣಿನ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಕ್ಷೇತ್ರವಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಫ್ರಾನ್ಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ೧೦ ಜನರಿಗೆ ೧ ಎಕರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಕ್ಷೇತ್ರವಿದೆ ಅಮೆರಿಕೆ ,, ,, ೧೬ ,, ೧ ,, ಜರ್ಮನಿ ,, ,, ೫೬ ,, ೧ ,, ಹಿಂದುಸ್ಥಾನ,, ,, ೪೫೦ ,, ೧ ,, ಕರ್ನಾಟಕ ,, ,, ೨೭೩ ,, ೧ ,,

ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಪೂರೈಕೆಯು ಎಷ್ಟು ವಿವುಲವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂಬದು ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಹಿಂದುಸ್ಪಾನದಲ್ಲೂ ಅದರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಹಣ್ಣು ಇತರ ದೇಶಗಳ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶದನ್ನು ಕೂಡ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ.

ವಾಶ್ಚಿನಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಹತ್ವವು ಬಹಳ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಊಟದಲ್ಲೂ, ಊಟವಾದ ಬಳಿಕ ತಿಗ್ಸುವದಕ್ಕೂ, ಫಲಾಹಾರದಲ್ಲೂ ಹಣ್ಣುಗಳು ಬೆಕೇ ಬೇಕು. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿನ ಶೋದಗಳಿಂದಲೂ ಡಾಕ್ವರ ಜನರ ಪ್ರಯೋಗಗ ಳಿಂದಲೂ ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಹಿಟಾಮಿನ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಮತ್ತು ಶರೀರದ ದಾರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಸಾಂದರ್ಯವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ಹೊಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಚೈತನ್ಯ ವದಾರ್ಧವು ವಿಶೇಷವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಂತೂ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಹತ್ವವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ವಾಶ್ಚಿ ಮಾತ್ಯರಿಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲದೆ ದಿನ ಕಳಿಯುವದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಹತ್ವವು ಇನ್ನೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯುವದೂ ಇಲ್ಲ ಅವುಗಳ ಸಾಗುವಳಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಏನೇಸು ಬೆಳೆಸಬಹುದೆಂಬದನ್ನು ತುಸು ವಿಚಾರಿ ಸುವ. ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚನ್ನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೂ ಸಾವಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಜಾವಾರ ಜಿಲ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ವೆಗಳ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೋಸಂಬಿ, ಹುಳಿ ನಿಂಬೆ, ತಾಳಿಂಬ, ವೇರಲ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಈ ತರದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಒಣ ಹವೆಯೂ, ಉಷ್ಣತೆಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಣ್ಣಿ ನಿಂದ ನೀರು ಒಸರಿ ಹೋಗುವಂತಿರಬೇಕು, ಅದು ಬಹಳ ಆಳವಾದದ್ದಿರ ಬಾರದು ಇಂಧ ಸ್ಥೆಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಮಟ್ಪಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾಂನಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮಲ್ಲಾಡ ಪ್ರದೇಶಗ ಳಲ್ಲಿ ಮಾವು, ಬಾಳೆ, ಹಲಸು ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಯಧೇಷ್ಪ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆ**ಸಲು ಅನುಕೂಲತೆಯಿದೆ.** ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಫೂಸ ವಾಯರಿ ಜಾತಿಯ ವಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಬೆಳೆಯುನದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಾತಿಗಳೂ ವಾವಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮನೆನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿಹಚ್ಚಿದ ವಾವಿನ ಮರಗಳಂತೂ ಅವರೂಪವೇ ಹಾದು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಫೂಸ, ವಾಯರಿ, ಮಲಗೋನಾ, ಫರ್ನಾದಿನ ಮುಂತಾದ ಕೊಡಿಹಚ್ಚಿದ ವಾವಿನ ತೋಟಗಳು ಅನೇಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಬಾಳೆಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಿಂದಲೂ, **ವಸೆಯಿ**, ಫುಣೆ ಮುಂತಾದಲ್ಲಿಂದಲೂ ತಂದು ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ನೇರಲ ಗಿಡ ಗಳೂ—ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟೆ ನಾಡಿದನ್ರ—ಪುಣೆಯ ಸರಕಾರೀ—ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಈ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಲಕ್ಕ ಬಹು ರುಚಿಯಾಗಿರುವದಲ್ಲಿದೆ ಅದರ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಾಟ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮಧುಮೇಹದ ಮೇಲೆ ಡಷಧವಾಗಿಯೂ, ಕುಡಿಯುವ ಸಾನಕ ಮಾಡಲಿ

ಕ್ಯಾಗಿಯೂ ಉವಯೋಗಿಸಬಹುದು ಹಲಸು, ನೇರಲ, ಹುಣಸೆ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳನ್ನು ವಾರ್ಗಗಳ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಇನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಚಿಲ್ದೆಯ ಘಟ್ನದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಹುಳಿ ನಿಂಬೆ, ಹಲಸು, ಕಂಚಿ, ಸಕ್ಯರೆ ಕಂಚಿ, ಮಾದಲ, ನೇರಲ, ಜಂಬೆ ನೇರಲ, ಪನ್ನೇರಲ ಮುಂತಾದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸ ಬಹುದು. ಈ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಸೆಯಿಂದ ನೆಟ್ಟು ತೋಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ರುವದಿಲ್ಲ. ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಆಫೂಸ ನಾಯರ ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುವ ಕರೇ ಇವಾಡು ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣು ತಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹಣ್ಣಾದ ಕೂಡಲೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ, ಆದದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ದೂರದ ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು ಬಹು ಕಷ್ಟ, ಇದರಿಂದ ಹಾನಿಯಾ ಗುತ್ತದೆ ಆಫೂಸ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಬಹು ಶ್ರೀಷ್ಟ್ರವಾಗಿರುವದಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ದಿನ ಗಳವರೆಗೆ ಕೆಡದೆ ಚನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಣ್ಣು ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯವರ ಪ್ರಯ ತ್ರದಿಂದ ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಯುರೋಪಕ್ಟೆ ಹೋಗಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ಹುಳಿನಿಂಬೆ, ಹಲಸು, ನೇರಲ, ಗೋವೆ ಹಣ್ಣು, ಬಾಳೆ, ಚಿಕ್ಕೂ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ವ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸೆ ಬಹುದು.

ಕರ್ಣಾಟಕದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೂ, ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗರ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯ ನ್ನೂ, ಮುಂದೆ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಏನು ಮಾಡ ಬಹುದೆಂಬದನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸ ಬೇಕೆಂಬದನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವವು ಎಷ್ಟಿರತ್ತದೆಂಬದನ್ನೂ ಇನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ.

ಸ್ರಕರಣ ೨ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ

ಹಣ್ಣು ಹಂವಲಗಳ ಸಾಗುವಳಿಯು ಉಳಿದ ಬಾಗಾಯಿತ ಜಿರಾಯಿತ ಬೆಳೆಗಳ ಸಾಗುವಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಬಾಳುತ್ತವೆ. ಇತರ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಗಲ್ಲ. ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ನೆಡುವಾಗ ಅವು ಮುಂದೆ ಬಹಳ ವರ್ಷ ಬದುಕುವಂತೆ ನೆಲವನ್ನು ಆರಿಸುವದರಲ್ಲೂ, ಮಣ್ಣು ಹಸೆನ ಮಾಡುವದರಲ್ಲೂ, ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರ, ಆಳು, ಭಾಂಡವಲು, ಬೇಲಿ, ಮಾರಾ ಟದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು, ಕಾದಿಡೋಣ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲೂ ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರವು ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ನೆಟ್ಟ್ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸಾಕಬೇಕು. ಅವು ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವದರಿಂದಲೂ, ಧುರ್ಲಕ್ಷಿಸುವದರಿಂದಲೂ ಹಾನಿಯಾ ಗುತ್ತದೆ. ಸೆರಿಯಾಗಿ ಸಾಗುಮಾಡಿದರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳು ಬಹಳ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಗಲ್ಲ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗ್ರತೆಯು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವು ಕೆಟ್ಟರೂ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಪೂರ್ತೆಗೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಲಾಭವೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಹಣ್ಣು ಹಂವಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಕೆಲವು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗ ಳನ್ನು ಮನನಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಅವು ಯಾವ ವೆಂದರೆ:--

ವಿಶೇಷ ಜೆಕ್ಟ್ಗನ: ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರುಚಿಯು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ರುವಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೆಳೆಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಕ್ರಮವೂ, ನೀರು ನೆಡಿಗೆಗಳೂ, ವೆಚ್ಚವೂ, ಆರೈಕೆಯೂ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಯಾ ಬೆಳೆ ಗಳ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಹೊಲದ ಒಡೆಯನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯೂ ಅರಿತಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ, ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮಳೆಯ ಸುರುವಿಗೆ ಹೊಲ ವನ್ನು ಹೂಡಿ ಹರಗಿ ಬಿತ್ತಿದರಾಯಿತು. ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ. ಮೊದಲು ಬೀಜವನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಚೋರೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಬಿತ್ತಿ, ವರ್ಷಾರು ತಿಂಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿ, ಅಗೆಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವನ್ನು ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ, ಕೊಡಿಕಟ್ಟು ಆಗಲಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ನೆಡು ಬಳಿಕ ಅವನ್ನು ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ, ಕೊಡಿಕಟ್ಟು ಆಗಲಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ನೆಡು

ವಾಗ ಕುಣಿಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ತೆಗೆದು, ಅವನ್ನು ಮಣ್ಣು ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ತುಂಬಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಅಗೆಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು. ನೆಟ್ಟಿಕೂಡಲೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು. ನೆರಳು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಂತೆ ಎಲ್ಲ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಸುವದಿಲ್ಲ. ಬಾಳೆ, ಮಾವು, ಹಲಸು ಮುಂ ತಾದವು ಸದಾವರ್ಣಿಗಳಾದುದರಿಂದ ಅವು ಹೂಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಿತ್ತಳೆ ವರ್ಗದ ಗಿಡಗಳೂ, ಪೇರಲ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಮುಂತಾದವುಗಳೂ ಸದಾಪರ್ಣೆಗಳಲ್ಲ. ಯತು ವರ್ಣಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಹೂಬಿಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಬುಡದ ಮಣ್ಣು ಅಗೆದು ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಲವು ದಿನ ತೆರೆವಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವಹೊತ್ತಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ಅರಿತು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಈ ಮರಗಳಿಂದ ಫಲವೇ ಬರಲಿಕ್ಬಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬರೇ ನೆಟ್ಟು ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರ ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರು ವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಾತಿಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಅರಿತು ಅದರಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು.

ತೋಟಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳ:—ತೋಟವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಂಬದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಲ ಮನೆ ಇದ್ದವರಿಗೆ, ಇದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ನೀರು ಎಂಧದೇ ಇದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲೇ ಯೋಗ್ಯ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಅನು ಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗು ವಮಂ ಶಹರದಲ್ಲಿರುವವರೂ ಆದವರಿಗೆ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗು ವಮಂ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯು ಸಾಕಿಷ್ಟಿರಬೇಕು. ಹೋಗಿ ಬರಲಿಕ್ಕೂ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಮಾರ್ಗವು ಒಳ್ಳೇದಿರಬೇಕು. ಆಗಗಾಡಿಯ ಸ್ವೇಶನವು ಸಮಿಪ ದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಕೂಲಯ ಆಳುಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮನನೆ ಮಾಡಿ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮನನೆ ಮಾಡಿ ಹೊಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಣ್ಣು:—ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳು ಬಹಳ ವರ್ಷ ಬಾಳುವಂಧವೂ, ತಮ್ಮ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿಯೂ ದೂರವಾಗಿಯೂ ವಸರಿಸುವಂಧವೂ ಇರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮಣ್ಣು ಬಹಳ ಆಳವಲ್ಲದ್ದೂ ಸೈಲಾದದ್ಸೂ ಇರಬೇಕು. ಬಹಳ ಆಳವಾದ ಜಿಗಟು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೇರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಪಸರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುವು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆಳವಾದ ಜಿಗಟು ಮಣ್ಣು ಬೀಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಿರಿಯುವದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಒಡಕುಗಳುಂಟಾಗಿ ವುರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಹರಿಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಮರಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅವಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂ ದುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಧ ಮಣ್ಣು ನೀರಿನಿಂದ ರಾಡಿಯಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಓದಾ ಡುವದೂ, ಯಾವದೊಂದು ಹೋರೆಯನ್ನು, ಮಾಡುವದೂ ಕಸ್ಟ್ರನಾಗುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಣ್ಣು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೨-೩ ಫೂಟು ಆಳವಾದದ್ದಿದ್ದು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಮುರಮ್ಮವಾಗಲಿ ಉಸಕಾಗಲಿ ಇರಬೇಕು. ಮುರಮ್ಮ ದಲ್ಲೂ ಉಸುಕಿನಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ನೀರೆಲ್ಲ ಇಂಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲರೆ ಯಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲ. ಕಲ್ಲರೆಯೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಒಸರಿ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳು ಕಲ್ಲರೆಯ ಧರವನ್ನು ಮುಟ್ಟ್ರದೊಡನೆ ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂರಿತವಾಗಿ ಮರ ಗಳು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಯಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗು ತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಫ್ರಾರಗಳು ಬಹಳ ಇರಬಹುದು. ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಇಡೀ ವರ್ಷ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ಕ್ರಾಗಗಳು ವೇಲೆ ಬಂದು ಮರಗ ಳನ್ನು ನಾಶವಾಡಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಜಿರಾಯುತ ಬೆಳೆಗಳಿಗಿಂತ ಹಣ್ಣಿನ ಮರ ಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಸಾರಗಳನ್ನು ತಡಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಯ ಶೋಧದಿಂದ-ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯಿರುವದಷ್ಟೇ ? ನದಿಯ ದಂಡೆಗೆ ಹರಿದು ಬಂದು ಬಿದ್ದ ಮಣ್ಣು ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ. ಇಂಧ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಷಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಸಾಕಷ್ಪಿರುತ್ತವೆ. ನೀರೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಒಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೇರುಗಳು ಪಸರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ಅನುವಿರುತ್ತದೆ.

ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸ್ಥೆಳವು ಸುತ್ತಲಿನ ಸ್ಥಳಗಳಿಗಿಂತ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಡ್ಲರೆ ಬಹಳ ಒಳಿತಂ. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಸೀರು ನೆಲಸುವದಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ಬೇಗನೆ ಒಣಗಿ ಹಡಕ್ಟೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣು ಒಳ್ಳೆಯವಿದ್ದು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಶೇಥಿ ಮಣ್ಣಿನ ಧರವಾಗಲಿ ಜಿಗಟು ಮಣ್ಣಿನ ಧರವಾಗಲಿ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇದಲ್ಲ. ಯಾಕಂ ದರೆ ಮರದ ಬೇರುಗಳು ಮೇಲಿನ ಧರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತನಕ ಮರಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಬೇರುಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಜಿಗಟು ಮಣ್ಣಿನ ಧರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಡೊಡನೆ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವು ಒಂದಾಗಿ ಮರಗಳು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸಾಯಬಹುದು. ಅದ ರಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಫೂಟಾದರೂ ಆಳವಾದ ಕುಣಿಗಳನ್ನು ಅಗೆಸಿ ಮಣ್ಣಿನ ಧರಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷವಾಡಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು.

ಮಾವು, ಹಲಸು, ನೇರಲ ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಉಸುಕಿನ ದಾಗಲಿ, ಹರಳು ತುಂಬಿದ್ದಾಗಲಿ ಇರುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೋ ಸಂಬಿ, ನಿಂಬಿಗಳಿಗಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಹೆಯ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣೂ, ಧಾರವಾಡ ಬೆಳಗಾಂವಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣೂ, ಗೋಕಾಕದಲ್ಲಿಯ ಉಸುಕಿನ ಮಣ್ಣೂ, ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮಣ್ಯೂ ಇವಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಆಳವಾಗಿಯೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೂ ಪಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಬಾಳೆ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಅಂಜೀರ, ಪೇರಲ, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮಾತು ಹಾಗಲ್ಲ. ಈ ಮರ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಬೇರುಗಳು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಧರದಲ್ಲೇ ವ್ಯಾಪಿ ಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಆದಕಾರಣ ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣು ತುಸು ಜಿಗಟಾಗಿದ್ದರೂ ಆಳ ವಾಗಿದ್ದರೂ ಬರುತ್ತದೆನ್ನಬಹುದು. ಅಂಜೀರವು ಸುಣ್ಣದ ಹರಳುಗಳು ವಿವುಲವಾಗಿ ರುವ ಶೇಥಿಯಂಧ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ದಾಳಿಂಬ, ಬೋರೆ ಮುಂತಾದ ಮರಗಳು ತೀರ ಕಸುವಿಲ್ಲದ ಹರಳು ನೆಲದಲ್ಲಾ ದರೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ನೀರು: _ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಇಡೀ ವರ್ಷ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ನೀರಿನ ಪೂರೈ ಕೆಯಿರಬೇಕು. ಪೇರಲ, ಡಾಳಿಂಬ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹೂವಾಗಿ ಹಣ್ಣು ಹರಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ವರೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವದು ಅವಶ್ಯ. ಒಂದು ಬೆಳೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹರಿದುಕೊಂಡಬಳಿಕ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಳೆಯ ಹೂವು ಬಿಡುವ ಹಂಗಾಮಿನ ತನಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕೈ ದು ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಬರೀ ಮಳಿಯ ನೀರಿನಿಂದಲೇ ಅವು ಬೆಳೆದು ಫಲಕೊಡುತ್ತವೆ. ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೋಸಂಬಿ, ನಿಂಬಿ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ಇಡೀ ವರ್ಷ ನೀರು ಬೇಕೆಂದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಬಾಳೆಗಂತೂ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿ ಷ್ಟ್ರೂ ಕಡಿಮೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇದ್ದರೂ, ತೋಟದಲ್ಲಿದ್ದ .ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮರಗಳಿಗಾದರೂ ತಪ್ಪದೆ ನೀರು ಬೇಕೀ ಬೇಕು. ಆದರೂ ಮರಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲಸಬಾರದು. ನೆಲಸಿ ದರೆ ಮುನ್ಲೈನಲ್ಲಿ ಹವೆಯಾಡುವದು ನಿಂತುಹೋಗಿ ಬೇರುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬಾಧೆ ಬರುವದು. ಅದರಿಂದ ಮರಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯವಾಗಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲಸುವದರಿಂದ ಎಲೆಗಳೂ ಟೊಂಗೆಗಳೂ ಒಣಗಿದಂತೆ ಅರಿಶಿಣ ಬಣ್ಣದವಾಗಿ ಉದುರಿ ಹೋಗುವವು. ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಮಿಡಿಗಳು ಬೆಳೆಯದೆ ಇದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಉದು ರುವವು. ಈ ಮಾತು ತುಸು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿದರೂ ನಿಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಹಗ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ಅತಿಶಯ ನೀರು ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕು. ಮಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ನೀರು

ಕೊಡುವದು ಬೇಡ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ, ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಇಂಡು ಆಳವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ತೋಟವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇದಿಷ್ಟು, ನೀರು ತೋಟದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಾ ಗಲಿ ಕಾಲುವೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಸಿಗಲೇ ಬೇಕು. ನೀರು ಕೊಟ್ಟ ಮಾರನೇದಿನವಾಗಲಿ ಮೂರನೇದಿನವಾಗಲಿ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಕೆದರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣು ಒಣಗಿ ಬಿರಿಕೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲು ಕಳೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಹನೆ:—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಾಗುವ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಕೆಡಕಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಬುಡಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮೇಲೆ ಬಿಸಲು ಜೋರಾಗಿದ್ದಂತೆ ಅವು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ನೆರಳಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹವೆಯು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆ ಯದು. ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ದಾಳಿಂಬ, ಪೇರಲ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ತೇವು ಇರ ಬಾರದು. ಒಣಗಿದ ಹವೆಯು ಇರಬೇಕು. ಹೂ ಬಿಟ್ಟು ಮಿಡಿಗಳು ನಿಲ್ಲುವಾಗ ಆದರೂ ಹವೆಯು ಒಣಗಿದ್ದ ರಬೇಕು. ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ದ್ರತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಮರಗಳ ಮೇಲೂ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಬಳ್ಳಗಳ ಮೇಲೂ ರೋಗರುಜೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬಾಳೆ, ಹಲಸು, ಮಾವು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಹವೆಯು ಉಷ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಬೇಕಷ್ಟು ತೇವಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತಂಡಿಯು ಸಹನವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನೀರು ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿ ಬರ್ಫವಾಗುವಷ್ಟು ತಂಡಿಯು ಬಿದ್ದರಂತೂ ಅವು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಸತ್ತೇ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಹೂಕಾಯಿಗಳೂ ಸುಟ್ಟು ಉದುರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು.

ಭಾಂಡವಲು:—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ, ಹೊಲಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳ ಕಿಕ್ಯೂ, ಬಾವಿ–ಕೆರೆಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲಿಕ್ಯೂ, ದುರುಸ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಯೂ, ನೆಲವನ್ನು ಹೂಡಿ, ಹರಗಿ, ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಿಕ್ಯೂ, ಸಸಿಗಳನ್ನೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳ ಲಿಕ್ಯೂ ದುಡ್ಡು ಬೇಕು. ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ತೋಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಯೂ, ಆಳುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಯೂ, ಇತರ ಚಿಲ್ಲರೆ ವೆಚ್ಚಕ್ಯೂ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ನಗದೀ ಹಣವು ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುವದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳಿಂದ ಬಹುಶ: ಉತ್ಪನ್ನವು ಮೂರು ನಾಲ್ಯು ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲು ಏನೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ತೋಟದ ವೆಚ್ಚವೆಲ್ಲ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಹಣ್ಣಿನ

ಗಡಗಳು ಸಣ್ಣ ವಿರುವಾಗ ಅಂದರೆ ಅವು ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲು ಮೂರು ನಾಲ್ಯು ವರ್ಷ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಉಪ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ನಡುವಿನ ಜಾಗವು ವ್ಯರ್ಧ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪವಾಡರೂ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದ ಗೊಬ್ಬರ, ನೀರು, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳು ಬಲಿತು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅವು ಗಳಿಂದ ಬರುವ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದು ಮೊದಲು ಹಾಕಿದ ಮುದ್ದಲವನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ಕೂಡಿಸಿ ತಿರುಗಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬದು ನಿಜವು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಲಾಭ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯುವದು ಹ್ಯಾಗೆ ? ಚಿರಾಯಿತ ಬೆಳೆಗಳಿಗಿಂತ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಕು ಭಾಂಡವಲು ಮೊದಲಿಗಂತೂ ಬೇಕೇ ಬೇಕು.

ಆಳುಗಳು:—ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕೆಲಸವು ಇಡೀ ವರ್ಷ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅಗೆಯುವದು, ಕಡಿಯುವದು, ನೀರು ಕೊಡುವದು, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವದು, ಹುಲ್ಲು ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಕಾಯುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಆಳುಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವುಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೋರೆ ಗಳಿರುವದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಆಳುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಆದದರಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಾನಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟ ಇಟ್ಟರು ವದು ಉತ್ತಮ. ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಳುಗಳನ್ನು ತತ್ಪೂರ್ತಿಕೂಲ ಕೊಟ್ಟು ತಂದುಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು. ಹಂಗಾಮೀ ಆಳುಗಳೂ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುವದಲ್ಲ. ಮತ್ತು ತೋಟದ ಕೆಲಸದ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲೇ ಇತರ ಜಿರಾಯಿತ ಕಬ್ಬು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕೆಲಸವು ಜೋರಾಗಿ ಬಂದರೆ ಆಳುಗಳು ದೊರೆ ಯುವದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದ್ದುದೆ ತೋಟದೊಳಗಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇ ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಜಿರಾಯಿತ ವೈರುಗಳಂತೆ ಎ್ಲುರೂ ಮಾಡಿದಂತೆ ಹೂಡುವ ಸಾಲು ಹೂಡಿ ಬಿತ್ತುವ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿದರಾಗಲ್ಲಿ. ಮರಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರು ತೆರೆಯುವದು, ಕತ್ತರಿಸುವದು, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ರೊಡುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವೂ ವಿಚಾರಬುದ್ಧಿಯೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ತೋಟದ ಯಜವಾನನಿಗಂತೂ ಇರಲೇ ಬೇಕು. ಅವ ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಳುಗಳಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂಬ ಭರವಸೆ ಇರಭೇಕು. ಮತ್ತು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೊತ್ತು ಬಂದರೆ ತಾನೇ ಮೈ ಮುರಿದು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದು ಮುಂದೆ ನೋಡ ಬಾರದು. ತನ್ನ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ಆಳುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಸಿ ತಿದ್ದಿದ ಬೇಕು. ಇಂಧ ವಿಶೇಷ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಂಬಳವನ್ನು ತುಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಡಿದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

ತೋಟವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಆಳುಗಳು ದೊರೆಯುವವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬೇಲಿ:—ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಬೇಲಿಯು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ದನ ಕರುಗಳೂ ಕಾಡು ವ್ರಾಣಿಗಳೂ ಹಾವಳಿ ಮಾಡಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡದಂತೆ ಬೇಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ತುಡುಗರು ಬಂದು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೊಯ್ಯ ಬಹುದು. ಹಣ್ಣು ಹಂವಲಗಳನ್ನು ಹರಿದು ಒಯ್ಯ ಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಳ್ಳಿನ ತಂತಿಯ ಬೇಲಿಯು ಉತ್ತಮವೆನ್ನ ಬಹುದು. ಕಾಡು ಹಂದಿಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಸರಿಗೆಯನ್ನು ನೆಯ್ದು ಹಂದಿಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಬರಗೊಡದ ತಂತಿಯ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆಯು ಬಹು ದಿನ ತಡೆ ಯುವದು. ಮುಳ್ಳು ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬೇಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇನಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ ದುರುಸ್ತಿಯು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಒಂದ ಕ್ಯೊಂದು ಹತ್ತಿ ಸಾಲಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಬೇಲಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಧ ಜೀವಂತ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಐದು ಫೂಟು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಗೋಡೆಯಂತೆ ಎರಡು ಫೂಟು ಅಗಲಾಗಿ ಆಗಾಗ ಕತ್ತರಿಸಿ ಇಟ್ಟರೆ, ಬಹಳ ಭದ್ರವಾದ ಬೇಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಬೇಲಿಗೆ ವತಂಗಿ ಎಂಬ ಗಿಡವು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದ್ದುದೆ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತೀರ ಬೈಲಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಪ್ರಾ ಗಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಗಾಳಿಯ ಜೋರಿಗೆ ಗಿಡಗಳು ಕಿತ್ತು ಬೀಳದಂತೆಯೂ, ಟೊಂಗೆ ಗಳು ಮುರಿಯದಂತೆಯೂ ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಾ ಗಿ ಚೊಗಚೆಯಂಧ ಎತ್ತರ ವಾಗಿ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಬೇಲಿ ಮೂಡಬಹುದು ಈ ತರದ ಬೇಲಿಗಳು ಬಹಳ ದಪ್ಪವಾಗಿರಬಾರದು. ಅವುಗಳಿಂದ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಾದುವದು ಬಂದಾಗಬಾರದು. ಗಾಳಿಯ ಜೋರು ಮಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಸಾಕು. ಅವು ಎಂಟು ಹತ್ತು ಫೂಟಾದರೂ ಎತ್ತರವಾಗಿರಬೇಕು.

ತೋಟದೊಳಗೆ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದರಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಲಿ ಕಟ್ಟುವದಾದರೆ, ಅದು ಮುಳ್ಳು ಬೇಲಿಯಾಗುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಡುರಾಂಟಾ, ಡೊಡೋನಿಯಾ ಎಂಬ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಈ ಬೇಲಿಗಳಿಗೆ ಉವಯೋಗಿಸ ಬಹುದು. ಈ ಗಿಡಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ಚಂದ

ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ, ಪೇರಲ, ಡಾಳಿಂಬ ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಕೈ ನೀಡಿಸಿ ಮಾರು ಹಾಕುವಂತೆ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಂತಿಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಬಹು ಸುಂದರ ವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣು ಕೊಡುವ ಬೇಲಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ತಯಾರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಬೈದು ವರ್ಷಗಳು ಹತ್ತುತ್ತವೆ. ತೋಟೆಗನಿಗೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆನಂದವು ಏತರಿಂದಾಗುವದು ?

ಗಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವರು ಹ್ಯಾಗೆ ?—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಕುಣಿ ತೆಗೆದು ನೆಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣಿನ ಮರ ಗಳು ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಬೆಳೆದಷ್ಟು ವೇರಲ, ಡಾಳಿಂಬಗಳು ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಗಿಡವನ್ನೇ ನೆಡುವದಾದರೂ ಅದು ಮುಂದೆ ಬೆಳೆದು ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಷ್ಟು ಜಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುವದು ಎಂಬದರ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಎರಡು ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ಅಷ್ಟು ಅಂತರವನ್ನಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಸುಮಾರು ಇವ್ಪತ್ತ್ವುದು ಫೂಟು ಗಳಷ್ಟು ಆಗುವದೆಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಇವುತ್ತ್ವುದು ಫೂಟುಗಳಿ ಗೊಂದರಂತೆ ನೆಡಬೇಕು. ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸಮಿಖ ನೆಟ್ಟರೆ, ಮುಂದೆ ಅವುಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಮರಗಳ ಬೆಳೆ ವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುವದಲ್ಲದೆ, ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಬಿಸಲುಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪವನಿರುವದಿಲ್ಲ. ರೋಗಾದಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಮೊದಲೇ ಗಿಡಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರವನ್ನಿಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಡಗಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಬದಿಗಳಲ್ಲೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಅಂತರವನ್ನಿಟ್ಟು ಅಂದರೆ ಚೌರನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಗಿಡಗಳೂ ಎಲ್ಲ ಸಾಲುಗಳೂ ಒಂದೇ ಅಂತರದ ಮೇಲಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ನೆಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲ ಮರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಒಂದೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಅವಕಾಶವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೂಡುವದು, ಹರಗುವದು, ಉವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು, ಹರಿಗಳನ್ನೂ ಮಡಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವದು, ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸೆಗಳನ್ನು ಕರ್ಯಿಯ ಮಡಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವದು, ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸೆಗಳನ್ನು ಕರ್ಯಿಯ ಮಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ವೆಚ್ಚವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲದೆ, ತ್ರಿಕೋಣ, ಚಾಕೋಣ, ಷಟ್ಟೊಣ ಮುಂತಾದ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದುಂಟು. ಅವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಚ್ಛತೆ:-ತೋಟವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರಬೇಕು. ಹುಲ್ಲು ಕಳೆಗಳು ಬೆಳೆದಿರಬಾರದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲೆಸಿರಬಾರದು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೂಡಿ ಹರಗಿ ಮಣ್ಣು ಸೈಲಾಗಿರುನಂತೆ ಎಚ್ಚರಪಡಬೇಕು. ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ಸಾರಿ ನೀರು ಕೊಟ್ಟ್, ತರುವಾಯ ಗಿಡಗಳ ಮಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆದರಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸೈಲು ವಾಡಬೇಕು ತಿಂಗಳಿಗೊನ್ಮುಯಾದರೂ **ಮ**ಡಿಗಳನ್ನು ಕೆದರಲೇ ಬೇಕು. ಗಿಡ ಗಳು ದೊಡ್ಡ ವಾದ ಬಳಿಕ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಹೂಡುವದು, ಹರಗುವದು, ಹರಿ ಗಳನ್ನು ವಾಡುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಯ್ಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಹೂಡುವದರ ಬದಲು ನೆಲವನ್ನು ಅಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಅನಾ ವಶ್ಯಕವಾದ, ಸತ್ತು ಹೋಗಿರುವ, ಅಧವಾ ಒಣಗಿರುವ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಬೇಕು. ಇಂಧ ಟೊಂಗೆಗಳಿಂದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅವು ವ್ಯರ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಅವಾಯಕಾರಕವಾದ ಭಾರವಾಗಿ ರುತ್ತವೆ. ಒಣಗಿದ ಟೊಂಗೆಗಳು ಮಳೆಗಾಲದ ನೀರಿನಿಂದ ಕೊಳೆದು ಹುಳ ಹುಸ್ಪಡಿಗಳು ಬೆಳೆಯುವದಕ್ಕ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡುತ್ತವೆ ಹುಲ್ಲು ಕಳೆ ಮುಂತಾದವು ತೇಟದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ್ದರೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ರೋಗವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಹುಳ ಹುಸ್ಪಡಿಗಳು ಬಹಳ ವೈದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ ವನಸ್ಸತಿಜನ್ಯ ರೋಗಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಇಲಿಗಳಿಗೂ, ಹಾವು ಹರಣೆಗಳಿಗೂ, ಹಂದಿ ಮಿಕ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೂ ಸುಖ ದಿಂದ ಇರಲಿಕ್ಕೆ **ನು**ನೆ ನೂಡಿಕೊ**ಟ್ಪ**ಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ **ನುಧ್ಯದ**ಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದರೆ ದನಕರುಗಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೆಂಬದು ತೀಗ ತಪ್ಪು. ಅದರಿಂದ ಲಾ**ಭವಾ**ಗುವದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚು ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ದಲ್ಲಿ ಸೊಪ್ಪು ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದವು ಸಿಕ್ರಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದಿರಬಾರದು ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೇಮಿಸಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಲ್ಪಡಬೇಕು ಸ್ವಚ್ಛತೆಯಿಂದ ಗಿಡಗಳ ಆರೋಗ್ಯವು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳು ಕೆಡುವದಿಲ್ಲ. ಮನ ಸ್ಸಿಗೆ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಚ್ಛತೆಯೂ ತಿಸ್ತೂ ಇದ್ದರೆ ಹಾನಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಎಸ್ಟ್ರೋ ತರದಿಂದ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೊಬ್ಬರ:—ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಪಾಕುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವು ಬೇಕಾಗದಿರಬಹುದು. "ಬೆಟ್ಟದಾ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರ್ದ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟೆಯನು ಕಟ್ಟ ನೆರೆ ನೀರೆರೆದ ರುಂಟೇ ?" ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಬೆಟ್ಟದ ಮರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೂ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಅಷ್ಟೇ. ಸಾಗು ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು

ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಷ್ಟ್ರಕ್ಟೆ ತಾವೇ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹ್ಯಾಗಾ ದೀತು ? ಮತ್ತು ಈ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಾವು ಅವುಗಳ ಬೆಳವರೆಗೆಗೆ ಏನಾದರೂ ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವದು ಯೋಗ್ಯವೂ ಅವಶ್ಯವೂ ಅಲ್ಲವೋ ?

ಗೊಬ್ಬರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿರುತ್ತವೆ ಒಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳೆಂದರೆ ಸೆಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ, ಅದರ ಗೊಬ್ಬರ (ಖಚ್ರಾ), ಸೊಪ್ಪಿನ ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದವು. ಇವು ಎಲ್ಲ ಅವಶ್ಯ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ತರದ ಗಿಡಗಳಿಗೂ ಇವು ಅತ್ಯವಶ್ಯ. ಇವುಗಳಿಂದ ಆಗುವಷ್ಟು ಲಾಭವು ಇನ್ಯಾತರಿಂದಲೂ ಆಗಲಾರದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿನ್ನಬಹುದು

ಕೃತ್ರಿಮ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಹಾಗಲ್ಲ ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಪೃಧಕ್ಕರಿಸಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೊಂದೇ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಯಾವ ಗಡಗಳಿಗೆ ಯಾವ ದ್ರವ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯಿಂದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೋ ಆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅಗೇ ದ್ರವ್ಯದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯನು ಕೊಟ್ಟ ಔಷಧಗಳಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಇತ್ರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿ ಲ್ಲಗೆ ಇವನ್ನಷ್ಟೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಕ್ಟೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯನು ಕೊಟ್ಟೆ ಲೇಹ ವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಉಣ್ಣುವದನ್ನೂ ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವದನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟೆ ೆ ಡ್ಯಾಗಾದೀತು ? ಕೃತ್ರಿಮ ಗೊಬ್ಬರಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲೇಟ ಆಫ್ ಎಮೋನಿಯಾ, ನಾಯ್ಟ್ರೀಟ್ ಆಫ್ ಸೋಡಾ ಇವು ನೈಟ್ರೋಜನ ಪ್ರವ್ಯವನ್ನು ಪಾರೈಸಿ ಎಲೆ ಟೊಂಗಿಗಳು ಜೋರಿಸಿಂದ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ವಾಡುತ್ತವೆ ಇವು ೧ಡಗಳ ಶರೀರಕ್ಟೆ ಬಹು ಪಾಷ್ಟ್ರಿಕವು. ಸುವರ್ ಫೋಸ್ಟೇರ್, ಬೋನ್ ವಿ೨೨ (ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ) ಮುಂತಾದವು ಫೋಸ್ಬರಸ್ ಎಂಬ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಹೂ ಕಾಯಿ ಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆಯೂ ಅವು ಸುಷ್ಟ್ರಿಯಾಗುವಂತೆಯೂ ವಾಡುತ್ತವೆ ಸಲ್ಟೀಟ್ ಆಫ್ ಪೊಟೇಶ್ ಎಂಬದು ಪೊಟೀಶ್ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಪೊರೈಸುತ್ತಗೆ ಈ ಎರಡು ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಗಿಡದ ಎಲೆ ಟೊಂಗೆಗಳ ಜೋರು ತುಸು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೂ ಕಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣ ದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಡುವದು ಉಂಟು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಿ, ಎಲುಬು, ಕೃತ್ರಿಮ ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದವು ಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ ಹೊಸ್ನೆಕಾಯಿ, ಔಡಲ, ಕುಸಬಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆದ ಬಳಿಕ ಸಿಗುವ ಹಿಂಡಿಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಸತ್ತ ವ್ರಾಣಿಗಳ ಎಲುಬುಗಳನ್ನೂ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಕಾದಿಟ್ಟು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವೆಂದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಲಾಭವಾಗ ಬಹುದು. ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯಲ್ಲೂ ಹೊಳೆಗಳ ದಂದೆಗಳಲ್ಲೂ ವಿೂನು ಬೇಕಟ್ಟು ರುವದು. ಇದನ್ನು ಹೂಳಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಗೊಬ್ಬರವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಉತ್ತಮ ಗೊಬ್ಬರವಾದ ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೂಡ ಸರಿ ಯಾಗಿ ಕೂಡಿ ಹಾಕಿ ಇಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದ ಲಾಭವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ನಾವು ಪಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಸಗಣಿಯಿಂದ ಬೆರಣಿ ಕುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇತರ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಲಾಭ ಹೊಂದುವ ದಿನಗಳು ಬರುವದು ಎಂದು !

ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಮದಲ್ಲಿ ನೆಡುವಾಗ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ವನ್ನೂ, ತುಸು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ, ಮತ್ತು ಸಲ್ಫೇಟ್ ಆಫ್ ಎಮೋನಿಯಾವನ್ನೂ ಕೊಡುವದು ಒಳ್ಳೇದು, ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳು ಜೋರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದಂತೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಳೆಗಾಲದ ಸುರುವಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕು. ಕಿತ್ತಳೆ, ಡಾಳಿಂಬ, ವೇರಲ ಮುಂತಾದವು ಗಳಿಗೆ ಬೇರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ, ನೀರು ಕೊಡುವಾಗ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡುವದು ಉತ್ತಮ. ಹೂವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು.

ಉಸ ಬೆಳೆಗಳು:—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿದ್ದಗಳು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಏನೂ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಅವು ಸಣ್ಣ ವಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಉಪ ಬೆಳೆಗಳೆಂದರೆ ಬೆಂಡೆ, ಚವಳಿ, ಬದನೆ, ಮೆಣಸು, ಕುಂಬಳ, ಕೋಬಿ, ನವಲಕೋಲ ಮುಂತಾದ ಪಲ್ಲೆ ಕಾಯಿಗಳು, ಮತ್ತು ವಟಾಣೆ, ನೆಲಗಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದವು. ಈ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ, (೧) ಉಪ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಇಡೀ ವರ್ಷ ನೀರು ಬೇಕಾಗ ಬಾರದು, (೨) ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು ಇಡೀ ವರ್ಷ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಬಾರದು, ನಾಲ್ಯಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಹೋಗಬೇಕು. ಉಳಿದ ನಾಲ್ಯಾರು ತಿಂಗಳು ಹೊಲವು

المجاهدة المحافظة ال

ರೋಗಾದಿಗಳು: ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನೆಟ್ಟು ೨ವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟರೆ ರೋಗಗಳೂ ಹುಳಗಳೂ ಎಷ್ಟು (**ಸು**ಟ್ಟ್ರಿಗೆ ಕಡಿವೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ರೋಗಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಉವಾಯ ಮಾಡುವದ ಕ್ಕಿಂತ ನೊ**ದಲೇ** ರೋಗಗಳಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಪಡುವದು ಲೇಸು. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಷ್ಟೋ ರೋಗಗಳು ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬಂದದ್ದು ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಉವಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಪ**ಸ**ಿಸ ದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಯಾವದೊಂದು ರೋಗವು ಗಿಡಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಹಿಮ್ಮಿಟ್ರಿಸುವದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ರೋಗಗಳೂ ಹುಳಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ ಅವು**ಗ**ಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಯಾ ಗಡಗಳ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರುತ್ತೇವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ರೋಗಗಳಾದ ಕೂಡಲೆ ಸಮಿಾವದಲ್ಲಿರುವ ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯ ಓವ್ಹರಸೀಯರ, ಫಾರ್ಮ ಸುವರಿಂಟೆಂ ಡೆಂಟ, ಕಾಮಗಾರ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಉಪಾಯ ಮಾಡುವದು ಒಳ್ಳೆದು. ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೆ॥ ಹಾರ್ಟ್ ಕಲ್ಚರಿಸ್ಟ್, ಸಾಹೇಬ, ಬೇಸಾಯ ಕಾಲೇಜ, ವುಣೆ, ಇವರಿಗೆ ಬರೆದು ಕೊಂಡರೆ, ಕೂಡಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಹೆಯು ಪತ್ರದ್ವಾರದಿಂದಾಗಲಿ, ಸ್ವತಃ ಬಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಗಲಿ, ದೊರೆಯುವದು.

ಕಾವಲು:—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು ಹೂ ಬಿಟ್ಟು ಮಿಡಿಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವು ಪಾಡಾಗಿ ಹರಿದುಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಾಗಲಿ, ಬಾವುಲಿಗಳಾ

ಗಲಿ, ತುಡುಗರಾಗಲಿ ಅವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡದಂತೆ ಕಾಯಬೇಕಾಗುವದು. ತೋಟೆ ದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಳವನ್ನು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕವಣಿ ಕಲ್ಲು ಗಳನ್ನು ಬೀಸುವದರಿಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಓಡಿಸಬಹುದು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೂ ಹಗಲಿನಲ್ಲೂ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಕುಡುಗರಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಕ್ಟೆ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಬೆಳೆಯೂ ಪಾಡಾಗುವಾಗ ಒಂದೆ ರಡು ತಿಂಗಳಪೂರ್ತ ಕಾವಲು ಇಡುವದು ಅವಶ್ಯ. ಆದರೆ, ಬೇಲಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ವನ್ನು ಮೇಯಬಾರದು ಎಂಬಂತೆ ಕಾವಲಿಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯನು ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಮೋ ಸಮಾಡಿ ತನ್ನ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಿಫ್ಯಾಕಜಿಯವನು, ಯಜಮಾನನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಆದ ಕಾವ ಲುಗಾರನನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಲಾಭವೇನು? ಕಾವಲುಗಾರನು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಯಜಮಾನನು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿ ಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಯಜಮಾನನು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೀತಿ ಯಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಗಾಗೆ, ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂತೋಷವಡಿಸಿ ಇಟ್ಟರಬೇಕು.

ಲೆಖ್ಬರತ್ರ:—ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವು ಯಾವ ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳ ವೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ? ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯು ಯಾವ ದರದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ? ಒಟ್ಟಿನ ವೇಲೆ ತೋಟ ದಿಂದ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೋ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೋ? ಯಾವ ಜೀನಸುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದರೆ ದುಡ್ಡು ಹುಟ್ಪುತ್ತದೆ? ಎಂಬದನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳುಕೊಳ್ಳುವ ದಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಬರೆದಿಡಬೇಕು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಗಾಗ ನೋಡಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬದರ ಅನುಭವವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಲೆಖ್ಖ ಪತ್ರವನ್ನು ಇಡದಿದ್ದರೆ ತೋಟದಿಂದಾಗುವ ಲಾಭ ಹಾನಿಗಳು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಲೆಖ್ಖವತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೇ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ದುಡ್ಡು ಬಂದದ್ದು ಇವುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿ ಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಮನೆ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಹುಲ್ಲು, ಹಣ್ಣು, ವಲ್ಲೆ ಕಾಯಿ, ಮುಂತಾದ ವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಅಜಮಾಸಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲೇ ಬೇಕು ಅದರಂತೆ ಸ್ವತಃ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದ ಕ್ಯೂ ಮನೆ ಯವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದ ಕ್ಯೂ ಯೋಗ್ಯ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಗುಣಿಸಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬರೆಯ ಬೇಕು ಹೀಗೆ ಸೂರ್ಷ್ನ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೊಲದ ಇಲ್ಲವೆ ತೋಟದ ಲೆಖ್ಯಪತ್ರವನ್ನು ಇಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೊಲಮನೆಯ ಉದ್ಯೋಗವು ಒಂದು ಧಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೊಲಮನೆಯ

ವರೆಲ್ಲ ಇಡೀ ವರ್ಷಕಾಲ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಬಂದಷ್ಟರಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದು ಸಾಲವಿದ್ದರೆ ಸಾಲ ತರುತ್ತಾರೆ! ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಜೀವನ ಕ್ರಮವು ನಡೆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲತನದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡು ವದೂ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಊರ್ಜಿತಗೊಳಿಸುವದೂ ಬಹು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗರೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಾಲಂಡಿಗರಾಗಿ ಹೊಲವುನೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹಾಕಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ!!

ಗಿರಾಕೆಗಳು:—ಗಿಡಗಳು ಫಲಕ್ಟೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವದು ಹ್ಯಾಗೆ ಎಂಬ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ತೋಟವನ್ನೇ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ದಲಾಲನಿಗೆ ಆಗಲಿ ಕಂತ್ರಾಟದಾರನಿಗೆ ಆಗಲಿ ಒಂದು ಬೆಳೆಯ ಪೂರ್ತಿಗೆ ಮಾರುವ ಪದ್ಧತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಊರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೋಟಗಳಿದ್ದರೆ, ಗಿರಾಕಿಗಳು ತಾವಾಗಿ ಬಂದು ತೋಟವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದ್ದರೆ ತೋಟಗನು ಸ್ವತಃ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹರಿದು ತುಂಬಿ ವೇರೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾರಿಬಿಡು ವದರಿಂದ ಕಾಯುವದು, ಹರಿಯುವದು, ತುಂಬಿ ಕಳಿಸುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲ ಸಗಳಲ್ಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಕಂತ್ರಾಟದಾರನಿಂದ ದುದ್ದು ಒಂದೇ ಗಂಟನಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಮಾರಿ ದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯು ಬರುತ್ತದೆಂಬದು ಸಹಜ.

ನಸ್ಸೋ ಕಂತ್ರಾಟದಾರರು ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಅಡಚಣಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ದುದ್ದು ಕೊಟ್ಟು, ಅವನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೆ ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಗೆ. ಆದಸ್ಪು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕಂತ್ರಾಟದಾರನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳದಂತೆ ಒಕ್ಕಲಿಗನು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಮನು ಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾರಬೇಕು.

ಮಾರಾಟದ ಆನುಕೂಲತೆಗಳು:_ತೋಟದಿಂದ ವೇರೆಗೆ ಹಣ್ಣು ಗರು ಕೆದದಂತೆ ಕಳಿಸುವದು ಕರಿನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಅನು ಕೂಲತೆಗಳು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹರಿದ ಕೂಡಲೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬುಟ್ಟೆಗರ್ಲಲ್ಲಾಗಲಿ ಪೆಟ್ಸೆಗೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ನೋವಾಗದಂತೆ ಮತ್ತು ಅಗಲಾದದಂತೆ ತುಂಬಿ ಬಂದು ಮಾಡಿ ಮೋಟಾರುಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಹೇರಿ ಕಳಿಸಬೇಕು. ರೇಲೈ ಸ್ಪೇಶನ್ನುಗಳಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ಮೊದಲು ಬಿಡುವ ಗಾಡಿಗೆ ಸಂ ಯಾಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಿಗಳು ಮುದ್ದಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂಬಯಿ, ವುಣೆ, ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ಬಾಜಾರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಳಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಹಣ್ಣುಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ತಡೆಯುವದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ಮಾರುವಾಗ ಹೊತ್ತುಗಳೆಯುವದರಿಂದ ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗುವದು. ಆದಷ್ಟು ಸಮಾವದ ವೇರೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮಾರುವದು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಉತ್ತಮ. ಆದರೆ ಮುಂಬಯಿಯುಂಥ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಬರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವದೂ ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಿನದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಚಾರವಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂದು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಕಳಸಬೇಕು

ಬಾಜಾರ: __ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಣ್ಣು ಮಾರಾಟವಾಗ ಬಹು ದಾದ ಬಾಜಾರವು ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡ ಮುಂತಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಣ್ಣುಗಳು ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವು ಮುಂಬಯಿ ಪುಣಿ ಮುಂತಾದಲ್ಲಿ ತಾದ ದೊಡ್ಡ ಬಾಜಾರಗಳಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊದ್ದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಳು ಉಂಟಾದರೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿಗೇ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗ ಎಹುದು. ಯೋಗ್ಯರೀತಿ ಮಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹುದು ತುಂಬಿದರೆ ಮುಂಬಯಿಗೆ ರೈಲ್ವೆಯಿಂದ ಕಳಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಸುಲಭ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ದಲಾಲರ ಹೆಸರಿಗೆ ಬುಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುವದು ಅವರು ಬಾಜಾರದರದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಹಣವನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ

ಮುಂಬಯಿಯ ದಲಾಲರು ಹಣ್ಣಿನ ಬುದ್ದಿಗಳಿಂದ ಆದಷ್ಟು ತಮ್ಮ ಆಂಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ವೇಲಿಂದ ನೋದಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಬುದ್ದಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಯಂತೆ ಕವಿೂಶನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಹಮಾಲಿ, ಧರ್ಮಾದಾಯ, ಕಾಟಾ ಭಾಡಿಗೆ, ಜಾಗದ ಭಾಡಿಗೆ, ಮುನಿಸಿವಾಲಿಟಿ ಆಕ್ ಟ್ರಾಯು ಟೋಲು, ವೋಸ್ಟಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ತರದ ಖರ್ಚನ್ನು ಹಣ್ಯುಗಳಿಂದ ಬರುವ ದುಡ್ಡಿ ನಲ್ಲಿ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವಾಗ ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ ಸನ್ನೆಯಿಂದ ಇಂತಿಷ್ಟು ರಕಮು ಎಂತ ತಿಳಿಸಿ ಗುವ್ವವಾಗಿ ಮಾರು ತ್ತಾರೆ ಈ ವದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದಲಾಲರು ತವ್ಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾಲು ಮಾರುಹುದು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆಂಬ ನೇಮನಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಪದ್ವಿ ಬರೆದು ಕಳಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ನುಗಳು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಡುತ್ತವಾದ್ದರಿಂದ ದಲಾಲರ ಈ ತರದ ನಡೆತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವವನಿಗೆ ಪೇರೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೧೦–೧೫ ರಂತೆ ಸಹ ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ತೋಟದ ಯಜವಾನನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಯು ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ಪು ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾದ ದಲಾಲರನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಈ ಕೆಲಸೆ ಮಾಡುವದು ಬಹಳ ಕರಿಣ. ಸರ ಕಾರದವರು ಈ ಕಣೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಯೋಗ್ಯ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ದಲಾಲರ ಲೆಖ್ರವತ್ರಗಳನ್ನೂ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೊಳಪಡಿಸಿ ಅವಶ್ಯ ವಿದ್ದ ಅಮಲುದಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ ಹೊರ್ತು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸಲಾರದು.

ನಂಬರವಾರಿ:—ಹಣ್ಣುಗತನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬುವಾಗ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ದರ್ಶನೀ ಧರವನ್ನು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ತುಂಬುವದುಂಟು. ಈ ಪದ್ಧ ತಿಯು ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣು ಕಳಿಸುವವನು ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಮೇಲಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮನನೋತು ಇಡೀ ಬುಟ್ಟಯ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾನದಿಂದ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಮೋಸ ಹೋಗುವವಿಲ್ಲ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಕೊಳ್ಳುವ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಮೊದಲು ಬುಟ್ಟಿಯ ಬುಡ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸುರುವಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾನದಿಂದ ಬುಟ್ಟಿಯ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬೆಲೆಯು ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಬಂದು, ಹಣ್ಣು ಕಳಿಸುವವನಿಗೇ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿಯ ದಲಾಲರಿಗೆ ಹಣ್ಣಿನ ದರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಹಾಕಲಿಕೈ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ದೊಡ್ಡ, ಸಣ್ಣ, ಮಧ್ಯಮ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, ಪೇರೆಯ ಅಂದಾಜು ನೋಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಬರಬಹುವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬುಸ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ನಂಬರು ಹಾಕಿ, ಪೇರೆಗೆ ಕಳಿಸುವದು ಲಾಭಕರವೆಂದು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲಾದ ನಂಬರು ಹಾಕುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವದೇ ಒಂದು ನಂಬರದ ಬುಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಒಂದೇ ನಮೂನೆಯವಿರಬೇಕು. ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಇರಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತುಂಬುವಾಗ ಬುಸ್ಪುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬದೆ ವೆಟ್ಟಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದರೆ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರುವಾಗಲೂ, ಇಳಿ ಸುವಾಗಲೂ, ಬಂದರಗಳ ಮೇಲೂ, ಪೇರೆಯಲ್ಲೂ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒಂದರಮೇ ರೂಗುವದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬುಸ್ಪಿಗಳನ್ನು ಒಂದರಮೇ ರೊಂದು ಹೇರುವದರಿಂದ ಕೆಳಗಿನ ಬುಸ್ಪಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಬಿದ್ದು

ಅವು ಕೆಡುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಕಳವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಆಗದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ದೆ ಯೂಗಬೇಕು. ಆಗಗಾಡಿಯ ದರವೂ ಇಳಿಯಬೇಕು. ಇವಸ್ತೆಲ್ಲ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತೋಟೆಗರ ಸುಘಗಳುಂಟಾಗಿ, ಸರಕಾರದವರ ಮೇಲೂ, ಆಗಗಾಡಿ ಕಂಸನಿಗಳು ಮೇಲೂ ಅವುಗಳ ಜೋರು ಬೀಳುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು.

ಕಾದಿಡೋಣ:—ಹಣ್ಣುಗಳು ಯೋಗ್ಯ ದರದಿಂದ ಮಾರಾಟವಾಗದೆ ಇದ್ದಾಗ, ಮತ್ತು ಅನೇಕ ತೋಟಗಳಿಂದ ಒಂಗೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ವೇರೆಗೆ ಬಂದು ಬೆಲೆಯು ಕಟಮೆಯಾದಾಗ, ಅನ್ರಗ ಸ್ಯು ತರತರದ ವಾಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲವೆ ಅನ್ರಗ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಬ್ರ್ಯಾಗ್ನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ದಬ್ಬಿಗ್ನಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ತುಂಬಿ ಮುಂಗ ಉಪಯೋಗನಾಗುವಂತೆ ಕಾದಿದಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಉಗ್ಯೋಗವು ಅಮೇರಿಕ, ಅಂಗ್ಲಂಡ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗ ಲ್ಲಿ ಬಹು ಗೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆ ದಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲ ತುಂಬ ಕಳಿಸಿದ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದಾದ ಪದಾರ್ಧಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯು ಸೇರೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಾರಲಿಕ್ಸ ನಿಗುತ್ತವೆ. ಅನ್ರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆದು ಮಲ್ಲ. ಮಾಡಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಡಬ್ಬಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಡುವದೂ, ವೇರಲ ಹಣ್ಣಿನ ಬೇರಿ ಮುರಬ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರುವದೂ, ನೇರಲ. ದಾಳಿಂಬ, ನಿಂಬೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ರಸವನ್ನು ಬಾಟ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮಾರುವದೂ ಸಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನದೆಯು ವದು ಅವಶ್ಯವು. ಇದರಿಂದ ತೋಟಗನ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಲೆಯು ಬಂದು ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವದೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ

ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳ ವಿಷಯವು ಸಾಮಾಸ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟಗಳು ಬೆಳೆದು ಊರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮುಟ್ಟಲು ಎಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳು ವಿದಾರಿಸಲ್ಪದಬೇಕೆಂಬದು ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದೀತು. ಇನ್ನು ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದಿಯ ರೀತಿಗಳನ್ನೂ, ಸಾಗುವಳಿಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವೆವು.

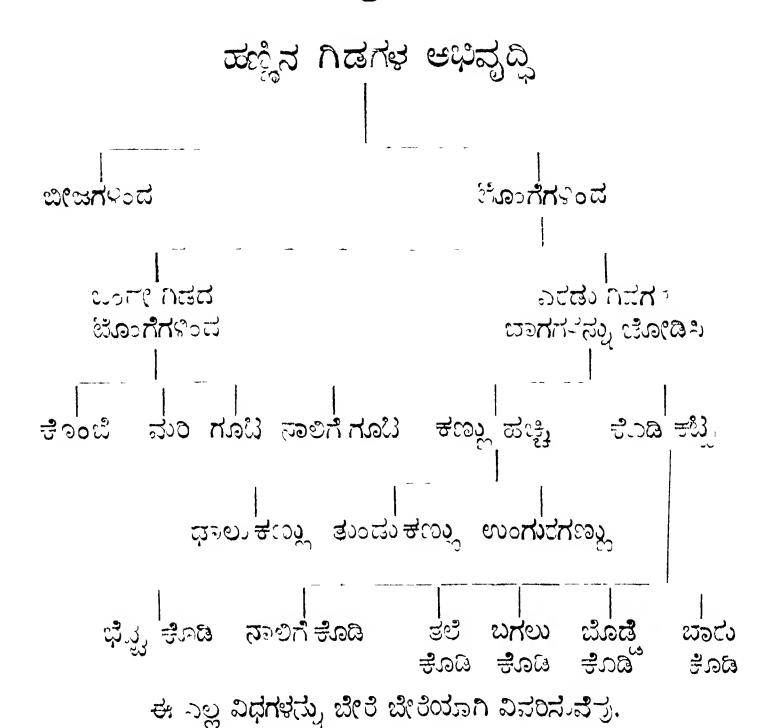
ಪ್ರಕರಣ ೩

ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಆಭಿವೃದ್ಧಿಯು

"ಜೀವಿ ಮಾತ್ರದ ಆಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರವದರಿಂದ ಅದರ ಆಯುಷ್ಯವು ತೀರುವದರ ಮೊದಲು ಸಂತತಿಯ ರೂಪದಿಂದ ತನ್ನ ಅಂಶವನ್ನು ತನ್ನ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅದು ತನ್ನ ವಂಶವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೂಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವನಸ್ಸೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಂಶವೃದ್ಧಿಯು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೀಜದಿಂದ ಆಗುತ್ತದಾದರೂ, ಮನು ಷ್ಯನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಘಟಿಸಿರುವನು. ಈ ಸುಧಾರಣೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ವನಸ್ಸ್ತತಿಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದರೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಬೀಜವು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ನು ಗಂಡುಗಳೆರಡೂ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ವಿದ್ದರೂ, ಅವು ಒಂದೇ ವನಸ್ಸತಿಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದೇ ಹೂವಿನವಾಗಲಿ, ಒಂದೇ ವನಸ್ಪತಿಯ ಮೇಲಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೂವಿನವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನುರಗಳ ಹೂನಿನವಾಗಲಿ ಇರಬಹುದು. ಮೊದಲನೇ ತರದ ವುಗಳ ಸಂಯೋಗವು ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಆಗುವದು. ಎರಡನೇ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ತರದವು ಗಳ ಸಂಯೋಗವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೃಷ್ಪಿಗೆ ಬೀಳುವದು. ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿಗಳಿದ್ದಷ್ಟೇ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಿರುತ್ತವೆಂಬ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಪ್ರತಿಯಿಂದು ವನಸ್ಪತಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದಿ ಲ್ಲೊಂದು ವಿಶೇಷವಿದ್ದೇ ಇರುವದು. ಇಂಧ ವಿಶೇಷವು ಆನುವಂತಿಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಆಗದೇ ಆಗಲಿ ಇರಬಹುದು ಆನುವಂತಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಸಂತತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶೇಷ ಗುಣವು ಕಂಡು ಬರುವದು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಕ್ಬಿಲ್ಲ. ವರಸ್ಪತಿ ಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾವದಾದರೊಂದು ವಿಶೇಷವು ಆನುವಂತಿಕವಾಗಿರುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲು ಎಫ್ಟೋ ನಾರೆ ಬಹಳ ಕಾಲವು ತಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಶೇಷನ್ರ ಇಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಅಂಥ ವನಸ್ಸ್ತತಿಗಳ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲನೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿಜವಾದ ವಂಶವರ್ಧನವು ಆಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಬರೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೃದ್ಧಿಯೊಂದೇ ಆಗುತ್ತದೆ.....ಹೀಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ವಂಶ ವರ್ಧನವೂ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಸ್ತಾರವೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವು."

ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಎರಡು ವಿಧವೆಂಬದು ಇದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಒಂದು ಬೀಜಗಳಿಂದ, ಇನ್ನೊಂದು ಗಿಡಗಳ ಭಾಗಗಳಿಂದ. ಬೀಜಗಳಿಂದಾಗುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸೆಕಲ ಸ್ರಾಣಿನಾತ್ರಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅನ್ಯಯಿಸುವದು. ಭಾಗಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ವನಸ್ಸತಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋದ ತಮ್ಮ ಭಾಗವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಗಿಜಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸವರಿದರೆ, ಟೂಂಗೆ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕಡಿದರೆ, ಹೊಸ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಹುದ್ವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಕಡಿದು ಹೋದ ಬೆರಳಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆರಳು ಎಂದೂ ಮೂಡುವದಿಲ್ಲ. ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಈ ವಿಶೇಷ ಗುಣದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವದು ಶಕ್ರವಾಗಿದೆ. ಎಲೆಗಳಿಂದಲೂ, ಟೊಂಗೆ ಗಳಿಂದಲೂ, ಬೇರುಗಳಿಂದಲೂ, ಮರಿಗಳಿಂದಲೂ ಹೊಸ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸ ಬಹುದು. ಗಿಡಗಳ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳು ಎಲೆ, ಟೂಂಗೆ, ಬೇರುಗಳೆಂದು ಮೂರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಭಾಗಗಳು ಎಲೆ, ಟೂಂಗೆ, ಬೇರುಗಳೆಂದು ಮೂರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಭಾಗಗಳು ಎಲೆ, ಟೂಂಗೆ, ಬೇರುಗಳೆಂದು ಮೂರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ನಟ್ಟರೂ ಉಳಿದ ಎರಡು ಭಾಗಗಳು ಮೂಡಿ ಇಡೀ ಗಿಡವು ಉತ್ರಸ್ತವಾಗುವದು ಸಲ್ಲ ತರದ ಗಿಡಗಳಲ್ಲೂ ಇದು ಸಾಧ್ಯನಿಲ್ಲ ವೆಂಬದು ನಿಜವು. ಅಂಥವು ಅವವಾದಗಳನ್ನಬಹುದು.

ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೀಜಗಳಿಂದಲೂ, ಟೊಂಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನಬಹುದು. ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರೀತಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಬೆ, ಮರಿ, ಗೂಟ, ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟ, ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚು ವದು, ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು ಎಂಬವು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಒಳಭೇದಗಳು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ, ಢಾಲು ಕಣ್ತು, ತುಂಡು ಕಣ್ಣು ಮತ್ತು ಉಂಗುರಗಣ್ಣು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದ ರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಒಳಭೇದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವೆಂದರೆ, ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿ, ನಾಲಿಗೆ ಕೊಡಿ, ತಲೆ ಕೊಡಿ, ಬಗಲು ಕೊಡಿ, ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ, ಮತ್ತು ಬಾರು ಕೊಡಿ ಎಂಬವು. ಮತ್ತು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದು, ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಬೆ, ಮ೦, ಗೂವಿ ಇವುಗಳಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸ ಬಹುದು. ಯಾಕಂದರೆ, ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುನದರಲ್ಲೂ, ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲೂ ಎರಡು ಗಿಡಗಳ ಬಾಗಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಜೋಡಿಸಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಗಿಡ ವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಂಬೆ, ಮರಿ, ಗೂಟ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಗಿಡದ ಭಾಗದಿಂದ ಹೊಸ ಗಿಡ ಉಂಟಾ**ಗುತ್ತ**ದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಕೋಷ್ಟ್ರಕ ರೂಸದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುವದು ಹ್ಯಾಗೆಂ ದರೆ:---

ಬೀಜ: ಹಣ್ಣಿನ ಗಡಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಚೋರೆಗ ಳಲ್ಲಿ ಅಧವಾ ಪೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಆಗಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಅಗೆಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ನೆಡು ತ್ತಾರೆ. ಜಿರಾಯಿತ ಬೆಳಿಗಳ ಬೀಜಗಳಂತೆ ಮೊದಲೇ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುವದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನಂದರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ನೆದ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವು ಎಕರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ತುಸು ಗಡಗಳು ಬೇಕಾ ಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಡಕ್ಕೂ ಕುಣಿ ತೆಗೆದು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು ನೆರಳು ಮಾಡಬೇಕು ನೀರು ಕೊಡುವದೂ ಹಾಗೇ. ಗಡಗಳು ಸಣ್ಣ ನಿರು ವಾಗ ಅವುಗಳ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವದು ಸುಲಭ. ವೆಚ್ಚವಾ ಶ್ರಮವೂ ಕಡಿಮೆ. ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವು ಸಶಕ್ತವಾಗುವದರಿಂದ ತೋಟದ ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆರೈಕೆ ಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಬೀಜವನ್ನು ಆರಿಸುವದು: — ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಮರಡ ಮೇಲೇ ಹತ್ತಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯ ಬೀಕು ಮತ್ತು ಒಂದು ವಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬ ಅದರಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲುವ ಬೀಜಗಳು ಒಳ್ಳೆಯವಲ್ಲ ಸುಖುಗುವ ಬೀಜಗಳು ಬಿಳ್ಳೆ ದವೂ ಭಾರವಾದವೂ ಇರುತ್ತವೆ ಇಂಧ ಬೀಜಗಳನ್ನೇ ಬತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಉವಯೋ ಸಬೀಕು ಎಳ್ಳಲಾಗಿಗಳ ಬೀಜಗಳು ಒಲಿತಿರುವದಿಲ್ಲ ಆಗ್ರ ಹುಟ್ರುವದಿಲ್ಲ ಹುಟ್ರುವದಿಲ್ಲ ಹುಟ್ರುವದಿಲ್ಲ ಹುಟ್ರುವದಿಲ್ಲ ಹುಟ್ರುವದಿಲ್ಲ

ಬೀಜವನ್ನು ಎಸ್ಸು ದಿನ ಇಡಬಹುದು?:—ಸಣ್ಣಿನ ಬೀಜಗಳು ಬಹರ ದಿನ ಇಟ್ಟರೆ ಹುಟ್ಟುವ್ಲು ಅಕ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ವೃಕ್ಷೋತ್ಸಾದನ ಶಕ್ತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತುಸು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತಗೆ. ಆಕ್ಡರಿಂದ ಅವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೀಗನೆ ಬಿತ್ತಿ ಅಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಯಾವ ಯಾವ ಹತ್ತಿನ ಬೀಜಗಳು ಎಸ್ಟ್ರಷ್ಟು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಕಡುವಲ್ಲ ಎಂಬಜನ್ನು ನೋಡವಾ.

	ಹೆ ಸ ರು.		ಅವಧಿ.
Ω.	ಸಾ ವು	• • •	೨ ತಿಂಗಳು
೨.	ಕಿತ್ತಳೆ ವರ್ಗ		೩ ತಿಂಗ ನು
ગ્	ನಿ ಂಬಿಕಾಯಿ	•••	३ ७०८-०
೪.	ಚಿಕ್ಕೂ	• •	೧ ವರ್ಸ
D3.	ವವ್ರಾಯಿ	• •	೧ ವರ್ಷ
ح	ವೇರಲ	•	つるがで
2	<u>ದಾಳಿ</u> ಂಬ	•	೧ ವರ್ಷ
ی	ಗೋ ವೆ ಹಣ್ಣು	•	つ るポー
<u></u>	ಜ ೂಚೆ	•	೧ ವರ್ಷ
0.	ನೇರಲ	•••	೧ 50ಗಳು
00	ಹ ಲ ಸು	• • •	೧ ತಿಂಗಳು

ಬೀಜಗ-ಗ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ ಬಿತ್ತುವದಾಗುದ್ದರೆ. ಅವು ಕಡದುತೆ ಬೂದಿಯ್ಲು ಕಲಿಸಿ, ಡಬ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಬಿ ಒಳ್ಳೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾದಿದಬೇಕು ಹಳಿಯನಾದಂತೆ ಅವು ಹುಟ್ಟುವನು ಕಡಿಮೆ.

ಬೀಜವು ಹುಟ್ರಲಿಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಬೇಕು ?: ಹಿಬ್ಬಿಗಳು ಅಂಕುಂ ಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು, ಹವೆ, ಮತ್ತು ಉಷ್ಣತೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ನೀರಿನಿಂದ ಬೀಜವು ಉಬ್ಬಿ ಅದರೊಳಗಿನ ಅಂಕುರಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಆಹಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹವೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಕ್ಸಿಜನ ಅಧವಾ ಪ್ರಾಣವಾಯುವು ಬೇಕು ಪ್ರಾಣವಾಯುವು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬೀಜವು ಅಂಕುರಿಸುವಾಗ ಆಗಬೇಕಾದ ರಾಸಾಯಸಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆಗಲಾರವು. ಬೀಜವು ಕೊಳೆತು ಹೋಗುವದು. ಮತ್ತು ಉಸ್ಥೃತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಗುಮ್ಲಲ್ಲ. ಉಷ್ಣತೆಯ ಮಾನವು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅವು ನಡೆಯುವದೇ ಇಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವಾಗ ಮಡಿಯಲ್ಲೂ, ಚೋರಿಯಲ್ಲೂ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಮೂರೂ ಸಂಗತಿಗಳು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಣ್ಣು ನೀರಿನಿಂದ ಒದ್ದೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲಸಿರಬಾರದು. ನೀರು ನೆಲಸಿದರೆ ಹವೆಯಾಡುವದು ನಿಂತು ಹೋಗಿ ಬೀಜವು ಕೊಳೆಯುವದು ಮಣ್ಣು ಸೈಲಾಗಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹವೆಯಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯಿರಬೇಕು. ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಷ್ಣತೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೇನೂ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಬೀಜವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬಿತ್ತಬೇಕು ?:—ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಬೀಜ ಗಳನ್ನು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಕಯ್ಯಿಂದ ನೀರು ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಅವನ್ನು ಅನುಕೂಲತಾನುಸಾರವಾಗಿ ಯಾವಾಗ ಬಿತ್ತಿದರೂ ಬರುತ್ತದೆ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೀಜವು ಹುಟ್ಟುಲು ತುಸು ತಡವಾಗುತ್ತದೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬೀಗನೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಮಳಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ನೀರು ಹಾಕುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು ಸುಲಭ.

ಬೀಜವನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಬಿತ್ತಬೇಕು ?:—ಸ್ಪಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮರದಿಂದ ಬಿದ್ದ ಬೀಜವು ಅಡ್ಡ ವಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ ಅದರ ಕಣ್ಣು ಮೇಲ್ಮು ಖವಾಗಿಯೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಕೆಳಮುಖವಾಗಿಯೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನು ಕೂಲ ವರಿಸ್ಧಿತಿಯು ಒದಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಅದು ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ನಾವಾದರೂ ಇದನ್ನೇ ಅನುಕರಿಸುವದು ಉತ್ತಮ. ಯಾಕಂದರೆ ಬೀಜವನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖ ಮಾಡಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ, ಅಂಕುರದ ಬೇರಿನ ಭಾಗವು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು, ಬಗ್ಗ, ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಅಂಕುರದ ಟೊಂಗೆಯ ಬಾಗವು ಹೊರಬಿದ್ದು ತಿರುಗಿ ಬಗ್ಗಿ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ

ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡೂ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕುರದ ಶಕ್ತಿಯು ಕೆಲಮಟ್ಟ್ರ ಗಾದರೂ ವ್ಯರ್ಧವಾಗಿ ಉವಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದರೆ ಹೀಗೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ.

ಎಸ್ಟ್ರು ಆಳವಾಗಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು?: — ಬೀಜವನ್ನು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಪಿತ್ತಿದರೆ, ಅದು ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ಹುಸ್ಪಿದರೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಬರುವದರೊಳಗೆ ಅದರ ಅಂಕುರವು ಮುರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ತೀರ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತಿದರೂ ಅದಕ್ಕು ನೀರು, ಉಷ್ಣತೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರೆ ಯುವದಿಲ್ಲ. ಅದು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹಾರಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಮಳೆಯಿಂದ ತೊಳೆದು ಹೋಗಬಹುದು. ಹಕ್ಕಿ ವಕ್ಷಿಗಳು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದು. ಇರಿವೆ ಗಳು ಹೊರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಸುಮಾರು ಅರ್ಥ ಇಂಚಿನಿಂದ ಒಂದು ಇಂಚು ಆಳವಾಗಿ ಬಿತ್ತಬೇಕು.

ವುತ್ತು ಬಿತ್ತುವಾಗ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತ ಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಣ್ಯು ಕದರುವದೂ, ಹುಲ್ಲು ಕಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವದೂ, ಹಣ್ಟಾದ ಅಗೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಬಿಡುವದೂ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗೆಗಳು ಜೋರಿ ನಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಮಡಿಗಳು:—ಮಡಿಗಳನ್ನು ತುಸು ಎತ್ತರವಾದ ಮತ್ತು ಬೈಲಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವು ಮೂರು ಫೂಟು ಅಗಲಾಗಿರಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಅಗಲಾದರೆ ಅವನ್ನು ತುಳಿಯದೆ ಹೊರಗೆ ಕುಳಿತು ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದೂ, ನೀರು ಹಾಕುವದೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಉದ್ದದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಮಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಿರುವ ನೆಲವನ್ನು ಆರೆಂಟು ಇಂಚು ಆಳವಾಗಿ ಅಗೆದು ಹೆಂಟೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಡೆದು ಹಸನ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಒಂದು ಫೂಟು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬುಟ್ಟ ತುಂಬ ರೇವೆ ಒಂದು ಬುಟ್ಟ ಚನ್ನಾಗಿ ಕೊಳಿತ ಗೊಬ್ಬರ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಇವೆರಡನ್ನೂ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗುವಂತೆ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಮಡಿ ಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವನರಿಸಿ ನಪಾಟ ಮಾಡಿದರೆ, ಸುತ್ತಲಿನ ನೆಲಕ್ಕಿಂತ ಅದು ಆರು ಇಂಚು ಎತ್ತರವಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ತಯಾರಾದ ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರಾರು ಇಂಚಿಗೊಂದರಂತೆ ಅಡ್ಡ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅವು ಗಳಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತುಸು ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಒತ್ತಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ತುಂತುರು ಬೀಳುವ ಜಾಳಿಗೆಯುಳ್ಳ ಝೂರಿಯಿಂದ ಮಡಿಯು ಕೆಳತನಕ ಒದ್ದೆಯಾಗುವಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಬಿಸಿಲಿನ ತಾವವು ಹೆಚ್ಚಾ

ದರೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರೆ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕಾಗುವದು. ಮಳೆಗಾಲದೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಡಿ ಮಳೆಯು ಹೂಡತಕ್ಕೆ ಬೀಜಗಳು ಹರಿದು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಅವು ಹುಬ್ಬಿ, ಮೇಲೆ ಬರುವ ವರೆಗೆ ಮಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗೋಣಿ ಚೀಲದ ತುಂಡು ಗಳನ್ನು ಪಸಂಸಿ ಮುಚ್ಚುವದುಂಟು

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀಜಗಳು ಹುಟ್ಟುವದಕ್ಕು ೧೫—೨೦ ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾವವು ಎಹಳವಾದರೆ ಎಳೆ ಅಗೆಗಳು ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾತರಿಂದಾದರೂ ನೆರಳು ಮಾಡಬೇಕು. ತುಸು ದಿನಗಳ ತರುರಾಯ ನೆರಳು ಬೇರಾಗುವದಿಲ್ಲ ಅಗೆಗಳ ಸಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ಆಗಾಗೆ, ಮಣ್ಣು ಕೆದು, ತುಸು ಸೆಗಣೀ ನೀರಸ್ನಾಗಲಿ, ಗೋಮೂತ್ರವಸ್ನಾಗಲಿ, ಸಲ್ಗೇಟ ಆಫ ಎಮೋನಿಯಾ ನೀರನ್ನು ಆಗಲಿ ಸಾಲಿಗೊಂದು ಪೇಲೆಯುತೆ ಹಾಕಿ ದರೆ ಅಗೆಗಳಿಗೆ ಹುರುವು ಬಂದು ಬೇಗ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಐದಾರು ತಿಂಗಳುಗಳಾದ ಒಳಿಕ, ಅಗೆಗಳನ್ನು ಮಡಿಗಳಿಂದ ಕಿತ್ತು ಒಂಗೊಂದು ಫೂಟು ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ಬೇರೊಂದೆದೆಗೆ ನೆದುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ಅವು ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳವು ನೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯನಾಗಿ ಮುಂಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬಿತ್ತಿಗೆ ಯಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಗೆಗಳು ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆದುವವಕ್ಕಾಗಲಿ, ಕಣ್ಯು ಹಚ್ಚು ವದರ್ಭಾಗಲಿ, ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟು ವದರ್ಭಾಗಲಿ ರಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

ಚೋರೆಗಳು:—ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮದಲು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಮಣ್ಣಿನ ಸಣ್ಣ ಚೋರೆಗಳನ್ನು ಬೀಜವನ್ನು ಬರ್ತುವದಕ್ಕ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಈ ಚೋರಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲಸಬಾರದಂದು, ಬುಡಕ್ಕ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಇಂಚು ವ್ಯಾಸದ ತೂತು ಕೆದವಬೀಕು ಆ ತಂತರ ಮೇಲೆ ಸಮಕು ವಾತ್ರೆಯ ತುಂಡು ಗಳನ್ನು ತಿರುಸಿ ಹಾಕ, ಮೇಲೆಂದ ಇಂತು ತರಗೆತೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಕತ್ತವನ್ನಾಗಲಿ, ಹಳೆ ಅಂವೆಯ ತುಂಡುಗಳನ್ನಾಗಲ ಒಂದುದು ಇಂಡು ದಕ್ಷದ ಧರದಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬೇಕು ಇವರ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಯು, ರೇವೆ, ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ಇವನ್ನು, ಸಮವಾಲಿ ನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ, ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತುಂಬಬೀಕು ಇವರಲ್ಲಿ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಉಳಿದ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಮಡಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡ ಬೇಕು

ಪೆಟ್ರಗೆಗಳು:—ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ದೇವದಾರಿ ವೆಬ್ಬಿಗೆಗಳನ್ನು ಚೋರೆಗಳಂತೆ ಉಪಯೋಗಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತೂತು ತೆಗೆಯುವದರ ಬದಲು, ಬುಡದ ಪಟ್ಟಿಗೆಳನ್ನು ನಡುವೆ ಅಂತರವಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವದು ಮೇಲು, ಉಳಿದದ್ದೆಲ್ಲ ಚೋರೆಗಳಲ್ಲಿಯಂತೆ.

ಚೋರೆಗಳಲ್ಲೂ, ವೆಟ್ಟ್ರಿಗೆಗಳಲ್ಲೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಣ್ಣು ತುಂಬ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕಂದರೆ ದಿನಾಲು ನೀರು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಣ್ಣು ನೀರಿನ ಕೂಡ ತುಸು ತುಸು ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಅಗೆಗಳ ಬೇರು ಮೇಲೆ ಕಾಣಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಗೆಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಗೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಕಿತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಡು ವಾಗೆ ಅವುಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಅವಾಯವಾಗದಂತೆ ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನಗೂಡ ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು ಒಳ್ಳೇದು. ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹರಿ ಯುವದೂ, ಗೆಂಟು ಹಾಕುವದೂ ತೀರ ತಪ್ಪು.

ಇದೀಗ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಅಗೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನೆಡುವ ಬಗೆಯು. ಕೊಂಬೆ, ಮರಿ, ಗೊಟ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾ.

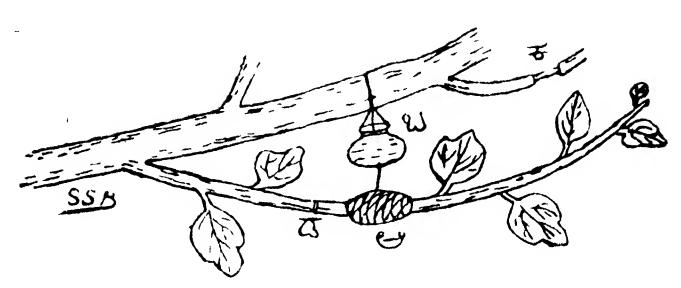
ಮರಿಗಳು:—ಎಷ್ಟೋ ಗಿಡಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಬೇರುಳ್ಳ ಟಿಸಿಲುಗಳು ಒಡೆ ಯುತ್ತವೆ. ಇವು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಗಿಡದಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇರು, ಟೊಂಗೆ, ಎಲೆ ಗಳಿದ್ದು ಇವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಿಡಗಳೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೇ ಮರಿಗಳೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬಾಳೆ, ಪರಂಭಾಳೆ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಮರಿಗಳು ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಮರಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಹೊಸ ಗಿಡಗಳ ತೋಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಪರಂಭಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ದಂಟನಲ್ಲೂ, ತುವಿಯಲ್ಲೂ ಮರಿಗಳು ಒಡೆಯುತ್ತವೆ. ಪರಂಭಾಳೆಯ ಹಣ್ಣು "ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹಣ್ಣು, ಹಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಗಿಡ" ಎಂಬಂತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಡೆಯುವ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಬೇರು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟರೆ ಬೇರು ಒಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಕೊಂಬೆಗಳು:—ಗಿಡಗಳ ಎಳೆ ಟೊಂಗೆಗಳು ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಬಲಿತು ತುಸು ಕೆಂದು ವರ್ಣದವಾದ ಬಳಿಕ, ಅವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆಟ್ಟರೆ ಅವು ಬೇರು ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸುವದು ಅವರೂವವಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಎಳೆ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನೇ ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಟೊಂಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಅನ್ನ ನೀರುಗಳ ಸಂಚಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲ ವರಿಸ್ಥಿತಿ ಯೊದಗಿದೆ ಕೂಡಲೆ ಅದರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಚಯವು ಕಡಿಮೆ

ಯಾದ ಬಳಿಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನ್ನ ನೀರುಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ ಗಿಡಗಳು ಬದುಕಿ ಬಾಳುತ್ತವೆ.

ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆಡುವದು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ. ಬೀಜ ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಟೆ ವಾಡುವಂತೆ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ೮—೧೦ ಇಂಚು ಉದ್ದವಿಡಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಐದಾರು ಕಣ್ಣುಗಳಿರಬೇಕು. ಕೊಂಬೆಯ ಕೆಳಭಾಗವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಓರೆಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ತುದಿಯನ್ನು ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳ ನಡುವೆ ಸವಾಟಾಗಿ ಕತ್ತಂಸಬೀಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೊಂಬೆಗಳ ತುದಿಯು ಒಣಗಿ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣು ಹಾಳಾಗುವದಿಲ್ಲ ಬೇರು ಬೇಗನೆ ಮೂಡು ತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಯಾರಾದ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಹುಗಿದು ನೆಡಬೇಕು. ನೆಡುವಾಗ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿರಬೇಕು. ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣು ಒತ್ತಿ ನೀರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು. ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ತುಸು ಓರೆಯಾಗಿ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ತುದಿ ಮಾಡಿ ನೆಟ್ಟ್ರರೆ ಬಿಸಿಲಿನ ಜೋರಿಸಿಂದ ಅವು ಗಳಿಗಾಗುವ ಬಾಧೆಯು ಕಡಿವೆುಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೊಂಬೆಗಳ**ನ್ನು** ನೆಡುವದು ಉತ್ತಮ. ಇದು ಅನುಕೂಲವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗಿಡಗಳು ಚಿಗಿಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಾಗ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ನೆಡಬಹುದು. ನೆಟ್ಟು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಬೆಗಳು ಚಿಗಿತು ಬೇರೊಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಬೇಕಾ ದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ತೋಟದಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು. ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ವೇರಲ, ಡಾಳಿಂಬ, ಅಂಜೀರ, ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಂಬೆ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೂಟ :—ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಗಿಡದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜಾತಿಯ ಗಿಡಗಳ ಕೊಂಬೆಗಳು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ ಬೇರೊಡೆಯುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಒಣಗಿ ಹೋಗು ತ್ತವೆ. ಇಂಧ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಂಬೆಗೆ ಆರಿಸಬೇಕಾದಂಧ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನೇ ಆರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸದೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಸುತ್ತಲು ತೊಗಟೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಒಳಗಿನ ಎಲುಬಿಗೆ ನೋವಾಗಗೊಡ ಬಾರದು. ಮತ್ತು ತುಸು ಜಿಗಟು ಮಣ್ಣಿ ನೊಡನ ಸಗಣಿಯನ್ನು ಸಮಭಾಗ ವಾಗಿ ಕಲೆಸಿ, ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದವ್ಪವಾಗಿ ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ಮೇ ಲಿಂದ ಗೋಣೀ ಚೀಲದ ತುಂಡನ್ನಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಅರಿವೆಯ ತುಂಡನ್ನಾಗಲಿ ಕಟ್ಟ ಅದರ ಮೇಲೆ ದಿನಾಲು ಒಂದೆರಡಾವರ್ತಿ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಒಳಗಿಂದ ಬೇರುಗಳು ಅರಿವೆಯ ಹೊರಬ ದಿಗೆ ಒಡೆದು ಬರುವದು ಕಾಣುವದು. ಮತ್ತು ಆಗ ಆ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಅರಿ

ಆಕೃತಿ ೧. ಗೂಟ ಕಟ್ಟುವದು.

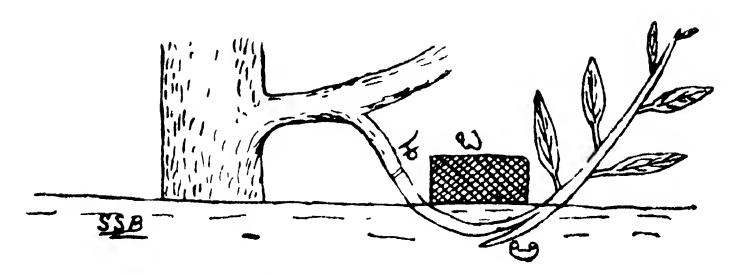
ಆ ಟೊಂಗೆಯ ಮೀಲಿನ ತೊಗಸೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣು ಒರೆಸಿ ಅರಿ ವೆಯ ತುಂಡಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿದೆ.

ಬ. 'ಅ'ದ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳು ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆಂದು ನೀರು ತುಂಬಿದ ಮಡಿಕೆ ಯನ್ನು ತೂಗಬಿಟ್ಟದೆ

ಕ. ಗೂಟ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕಾಗಿ ಟೊಂಗೆಯ ನೇಲೆ ಸುತ್ತಲೂ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದಿದೆ.

ಡ. ಗೂಟಿಯಿಂದ ಬೇರುಗಳು ಮೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿ**ಸ**ುವ ಸ್ಥಳವು.

[ವಾನು ೩೪.

ಆಕೃತಿ ೨. ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟ.

- ಅ. ಟೊಂಗೆಯ ಕೆಸ್ಒದಿಗೆ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೂಳಿದೆ.
- ು. ಟೊಂಗೆಯು ಮೆಲಕ್ಟೆ ಏಳಬಾರದೆಂದು ಇಟ್ಟಿರುವ ಕಲ್ಲು.
- ಕ್ಫ ಬೇರೊಡೆದ ಬಳಿಕ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಸ್ಥಳ.

[ಪಾನು ೩೫.

ವೆಯ ಕೆಳಬದಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ಅರಿವೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಅದು ಕೊಳೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮಣ್ಣು ಸೆಗಣಿಗಳ ಮಿಶ್ರಣದ ಬದಲಾಗಿ ಶಕ್ಯವಿದ್ದರೆ ಹಾಂಸವನ್ನು ಉವ ಯೋಗಿಸಬಹುದು. ತೊಗಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಟ್ಟಟ್ಟ ಭಾಗವು ಒಣಗಗೊಡ ಬಾರದೆಂಬದು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಈ ಭಾಗದ ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಸಣ್ಣ ದೊಂದು ಮಡಿಕೆ ಯನ್ನು ತೂಗ ಹಾಕಿ, ಅದರ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ತೂತು ಕೆಡವಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ, ಆ ನೀರು ತೂತಿನೊಳಗಿಂದ ಹನಿ ಹನಿ ಬಸಿದು ಅರಿವೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳು ತ್ತಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅರಿವೆಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣಾಗಲಿ, ಹಾಂಸವಾಗಲಿ ಎಂದೂ ಒಣಗುವದಿಲ್ಲ ವೇರಲ, ಚಿಕ್ಕೂ, ಅಂಜೀರ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಗೂಟಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಬಹುದು

ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟ: _ ಇದು ಗೂಟಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ವಿಧವು. ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ನೆಲಕೈ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬಗ್ಗಿ ಸಿ ಕಟ್ಟಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಗೂಟಗೆ ಆರಿಸುವಂತೆ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಚೂರಿಯಿಂದ ಟೊಂಗೆಯ ಕೆಳಬದಿಗೆ ಗೆಣ್ಣಿ ನೊಳಗಿಂದ ಹಾಯುವಂತೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಸೀಳ ಬೇಕು. ಸೀಳಿದ ಮುಖವು ಗಿದದ ಬುದದ ಕದೆಗೆ ತೆ**ರೆ**ದಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸೀಳಿದ ಭಾಗವು ಟೊಂಗೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ದಪ್ಪವಿರಬೇಕು. ಸೀಳಿದ ಭಾಗಗಳು ಕೂಡಿ ಒಂದಾಗದಂತೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಪಾಕಿ, ಈ ಭಾಗವನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಕೆದಂ ಹುಗಿಯಬೇಕು. ಅದರ ವೇುಲೆ ಸಣ್ಣ ದೊಂದು ಕಲ್ಲು ಹೇರಿದರೆ, ಕಲ್ಲಿನ ಬಾರದಿಂದ ಟೊಂಗೆಯು ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿದಾ ಡುವದಿಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ದಿನಾಲು ನೀರು ಪಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಳಿನ ನಾಲಿಗೆಗೆ ಬೇರೊದೆಯುತ್ತದೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬೇರುಗಳು ಒಡೆದಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಅಲ್ಸಾ ಡಗೊಡದೆ ಮಣ್ಣು ಕೆದರಿ ನೋಡಿ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಬೇರು ಮೂಡಿದ ಮೇಲೆ, ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ತಾಯಿ ಗಿಡದಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹುಗಿದ ಭಾಗದ ಕೆಳಗದೆಗೆ ಅಂದರೆ ತಾಯಿ ಗಿಡದ ಕಡೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಇಂಚು ಬಿಟ್ನು ಅದನ್ನು ಅರ್ಧ ಕತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಕಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಕಚ್ಚನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಟೊಂಗೆ ಯನ್ನು ಪೂರಾ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕಿತ್ತು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು. ಟೊಂಗೆಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬಗ್ಗಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಚೋರೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ಬಿಗುವಾಗಿ ಕಟ್ಟ

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಳಿದ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹುಗಿಯುವಂತೆ ಹುಗಿದು ಬೇರು ತರಿಸಬಹುದು. ನಿಂಬೆ, ಚಿಕ್ಕೂ, ವೇರಲ, ಕಂಚಿ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟಯಿಂದ ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ಗೂಟ, ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟಗಳಲ್ಲಿ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ತಾಯಿ ಗಿಡದಿಂದ ಆಹಾರವು ಕಡೆಯವರೆಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಗಿಡದಿಂದ ಸಿಗುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೊಡೆದು ಅವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಶಕ್ತವಾದ ಬಳಿಕ, ತಾಯಿ ಗಿಡದಿಂದ ಅವು ವೂರಾ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಂಬೆಗಳು ಬದುಕದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗೂಟ ಮತ್ತು ನಾಲಿಗೆ ಗೂಟಗಳು ಬದುಕುತ್ತವೆ.

ಇನಿಷ್ಪು ಒಂದೇ ಗಿಡದ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಹೊಸ ಗಿಡಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ನಿಧಗಳು. ಇನ್ನು ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗಿಡಗಳ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಜೋಡಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವದು ಹ್ಯಾಗೆಂಬದನ್ನು ನೋಡುವ.

ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವರು:—ಒಂದು ಗಡದ ಟೊಂಗೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿ ಅದು ಆ ಬುಡದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು ಅಧವಾ ಕಸೀ ಕಟ್ಸುವದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಯೂ ಎರಡನೇ ಗಡದ ಬುಡವೂ ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ, ಮುಂದೆ ಒಂದೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗಿಡಪು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂತಲೂ, ಅದು ಬೆಳೆಯುವ ಬುಡಕ್ಕೆ ಬೊಡ್ಡು ಎಂತಲೂ ಅನ್ನಬಹುದು. ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಾಬಾವಿಕವಾಗಿ ದಟ್ಪವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮರಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿ ತಿಕ್ಕಾಡಿ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಹೋದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಮಾನವನಿಗೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಕ್ರಮವು ಸೂಚಿಸಿರ ಬಹುದು. ಒೇಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮರಗಳನ್ನು ಈಗಾದರೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೋಡಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಅನುಭವದಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅವನು ಮನಗಂಡಿರುವನು. ಎಷ್ಟೋ ಸುಧಾರಣೆ ಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವರು. ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟರುವನು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ತತ್ವಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ:—

೧. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು ಕೆಂಬಿಯಮ್ ಆಥವಾ ಕಾಸ್ಥ ಜನಕ ಧರವು ಇರುವ ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವು.

ಬೆಳನಲ ಗಿಡದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಿತ್ತಳಿಯ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟದೆ. (Courtesy: Bom. Dept. Agri.) (To face page No. 37)

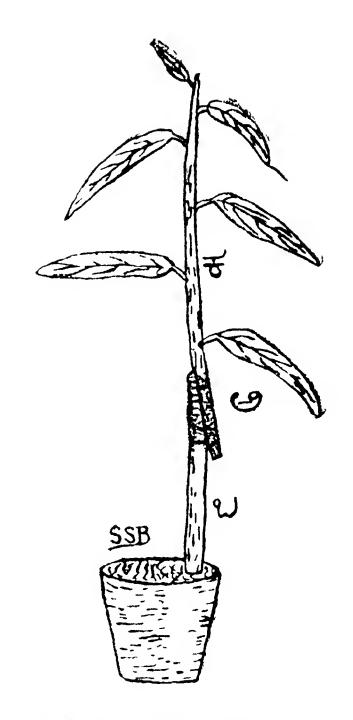
- ದ್ವಿದಲ ವನಸ್ಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಥರವು ಸರಿಯಾದ ವರ್ತುಳಾಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಇರುವದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ೨. ಬೊಡ್ಡೆಗೂ ಕೊಡಿಗೂ ಆದಷ್ಟು ಸಮಿಾಸ ಬಂಧುತ್ವ ವಿರತಕ್ಟದ್ದು.
- (ಅ) ಒಂದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉವಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಕಟ್ಟ್ರಿ ಜ್ಯೋ, ಡಿಸುವದು ಬಹು ಸುಲಭ.
- (ಬ) ಒಂದೇ ವರ್ಗದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ **ಕಟ್ಸಿ** ಜೋಡಿಸ ಬಹುದು.
- (ಕ) ಒಂದೇ ಜನಾಂಗದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗ ಬಹುದಾದರೂ ಬಹು ಕಷ್ಟ.
- (ಡ) ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಕಬ್ಬ ಜೋಡಿಸುವದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಉದಾ:—(ಅ) ದೊಡ್ಡ ನಿಂಬೆ, ಸಣ್ಣ ನಿಂಬೆ ಮುಂತಾದವು. (ಬ) ನಿಂಬೆ, ಕಿತ್ತಳೆ, ನೋಸಂಬಿ, ಮಾದಲ ಮುಂತಾದವು. (ಕ) ಕಿತ್ತಳೆ, ಬೆಳವಲ; ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕೂ, ಬಕುಳ ಮುಂತಾದವು. (ಡ) ಮಾವು, ಡಾಳಿಂಬ, ನೇರಲ, ಚಿಕ್ಟೂ ಮುಂತಾದವು
- **೩.** ಬೊಡ್ಡೆ ಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಯೋ ಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಇವೆರಡೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಳಿದಿರ ಬೇಕು. ತೀರ ಎಳೆಯವೂ ತೀರ ಬೆಳೆದವೂ ಇರಬಾರದು. ಎರಡರಲ್ಲೂ ತೊಗ ಟಿಯು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸುಲಿಯುವಂತಿದ್ದು, ಎರಡೂ ರಸವತ್ತಾಗಿರಬೇಕು. ಕೊಡಿ ಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣು ಚಿಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿ ಉಬ್ಬಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಚಿಗಿ ತಿರಬಾರದು.

ಈ ತತ್ರಗಳನ್ನು ಅನುಸೆಂಸಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಪುವದನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಧಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾ ದವುಗಳೆಂದರೆ:—

ಭೆಟ್ಟ್ರೆ ಕೊಡಿ:—ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸವಿಶ್ವ ತರಲ್ಪಟ್ಟು, ಎರಡು ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಡುವದ ರಿಂದ ಈ ವದ್ದತಿಗೆ "ಭೆಟ್ಟ್ರ ಕೊಡಿ" ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಯೂ ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಗಳಿರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಟಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಒಂದ ರೊಳಗೊಂದು ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜವನ್ನು ಚೋರೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತದೆ, ಒಂದು ಅಂಚಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಿಯನ್ನೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಟಸುವದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯು ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಒಂದು ವರ್ಷದ್ದಾಗಲು ಅದು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಇಂಚು ಗಡುತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟೆ ಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ತಯಾರಾದ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಚೋರೆಯಲ್ಲೇ ಕೊಡಿಯ ಮರದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು, ಬೊಡ್ಡೆಯಷ್ಟೇ ಗಡುತರವಾದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವೆರಡನ್ನು ಒಂದಕ್ಯೊಂದರ ಸಮಾವ ತಂದು ನೆಣಬಿನಿಂದ ಸೈಲಾಗಿ ಕಟ್ಟ ಒಂದು ವಾರದ ವರೆಗೆ ಹಾಗೇ ಇಡಬೇಕು. ಕೊಡಿಯ ಟೊಂಗೆಗಳು ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ, ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಗೂಟವನ್ನು ಬಡಿದು, ಆ ಗೂಟಕ್ಕೆ ಕತ್ತದಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಕಟ್ಟದರೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಚೋರೆಯನ್ನು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟು ವದು ಸುಲಭ. ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸುವದಾಗದಿದ್ದರೆ, ಟೊಂಗೆಯಷ್ಟೇ ಎತ್ತರವಾದ ಅಟ್ಟವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಚೋರೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಉದ್ದೇಶವು ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸವಿೂಮಬರಬೇಕೆಂಬದೇ ಹಾದು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವು ಮುರಿದು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಚೋರೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಇಂಚು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದ ಮೂರೆಂಟಾಂಶ (ೈ) ಇಂಚು ಅಗಲ ಇರುವ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಒಳಗಿನ ಎಲುಬಿನ ಸಹಿತ ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೆತ್ತುವದರಿಂದ ತೊಗಟೆಯೊಳಕ್ಕಿರುವ ಕಾಸ್ಕ ಜನಕ ಧರವು ಕಾಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಧರಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಅವಾಯವಾಗಬಾರದೆಂದೂ, ಕೆತ್ತಿದ ಭಾಗವು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿರ ಬೇಕೆಂದೂ ಹದನಾದ ಚೂರಿಯನ್ನೇ ಕೆತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಉವಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೊಡಿಯ ಮೇಲೂ ಅದು ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇ ಲಿನ ಕೆತ್ತಿಗೆಯಷ್ಟೇ ಉದ್ದ ಅಗಲ ಇರುವ ಭಾಗವನ್ನು ಕೆತ್ತಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಇವೆರ ಡರ ಮೇಲಿನ ಕೆತ್ತಿದ ಭಾಗಗಳೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಕೂಡುವಂತೆ ಜೋಡಿಸಿ, ಬಾಳೆ ಪಟ್ಟೆಯಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೆಣಬಿ ನಿಂದ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತೂ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟುವದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಬೊಡ್ಡೆಗಳು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಾ ಡುವಾಗ ಜಾರುವದಿಲ್ಲ. ಅವೆರಡರ ನಡುವೆ ಏನೂ ಸ್ಥಳ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವುಗ ಸಂದು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೂಡುತ್ತದೆ.

ಆಕೃತಿ ೩. ಭಟ್ಟ ಕೊಡಿ.

- ಅ. ಬೊಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಕೊಡಿಗಳ ಸಂದು. ಬ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಯು.
- ಕ. ಕೊಡಿಯು.

[ವಾನು 4ಲ,

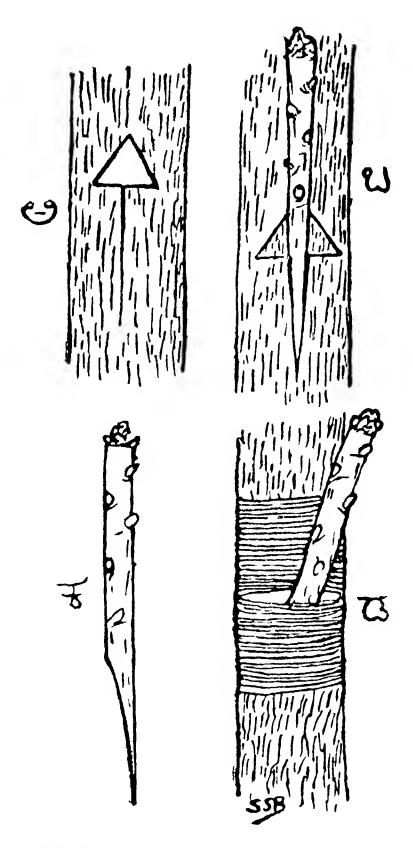
ಸೆಣಬಿನ ಮೇಲಿಂದ ಸಗಣಿ ಮಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಮಾಂಶ ಮಿಶ್ರಣಮಾಡಿ ಲೇಪಿಸ ಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಒಳಗೆ ಕೆತ್ತಿದ ಬಾಗವು ಒಣಗುವದಿಲ್ಲ. ಲೇಪಿಸದಿದ್ದ ರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ,

ಮುಂದೆ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ತನಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಾಲು ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ ಸಂದಿಗೆ ನೀರು ಹತ್ತದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ**ಯ**ೂ ಬೊಡ್ಡಿ ಯೂ ಒಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಯೆಲಾರಂಭಿ**ಸು**ವವು. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಅದರ ತಾಯಿಮರ ದಿಂದ ಬೇರೆ ವಾಡಬೇಕು ಕೊಡಿಯನ್ನು ಸಂದಿನ ಕೆಳಬದಿಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಇಂ**ಚು ಬಿ**ಟ್ರು ಕತ್ತ**ಿಸು**ತ್ತಾರೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಮುಲೇ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಕತ್ತರಿ ಸುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯ ವ್ಯಾಸದ ಒಂದು ಮೂರಾಂಶದಷ್ಟು ಕಚ್ಚನ್ನು ಮೊದ ಲನೇ ಸಾರೆ ಮಾಡಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹತ್ತುದಿನ**ಗ**ಳ ತರುವಾಯ ಅದೇ ಕಚ್ಚನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕತ್ತರಿಸಿ ಎರಡು ಮೂರಾಂಶದಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದರ ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಪೂರಾ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನಂದರೆ, ಕೊಡಿಯು ಅದೇ ಹೊಸತಾಗಿ ಬೊಡ್ಡೆ ಯಕೂಡ ಸಂಯೋಗ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬೇರುಗಳ್ಕು ಹೀರಿಕೊಂಡ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಪ ಯೋಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಅದರ ಪೋಷಣವೆಲ್ಲ ತಾಯಿ ಮರ ದಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಎರಡರಿಂದಲೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಅನ್ನವು ಇನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ವರಿಂದ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದು ಸಾಯಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ, ತುಸು ತುಸು ಕತ್ತರಿಸಿ ಅದು ನಾವಕಾಶವಾಗಿ ತಾಯಿ ಮರವನ್ನು ಬಿಟ್ರು ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೊದಲನೇ ಕಚ್ಚು ಮಾಡಿದಾಗ ತಾಯಿ ಮರದಿಂದ ಬಗುವ ಅನ್ನವು ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತಪ್ಪೇ. ಇದನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಡಿಯು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬದು ಸಹಜ. ಕಡಿವೆಯಾದ ಅನ್ನವು ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ತುಂಬಿ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಕೂಡಿಯು ಬಾಡು ಬಾಡಿದರೆ ಎರಡನೇ ಸಾರೆ ಕಚ್ಚನ್ನು ಮಾಡುವದು ಮುಂದೆ ಹಾಕಲ್ಪಡ ಬೇಕು. ಕೊಡಿಯು ತಿರುಗಿ ಹಸಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಎರಡನೇ ಕಚ್ಚನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು. ಆಗಲೂ ಕೊಡಿಯು ಬಾಡಬಹುದು. ಬಾಡಿದರೆ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಪೂರಾ ಕತ್ತರಿಸುವದನ್ನು ಅದು ಚನ್ನಾಗಿ ಹಸಿಯಾಗುವ ವರೆಗೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಕೊಡಿಯನ್ನು ನೂರಾ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಕೊ**ಡಿ ಸ**ಹಿತ**ವಾ**ದ ಬೊ**ಡ್ಡೆಯ**

ಚೋರೆಯನ್ನು ನೆರಳುಳ್ಳ ತಂವು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತು ಇಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯು ಬಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಮತ್ತು ಆ ಬಳಿಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಸಂದಿನ ಮೇಲ್ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಚು ಬಿಟ್ಸು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಸಂದಿನ ಕೆಳಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡುವ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚಿವುಟ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಮಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಚಿಗುರುಗಳೂ ಟೊಂಗೆಗಳೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಯು ಬೆಳೆದು ಗಿಡವಾಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಸತಾಗಿ ಬಂದ ಕೊಡಿಯು ಪುಷ್ಪವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬೇರುಗಳು ಶೋಷಿಸಿಕೊಂಡ ಅನ್ನವೆಲ್ಲ ಕೊಡಿಗೇ ಸಿಗಬೇಕು. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಚಿಗುರುಗಳೂ ಟಿಂಗೆಗಳೂ ಅದಕ್ಯೆ ವಾಲು ದಾರರಾದರೆ ಅತಿಧಿಯಾದ ಕೊಡಿಯು ತುಸುಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೂರಿ ಹಾಕಲ್ಪಡುವದು. ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೯೦ ರ ವರೆಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯುವದು. ಎಲ್ಲ ವದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹು ಸುಲಭವಾದದರಿಂದ ಇದೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ತಯೂರಾದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳು ಚೋರೆಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯಗೊಟ್ಟು, ಬಲಿತ ಬಳಿಕ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುತ್ತಾರೆ ನೆಡುವಾಗ ಚೋರೆ ಯನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಒಳಗಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಂಟೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಗೊಡುವದಿಲ್ಲ ಹೆಂಟೆಯು ಒಡೆದರೆ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಅವಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಕೊಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೋಲು ನೆಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದ ರಿಂದ ಗಾಳಿಯ ಜೋರಿಗೆ ಕೊಡಿಯು ಮುರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ನೆಡುವಾಗ ಕೊಡಿಯು ಸಂದು ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಸಂದಿನ ಮೇಲಿನ ಬಾಳೇ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸೆಣಬನ್ನೂ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ನಾಲಿಗೆ ಕೊಡಿ:—ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಭೆಬ್ಬ ಕೊಡಿಯ ಒಂದು ವಿಧ ವಾಗಿರುತ್ತದೆನ್ನಲು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತುವಾಗ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಟೆ ಚೂರಿಯನ್ನು ಎಳೆದು ನಾಲಿಗೆಯಂಥ ಭಾಗವನ್ನು ಎಳಿಸಿದುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ತುಸು ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಕೂಡಿಯನ್ನು ಕೆಳಗಿ ನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆತ್ತಿ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ, ಈ ನಾಲಿಗೆಯ ಹೊರ ಬದಿಯನ್ನು ತುಸು ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೆತ್ತಿದ ಎಳಿಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲಿನ ನಾಲಿಗೆಯು ಮೆಲ್ಮುಖವಾಗಿ ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಒಂದನ್ನೊಂದರೆ ತಾಗಿ ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಿಯನ್ನೂ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಒಂದನ್ನೊಂದರೆ

ಆಕೃತಿ ೪. ಬಗಲ ಕೊಡಿ.

- ಅ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಸೀಳಿದೆ.
- ಬ. ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿದೆ.
- ಕ. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆತ್ತಿ ಸಿದ್ಧವಾಡಿದೆ.
- ಡ. ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿ ಕತ್ತದಿಂದ ಬಿಗಿದಿದೆ.

ಸೆನಿನಿನ ತಂದು ಬೊಡ್ಡೆಯ ನಾಲಿಗೆಯೊಳಗೆ ಕೊಡಿಯ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಸಿಗಿಸಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಬಾಳೇ ದಟ್ಟೆಯಿಂದಲೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೆಣಬಿನಿಂದಲೂ ಕಟ್ಟು ಬಿಡು ತ್ತಾರೆ. ಕತ್ತಿದೆ.ಬಾಗಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಅಳತೆಯವಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕಾಷ್ಯ ಜನಕ ಧರಗಳು ಕೂಡುವದಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿಯು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಒಂದೂ ವರೆ ತಿಂಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಕೊಡಿಯ ಬುಡವನ್ನು ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವಂತೆ ತುಸು ತುಸು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತ ಅದರ ತಾಯಿ ಮರದಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ತರುವಾಯ ಕೊಡಿಯು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬಲಿತ ಬಳಿಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾಲಿಗೆ ಕೂಡಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ವಿಸ್ತರ ಗಳೆಲ್ಲ ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ವಿಸ್ತರ ಗಳೆಲ್ಲ ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾಡುವಂತೆಯೇ ಸರಿ.

ಈ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟದ ಕೊಡಿಗಳು ರೊರಕ್ರೆ ೯೫ರ ತನಕ ಬದುಕುತ್ತನಾದ ರೂ, ಕೊಡಿಯ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪದರುಗಳಿರುವದರಿಂದ ಅದು ಸುಖಯಾಗಿಯೂ ಅಶಕ್ತವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಕೊಡಿಯು ಗಾಳಿಯ ನೋರಿಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದವ್ದತಿಯಿಂದ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ.

ಬಗಲ ಕೊಡಿ:—ಹೊಲದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುವ ಹುಳಿ ವಾವಿನ ಗಿಡದೆ ಬಗಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ಮರದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಸೇರಿಸಿ ಬೆಳೆಸು ವರ್ತು ಬಗಲ ಕೊಡಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಈ ಬದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬೊಡಿಯ ಮರದ ಸವಿಾಪ ಒಯ್ಯುವದಿಲ್ಲ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗಿಸಿ ಕಟ್ಟವ ಮೊದಲೇ ತಾಯಿ ಮರದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಿಯ್ಡಮರವು ಬೊಡ್ಡೆಯಿದ್ದ ಊರಿಂದ ಬಹು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೊಡಿಯನ್ನು ತಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು ಆದರೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನೆಟ್ಟ ಗಿದ್ರರೆ ನೂರಕ್ಕೆ ೧೦—೧೫ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುವವಿಲ್ಲ. ಆರ್ದ್ರ ಹವೆಯುಳ್ಳ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಗೋವೆಯಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಚಿಗುರಿ ಬೆಳೆದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಆರಿಸ ಬೇಕು, ಬೊದ್ಡೆಯ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲವಿಂದ ಎರಡು ಮೊಳ ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಇಂಚು ಉದ್ಭವಾಗಿ ಅಡ್ಡ ಗೆರೆಯನ್ನು ಚೂರಿಯಿಂದ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಚೂರಿಯು ಒಳಗಿನ ಎಲುಬಿಗೆ ಹತ್ತಬಾರದು ಈ ಗೆರೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಂಚು ಎತ್ತರವಾದ ತ್ರಿಕೋಣಾಕೃತಿಯ ತೊಗಬೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಾಗದ ಎಲುಬು ಕಾಣ ಹತ್ತುವದು. ಬಳಿಕ ತೊಗಬೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ಗೆರೆಯ ನಡುನಿಂದ ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾದ ನೆಟ್ಪನ್ನ ಗೆರಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದು, ಈ ಗೆರೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳನ್ನು ಏಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಬದಿಗಳ ತೊಗಣ ಯನ್ನು ಏಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೋಡಿನ ಇಲ್ಲವೆ ಬಿದುರಿನ ಮೊಂಡಾಗಿಯೂ ಚಪ್ಪಟೆಯಾ ಗಿಯೂ ಇರುವ ಬೆಣೆಯನ್ನು ಉವಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಚೂರಿಯ ಎಲೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ತೊಗಟೆಗೂ ಒಳಗಿನ ಎಲುಬಿಗೂ ನೋವಾಗಿ ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೊಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲೇ ಕತ್ತರಿಸಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬುಡವನ್ನು ಲೆಕ್ಯರೆಯಂತೆ ಕನ್ನ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದ ನೆಟ್ಟನ್ನ ಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ತೊಗಟೆಯೊಳಕ್ಕ ಒಳ ಮುಖವಾಗಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ತ್ರಿಕೋಡಾಕ್ಯತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ನಡುವೆ ಎರಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕೂಡಿಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳಿಂದ ಅವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಕೂಡ್ರಿಸಿ ತೆರೆದ ಎಲುಬನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಸೆಣಬಿನಿಂದಲೂ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಕತ್ತದಿಂದಲೂ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಬಿಗುರಾಗಿ ಕಟ್ಟ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯು ಗಡುತರವಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕೊಡಿಗಳನು ಸಹ ಒಂದೇ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು.

ಕಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಗಳು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಣಗೆದಂತೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಂದು ಮಡಿಕೆಯನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿ ಆಗಲಿ, ತೆಂಗಿರ ಮಡಲ ತಪ್ಪಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಆಗಲಿ ನೆರಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಯು ಒಣಗದಿದ್ದರೆ ಅದು ಬದುಕಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗೆಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಅವು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಒಂದೆರಡು ಫೂಟು ಉದ್ದ ಕಾದ ಬಳಿಕ ಸಂದಿನ ಮೇಲ್ಸದಿಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕಿ, ಕೂಡಿಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾದು ತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಲಿತ ಬಳಿಕ ಕತ್ತವನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಈ ವದ್ಧತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಒಮ್ಮೈ ಕಟ್ಟದ ಕೂಡಿಗಳು ಬದುಕದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಅದೇ ಗಡಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು.

ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ:—ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು ನಹ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ ಬದಲು ವಾಡಬಹುದು. ಹುಳಿ ಹಣ್ಣಿನ ಹಳೇ ವಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ವಾವಿನ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟ ನುಧಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಹು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಲದಿಂದ ೩—೪ ಭೂಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕಟ್ಟುವ ಮೊದಲು ಕಡಿದು ಬಡುತ್ತಾರೆ. ಒಳಿಕ

ಉಳಿದ ನೋಟಿಗೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಆಧ್ಯರಿಂ**ದಲೇ** ಇದಕ್ಕೆ "ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿ" ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದ ಗಿಡದಿಂದ ಬೇಕಾ ವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮರವಿದ್ದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ನೆಲದಿಂದ ೩—೪ ಫೂಟು ಎತ್ತರ ದಲ್ಲಿ ವುರದ ಬೊಡ್ಪೆಯನ್ನು ಕತ್ತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಕೊಡ್ಲಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಕಡಿದು ಉಳಿದ ನೋಟದ ತುದಿಯನ್ನು ಕರಗಸದಿಂದ ಸವಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ತೊಗಟಿಯನ್ನು ಮೂರು ಇಂಚು ಉದ್ಯವಾಗ ನೆಟ್ಟನೆ ಸೀಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸೀಳಿನಗುಂಟ ಬಗಲ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ವಾಡುವಂತೆ ತೊಗಬೆಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ, ಲೆಕ್ಕಣಿ ಯಂತೆ ಕೆತ್ತಿ ತಯಾರಾದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿ ಮೇಲಿಂದ ಕತ್ತದಿಂದ ಬಿಗಿ ಯುತ್ತಾರೆ. ನೋಟನ್ರ ಗಡುತರವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಇಂಚಿಗೊಂದರಂತೆ ಆರೆಂಟು ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಂದೇ ನಾರೆ ಒಂದೇ ನೋಟಕೈ ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಕಟ್ಟ್ರದ ಬಳಿಕ ಕತ್ತದ ಮೇಲೂ ಮೋಟದ ತುದಿಗೆ ಗಾಯವಾದ ಭಾಗದ ಮೇಲೂ ಸಗಣೀ ಮಣ್ಣುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಲೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮೋಟದೊಳಗಿನ ಹಸಿಯು ಆರಿ ನೋಟವು ಒಣಗುವದಿಲ್ಲ. ಕಟ್ಪದ ಆರೆಂಟು ಕೊಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಬದುಕಿದರೂ ಸಾಕು. ಬಗಲ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ವಾದುವಂತೆ ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಯಲ್ಲೂ ಕೊಡಿಗಳು ಒಣಗದಂತೆ ನೆರಳು ವಾಡುವದು ಅವಶ್ರವು. ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಹತ್ತರಂತೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಘಟ್ಟದ ಮೇಲೂ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಬಗಲ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯು ಬದುಕುವ ಮೊದಲೇ ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯು ವದಿಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ, ಅನೇಕ ಸಾರೆ ಕೊಡಿಗಳು ಸತ್ತರೂ ಮತ್ತೂ ಪ್ರಯತ್ನವ ನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದು ಬಿಡುವದರಿಂದ ಮೋಟದ ತುದಿಯು ಒಣಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಗೆ ಒಂದು ಸಾರೆ ಕಟ್ಟದ ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕದಿದ್ದರೆ, ಮೋಟವನ್ನು ತುದಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸೂಟು ಕೆಳಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಡಿದು, ಎರಡನೇ ಸಾರೆ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಇವೂ ಬದುಕದಿದ್ದರೆ ಮೋಟವನ್ನು ಮೂರನೇ ಸಾರೆ ಕಡಿದು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಇವು ಬದುಕದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಯತ್ನ ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು.

ಬಾರು ಕೊಡಿ: —ಬೊಡ್ಡೆಯು ಚೋರೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಕೊಡಿಯ ಮರವು ಬಹು ದೂರ ಇದ್ದದ್ದಾದರೆ, ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಅದರ ಸವಿವ ಒಯ್ಯುವದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಿಯನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ಕೊಯ್ಸು ತಂದು, ಅದರಸ್ಟೇ ಗಡುತರವಾದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಯನ್ನು ಆರಿಸಿ, ಬೊಡ್ಡೆಗೆ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟು

ತ್ತಾರೆ. ವೊದಲು ಚೋರೆಯಿಂದ ಆ ಇಂಚು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಹದನಾದ ಚೂರಿಯಿಂದ ಅದರ ತುದಿಯನ್ನು ಸುವೂರು ಎರಡು ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಣಿಯಂತೆ ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಕೆತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಕೂಡಲೆ ಕೊಡಿಯ ಬುಡವನ್ನು ಹಾಗೇ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಕೆತ್ತಿ, ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೆತ್ತಿದಲ್ಲೇ ಕೊಡಿಯ ಬುಡವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡ್ರಿಸಿ, ಬಾಳೆ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ನೇಲೆ ಸೆಣಬಿನಿಂದ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಪಬೇಕು. ಕಟ್ಟುವಾಗ ಕೊಡಿಯ ವೇಲಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕತ್ತರಿಸದಿದ್ದರೆ ಕೊಡಿಯು ಬೇಗ ಒಣ**ಗು**ತ್ತದೆ. ಕೊಡಿಯೂ ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಒಣಗಬಾರದೆಂದು ಅವನ್ನು ಒದ್ದೆ ಅರಿವೆಯಿಂದ ಸುತ್ತಿ, ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ವಾತ್ರೆಯನ್ನು ತಿರುವಿ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ವಾತ್ರೆಯೊಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ಎದಲಿಸು ವಡಕೈ ದಿನಕೈ ಎರಡಾವರ್ತಿ ವಾತ್ರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತಿರುಗಿ ಹಾಗೇ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ದಿನಗ್ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಬ್ಬಿ, ಒಂದೂ ವರೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಗಿಯುತ್ತವೆ ಮುಂದೆ ಕೊಡಿಯು ಬಲಿತು ಬೆಳೆಯುವ ವರೆಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಆರೈಕೆ ಮಾದಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕಟ್ಟ ತಯಾರಾದ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯು ಬಾರುಕೋಲಿನ ಕೋಲಿನಂತಯೂ, ಕೊಡಿಯು ಬಾರಿನಂತೆಯೂ ಇರುವದ ರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬಾರು ಕೊಡಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಟೆ ನಾಲ್ಬೈದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುವದಿಲ್ಲ,

ತಲೆ ಕೊಡಿ: — ಹಳೀ ಮರಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು, ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಹೊಸೆ ಚಿಗುರುಗಳು ಬಲಿತ ಬಳಿಕ, ಚೋರೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿಯು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸಮಿವ ಒಯ್ಯು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ತೂಗೆ ಹಾಕಿ, ಆ ಚಿಗುರುಗಳಿಗೆ ಚೋರೆಯ ಗಿಡಗಳ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಚಿಗುರಿನ ತುಣಯನ್ನೂ ಕೊಡಿಯ ಬುಡವನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಚಿಗುರಿನ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಮರದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಯತ್ತು ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ಅವು ಬೆಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಹರೇ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನೂ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೂ ಆಗಾಗ ಕಡಿದು ಹಾಕಿ, ಕೊಡಿಗಳು ಮೂರು ನಾಲ್ಯು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರ ಹೊಂದಿ ದೊಡ್ಡ ಮರ ಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಫಲವೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಗೆ, ಈ ಪದ್ಧತಿಗೆ ತಲೆ ಕೊಡಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಫಲವೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಗೆ, ಈ ಪದ್ಧತಿಗೆ ತಲೆ ಕೊಡಿ ನಾಬ ಹೆಸರು. ಇದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಳ್ಳದ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ಮರ

ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವದೆಯಬಹುದು ಆದರೆ ಒಂದೊಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಸಕ್ತು ಚೋರೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಕೊಡಿಯ ಗಿಡಗಳು ಬೇಕಾ ಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ತೂಗ ಹಾಕುವದ್ರೂ, ಅಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಗಳು ಬದುಕುವ ವರೆಗೆ ಎರದು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನೀರು ಹಾಕುವದ್ರೂ ಬಹಳ ಖರ್ಚಿನದು. ಒಂದು ಮರವನ್ನು ಹೀಗೆ ತಯಾರಿಸಲು ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಮೂಪತ್ತು ರೂವಾಯಿಗಳು ಬೇಕು. ಇದರ ಬದಲು ಚೋರೆಯ ಗಿಡವನ್ನೇ ತಂದು ಹೊಸ ದಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ನಾಲ್ಮೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹಳೇ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದರೆ ಇವಾರತಿನ ಕಟ್ಟುಗೆಯೂ ಉರುವಲವೂ ದೊರೆತು ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವಿಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವ ವಿಧಗಳು. ಇವಲ್ಲದೆ ಜೀನು ಕೊಡಿ, ಸೀಳು ಕೊಡಿ, ಬೆಣೆ ಕೊಡಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳುಂಟು ಅವನ್ನು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅನುಸಂಸುವದಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಯುವ ಕೆಲಸವು ಸುರಳಿತವಾಗಿ ಸಾಗುವದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಗಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಕಣ್ಯು ಹಚ್ಚುವದು:—ಕೊಡ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲ್ರ ಅಡಚಣಿಗಳನ್ನು ದೂರ ವಡಿಸಿ, ಕಲಸವು ಸುಲಭವೂ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಮೂ ಶ್ರಮದ್ದೂ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಭುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹುಮಕಿ ತಗೆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲೂ ಕೊಡ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲಿ ಆರುನುಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುಸಂಸಲೇ ಬೇಕು. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಗಿದಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದಾದರೂ ಎರದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗಿದಗಳ ಅಥವಾ ಮರಗಳ ಬಾಗಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಜೋಡಿಸಿ ಹೊಸೆದೊಂದು ಗಿದವನ್ನು ತಯಾಲಸುವದಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧುತ್ವವಿರಬೇಕು ಕಾವುಜನಕ ಧರವು ವರ್ತುಳಾಕಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಅವೆರಡೂ ರಸವತ್ತಾಗಿರಬೇಕು.

- (೧) ಕಣ್ಗು ಹಚ್ಚು ವವರಲ್ಲಿ ಬೊಗ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಜೋಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಯ ಇಡೀ ಜೊಂಗೆಯನ್ನು ಅವರೋಗಿಸುವ ಬದಲು, ಆ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಚತ್ನಾಗಿ ಉಬ್ಬಿದ ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು (ಮೊಗ್ಗೆಯನ್ನು) ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ರಾಯಿತು. ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಕಣ್ಣುಗಳು ಇರುತ್ತವೋ ಅಷ್ಟು ಗಿಡ ಗತನ್ನು ತಯಾರಿಸುಹುದು.
- (೨) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಗಿಡಗ-ನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಸಿಕ್ಕೊಂಬಹುದು ಚೋರೆಗ-ನಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಸು ಬೆಳೆಸುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಯ ಮರವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ.

- (4) ಕೊಡಿಯ ಮರವು ಬಹು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ ಟೊಂಗೆಗ ನ್ನು ಸೋಸ್ಟಿನಿಂದ ತರಿಸಿ ಎಸ್ಸೋ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು
- (೪) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚು ನದನ್ನು ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಪ ಶ್ರಮವಿಂದ ಮಾದ ಬಹುದು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟು ನದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲರು ಶ್ರಮವೂ ಬೇಕು.
- (೫) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಅವು ಚಿಗಿತು ಬೆಳೆಯುವ ವರೆಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಗಳಿ ಗಾಗಲಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಭಾಗಕ್ಕಾಗಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಸದರೆ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಮಾದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- (೬) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದರೆ ಗಿಡ**ಗಳು ಅ**ಗ್ಗವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಇವೇ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚು ವದರಿಂದಾಗುವ ಮುಖ್ಯ ಲಾಭಗಳು.

ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದನ್ನು ಬೊಡ್ಡೆ ಮತ್ತು ಕೂಡಿಯ ಗಿಡಗಳು ರಸವತ್ತಾಗಿ ರುವಾಗ ವರ್ಷದ ಯಾವ ಯತುವಿನಲ್ಲಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಗಿಡಗಳು ಚಿಗುರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಚಿಗುರಲಿಕ್ರೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಅದು ಬೇಗ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಚಿಗುರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಮಳೆಯಾ ಗುವಾಗ ಕಣ್ಣು ಸೇರಿಸಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತೊಗಟೆಯೊಳಗೆ ನೀರು ಹೋಗಿ ಕಣ್ಣು ಕೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವಾಗಲೂ, ಹಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ವರೆಗೂ ಮಳೆಯಾಗಾದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇದು. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಗಿಡ ಮರಗಳೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಯತುವಿನಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ಜೀಕಾಗುತ್ತವೆ ಚಳಿಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯಲಿದೆ ಹಾಗೇ ಇದ್ದು ಮುಂದಿನ ವಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿಗಿತು ಬರುವದುಂಟು.

ಬೊಡ್ಡೆಯ ಗಿದಗಳೂ ಕಣ್ಣಿನ ಟೊಂಗೆಗಳೂ ರಸವತ್ತಾಗಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವಾದ ಒಂದು ರೀತಿಯುಂಟು, ಅದು ಯಾವದೆಂದರೆ, ಟೊಂಗೆಯ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಉಗುರಿನಿಂದ ಚಿವುಟ ಏಳಿಸಿ ಎಳೆದರೆ ರಸವತ್ತಾಗಿರುವ ಗಿಡದ ತೊಗಟೆಯು ಹರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಯೆ ಏಳುವದು. ಒಳಗಿನ ಎಲುಬು ಒಗ್ದೆಯಾಗಿರುವದು. ರಸವತ್ತಾಗಿರದ ಗಿಡದ ತೊಗಟೆಯು ಏಳುವದಿಲ್ಲ. ಹರಿಯುವದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಿಡಗಳು ರಸವತ್ತಾಗಿರುತ್ತವೆ. ರಸ

ವಿಲ್ಲದ ಬೊಡ್ಡೆ ಗಳ ಬುಡವನ್ನು ಕದೆಂ ತುಸು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ, ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದರೆ, ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಚಿಗುರ ಹತ್ತುವವು. ರಸವತ್ತಾಗುವವು. ಆಗ ಅನ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಗು ಹಚ್ಚಬಹುದು.

ಬೊಗ್ಡೆಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಸಸಿಗಳು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಯು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಸೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಸಸಿಗಳು ಆದಷ್ಟು ಒಂದಕ್ಕೊಂದರ ಸಮಿವವಿರಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗಳು ಬಹಳ ಮೂಡಿ, ನಡುವಿನ ಬೊಡ್ಡೆಯು ನೀಟಾದದ್ದೂ ಬಲಿಷ್ಠ ವಾದದ್ದೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂದುವ ಅಡ್ಡ ಟೊಂಗೆ ಗಳನ್ನು ಸಣ್ಡವಿಗುವಾಗಲೇ ಚಿವುದ ಹಾಕಬೇಕು. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚು ವ ಭಾಗವು ಹಚ್ಚಗಿರಬೇಕು ಸಾಧಾರಣ ಬಲಿತಿರಬೇಕು. ಬಹಳ ಬಲಿ ತಿದ್ದರೆ, ತೊಗಟೆಯು ಏಳುವದಿಲ್ಲ. ತೀರ ಎಳೆತಿದ್ದರೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವು ಎಲೆಗಳ ಒಗ ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳ ಟೂಂಗೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚ ಲಿಕ್ಕೆ ಉವಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಟೂಂಗೆಗಳು ಒಂದೆರಡು ಋತುಗಳ ಹಿಂದೆ ಚಿಗಿತವಿರಬೇಕು. ಅವು ಹಚ್ಚ ಗರಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೂದಿ ಅಧವಾ ಕೆಂದು ಬಣ್ಣದ ಗೆರೆಗಳು ಮೂಡಿರಬೇಕು. ಈ ಗೆರೆಗಳಿಂದ ಟೊಂಗೆಯು ಮಧ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯದಿರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಈ ಗೆರೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ ದಿದ್ದ ರೆ ಟೊಂಗೆಯು ಬಹಳ ಎಳೆತೆಂದೂ, ಗೆರೆಗಳು ಟೊಂಗೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಬೆಳೆದದ್ದೆಂದೂ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇವೆರದೂ ತರದ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣು ಗಳು ಚಿಗಿಯಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮಧ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಟೊಂಗೆಯು ಉರುಟಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯಲಿಕ್ಕಲ್ಲ ಮಧ್ಯಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಟೊಂಗೆಯು ಉರುಟಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯಲಿಕ್ಕ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವು ಅವು ಉಬ್ಬಿರುತ್ತವೆ. ಒಡೆದಿರುವವಿಲ್ಲ. ಒಡೆದ ಅಧವಾ ಚಿಗಿತ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹಚ್ಚುಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಬ್ಬದಿದ್ದರೆ, ಟೂಂಗೆಯ ತುದಿಯ ಎಳೆ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚಲ್ಲಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟ ಮೋಟು ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಬ್ಬಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಆಗ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೊಡ್ಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಬಹುದು.

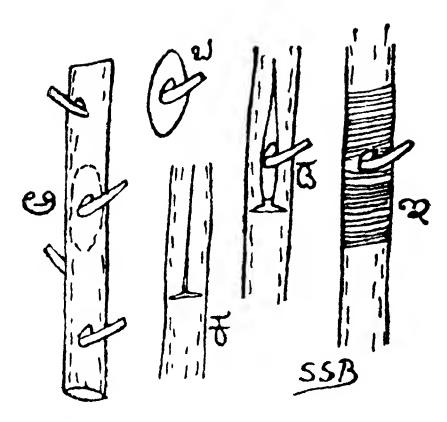
ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಕೆಲಸಕ್ಟೆ ಅನುಕೂಲವಾದದ್ದೊಂದು ಚೂರಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಚೂರಿ ಯನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಎಲೆಯು ಸಪೂರಾ ಗಿದ್ದು ಧಾರೆಯು ಬಹಳ ಹದನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಡಿಕೆಯು ಕೋಡಿನದಾಗಲಿ, ಎಲುಬಿನದಾಗಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಿಡಿಕೆಯ ಬುಡವು ಚಪ್ಪಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ

ಚಪ್ಪಣಿಯಾದ ಬುಡದಿಂದ ಗಿಡೆಗಳ ತೊಗಟಿಯನ್ನು ನೋವಾಗದಂತೆ ಏಳಿಸುವದು ಸುಲಭ. ಎಲೆಯ ಧಾತಿಯು ಹದಕಾದ್ಯರಿಂದ, ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಏಳಿಸುವದೂ, ತೊಗಟಿಯನ್ನು ಸೀಳುವದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವಾಗ ಈ ತರದ ಚೂರಿಯನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಉತ್ತಮ

ಹೀಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಗಳನ್ನೂ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧ ವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಹಚ್ಚು ಬೇಕೆಂಬದನ್ನು ನೋಡುವ.

(೧) ಧಾಲು ಕಣ್ಣು:—ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಈ ಮೊದಲೇ ದೇಳಿದ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಮೂರು ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದನ್ನೇ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಟೂಂಗೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಹಚ್ಚುಲಿಕ್ಬೆ ಏಳಿಸಿ ತೆಗೆದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಆಕಾರವು ಧಾಲಿನಂತೆ ಕಾಣುವದರಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಧಾಲು ಕಣ್ಣಿನ ಪದ್ಧತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು

ಒಳ್ಳೀ ಜಾತಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ಟಿ**ೂಗೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ** ತಂ**ದು ಅದರ ಮೇಲಿನ** ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನುವಾರು ಅರ್ಧ ಇಂಚು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ, ಕತ್ತರಿಸಿ ಚಲ್ಲಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಚೊಂಯಿಂದ ಟೊಂಗೆಯ ಮೇಲಿನ ಉಬ್ಬಿದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಏಳಿಸಿ ತೆಗೆಯ ಬೇಕು. ಕಣ್ಣಿನ ಸಂಗಡ ಮೇಲ್ಪದಿಗೆ ಅರ್ಥ ಇಂಚು, ಕನಬ್ಬಿಗೆ ಅರ್ಥ ಇಂಚು, ಎದಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಇಂಚು ಹೀಗೆ ತೊಗಟಿಯಿರಬೇಕು ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಚೂರಿಯಿಂದ ಕೆತ್ತಿ ತೆಗೆದರೆ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ತುನು ಎಲುಬಿನ ಭಾಗವೂ ಬರುವದು. ಇದನ್ನು ಉಗುರಿನಿಂದ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ತೊಗಟಿಯಿಂದ ಏಳಿಸಿ ಚಲ್ಲಬೇಕು ಹೀಗೆ ಏಳಿ**ಸು**ವಾಗ ತೊಗಪಯಲ್ಲಿ ತೂತು ಬೀಳಬಾರದು ತೂತು ಬಿದ್ದರೆ ಅದ ರಲ್ಲಿದ್ದ ಕಣ್ಣು ಹಾಳಾಗಿ ಅದು ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ವುಹತ್ಪದ್ದು. ಕಣ್ಣು ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಎಲುಬನ್ನು ಏಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಣ್ಣನ್ನು ಒಣಗಬಾರದೆಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಬಾಯಲ್ಸ್ಗಾಗಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬೊ<mark>ಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ</mark> ತೊಗಟಿಯನ್ನು ಏಳಿನುತ್ತಾರೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ನೆಲಾದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಫೂಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸುವಾರು ಆರೆಂಟು ಇಂಚುಗಳ ವರೆಗೆ ಎಲೆ ಮುಸ್ಬು, ಅದ್ದ ಟೊಂಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನಡುವಿನ ಬೊಡ್ಡೆಗೆ ವಿಟ್ಟಾಗದಂತೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಚಲ್ಲುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚು ವದಕ್ಕೆ ಅನು ಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳಿಕ ಬೊದ್ಡೆಯ ತೊಗಟಿಯನ್ನು ಎರಡು ಇಂಚು

ಆಕೃತಿ ೫. ಢಾಲು ಕಣ್ಣಿನ ಸದ್ಭತಿ.

- ಅ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಯೆಂದು ತಂದ ಕಡ್ಡಿಯು ಕಡ್ಡಿಯು ದುಂಡಗಿದ್ದದ್ದನ್ನೂ ಕಣ್ಯುಗಳು ಉಬ್ಬಿದ್ದನ್ನೂ ನೋಡಿರಿ.
- ಬ. ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಸಿಗ್ರ**ವಾ**ದ ಕಣ್ಣು
- ಕ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ "L" ಹೀಗೆ ತೊಗಟಿಯನ್ನು ಸೀಳಿದೆ.
- ಡ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೊಗಟೆಯ ಸೀಳಿನ ಒಳಗೆ ಕಣ್ಣು ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೆ.
- ಇ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ.

[ವಾನು ೪೮.

ಉದ್ದವಾಗಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ಚೂರಿಯಿಂದ ಸೀಳುತ್ತಾರೆ. ಸೀಳಿನ ಕೆಳ ತುದಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಅರ್ಧ ಇಂಚು ಉದ್ದವಾಗಿ ಅಡ್ಡ ಸೀಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಸೀಳುಗಳೆರಡೂ ಕೂಡಿ " 上 " ಹೀಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಬಳಿಕ ಈ ಸೀಳುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ಚೂರಿಯ ಹಿಡಿಕೆಯ ಬುಡವನ್ನು ಹಾಕಿ ತೊಗಟೆಯ ಎರಡೂ ವದ ರುಗಳನ್ನು ಏಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಮೊದಲೇ ತೆಗೆದು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖ ಮಾಡಿ ಈ ಪದರುಗಳೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಣ್ಣು ಬೊದ್ಡೆಯ ಎಲುಬಿನ ಮೇಲೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಅಂಟಕೊಂಡು ಕೂಡ್ರುವಂತೆ ಎಚ್ಚರವಡ ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕೂತ ಬಳಿಕ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತೊಗಟೆಯ ವದರುಗಳೊಳಕ್ಕು ಹುರುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣಿನ ಮುಖವು ಮಾತ್ರ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಎಲೆಯ ದಂಟನ ಸಹಿತ ಹೊರಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಬೇಕು ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಸಪೂರಾದ ಬಾಳೆ ಪಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಖದ ಮೇಲ್ಪದಿಗೂ ಕೆಳಬದಿಗೂ ಸುತ್ತಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟ ಬೇಕು ಕಣ್ಣು ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಒಣಗಬಾರದೆಂದು ಅದನ್ನು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖವಾಗಿ ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಬೀಕು. ಮತ್ತು ಮೇಲಿಂದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಎಲೆ ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೆರಳು ಮಾಡಬೇಕು.

ಬೊಡ್ಡೆಯ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಸೀಳುವಾಗ ಅಡ್ಡ ಸೀಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೂಡದೆ ನೆಟ್ಟನ್ನ ಸೀಳಿನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ " T " ಹೀಗೆ ವಾಡುವದೂ ಉಂಟು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಒತ್ತಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ವೆಟ್ಟು ಹತ್ತುವ ಸಂಭವನಿರುತ್ತದೆ.

ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಸೀಳದೆ ಬರೇ ನೆಟ್ಟಗಷ್ಟೇ ಸೀಳಿ ಕಣ್ಣು ನೇರಿಸಿ ಬಿಡುವದೂ ಸಾಧ್ಯವು. ನೆಟ್ಟಗೆ ಸೀಳಿದ ಮೇಲೆ ಸೀಳಿನ ಕಡೆಗೆ ಬೊಡ್ಡೆ ಯನ್ನು ತುಸು ಬಗ್ಗಿಸಿದರೆ ತೊಗಟೆಯು ತಾನಾಗಿ ತೆರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ನೇರಿಸಿ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದು ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಂತ ಬಳಿಕ ಕಣ್ಣು ತನ್ನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡ್ರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲಿಂದ ಬಾಳೆ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟ ಬಿಡಬೇಕು.

ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದಂದಿನಿಂದ ಮೂರು ನಾರಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಗಿತು ಬೆಳೆಯಲಾರಂ ಭಿಸುತ್ತದೆ ಈ ಚಿಗುರು ಆರೆಂಟು ಇಂಚುಗಳು ಉದ್ದವಾದ ಬಳಿಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಇಂಚು ಎತ್ತರದ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬುಡದ ಸಮಿಪ ಒಂದು ಕೋಲನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಚಿಗುರು ಅಡ್ಡ ಬೆಳೆಯದೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯಬೇ ಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಚಿಗುರು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಫೂಟು ಬೆಳೆದ ಬಳಿಕ

ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸೆ ಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಕಣ್ಣಿನ ಚಿಗುರು ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾ ಗುತ್ತನೆ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳದ ಕೆಳಗೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಚಿಗುರುಗಳು ಮೂಡಿದರೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಚಿವುದಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನು ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಕಣ್ಣಿನ ಚಿಗುರು ಒಂದೂವರೆ ಫೂಟು ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬಳಿಕ, ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿದ ಗಿದವನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ನೆಡ್ಡುಹುದು ಕೀಳುವಾಗ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೋರ್ನಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ಪಡಬೇಕು. ನೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಗಿಡಗಳು ಬದುಕುವ ವರೆಗೆ ಅಗ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ತುಸು ನೆರಳು ಮಾಡುವದು ಒಳ್ಳೇದು. ಕಿತ್ತಳೆ, ಮೋಸಂಬಿ, ನಿಂಬೆ, ಮಾನ್ರು, ನೇರಲ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಬೆಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

(೨) ತುಂಡು ಕಣ್ಣು:—ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಣ್ಣಿನ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸವಿವವ ತಂದು, ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅರ್ಥ ಇಂಡು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಪದಿಗೆ ಅರ್ಧ ಇಂಡು, ಎಡಬಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಇಂಡು ಇರುವ ತೊಗಟೆಯ ಭಾಗದ ಕೂವ ಕಣ್ಣನ್ನು ಏಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಳಿಸುವಾಗ ಬರೇ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚೂರಿಯ ಎಲೆಯಿಂದ ಸೀಳಿ, ಅದರ ಹಿಡಿಕೆಯ ಬುಡದಿಂದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ನೋವಾಗದಂತೆ ಏಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ತೊಗಟೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ತೊಯ್ಸಿ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅನುಕೂಲ ವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಂಟಸಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಳಿಕ ಅದರಿಂದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಒಗ್ಡೆಯಾದ ಭಾಗದ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಒಳಗಿನ ಎಲುಬಿಗೆ ನೋವಾಗುದಂತೆ ಏಳಿಸಿ ತೆಗೆದು, ಅದರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿ, ಬಾಳೆ ಪಟ್ಟಿ ಯಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ.

ಉಳಿದೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿ**ಗ**ಳನ್ನು ಢಾಲು ಕಣ್ಣಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲಿನ ತೊಗಟೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಏಳದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ತುಂಡು ಕಣ್ಣಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸೆ ಬಹುದು

(೩) ಉಂಗುರ ಗಣ್ಣು:—ತುಂಡು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿನ ಕೂಡ ತೊಗ ಟೆಯ ಸಣ್ಣ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟು ಕಣ್ಣನ್ನು ಏಳಿಸುತ್ತಾರಪ್ಪೇ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಪದಿಗೂ ಕಳ ಬದಿಗೂ ಅರ್ಧ ಇಂಡು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಟೊಂಗೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕಣ್ಣಿನ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅದನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಸೀಳಿ, ತುಂಡು ಕಣ್ಣಿನ ತೊಗಟಿಯನ್ನು ಏಳುಸುವಂತೆ ಚೂರಿ ಯ ಬುಡದಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ತೊಗಟಿಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟೇ ಭಾಗದ ತೊಗಟಿಯನ್ನು ಏಳಿಸಿ, ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿ ಕಟ್ಟ ಬಿಡಬೀಕು. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳೂ ತುಂಡು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ. ಕಟ್ಟಿನ ತೊಗಟೆಯನ್ನು ಏಳಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅದು ಸಣ್ಣ ನಳಿಗೆಯಂತೆ ನಡುವೆ ಹೊಳ್ಳಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಮುಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಉಂಗುರದಲ್ಲಿ ಹರಳನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವದ ರಿಂದ ಈ ಪದ್ದತಿಗೆ ಉಂಗುರಗಣ್ಣು ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಇದಿಷ್ಟು ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಗಿಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಾಗಲೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದಾಗಲಿ, ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವೆಂದಾಗಲಿ ಇದರ ಅರ್ಧವಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಪಿತಿಯನ್ನೂ ಗುಣಾ ವಗುಣಗಳನ್ನೂ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಂದು ಯಾವ ವದ್ಧತಿಯು ಅನುಕೂಲವೂ ಸಾಧ್ಯವೂ ಆಗಿರುವದೋ ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳೂ ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳೂ ಇರುತ್ತವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರುವದು ಲೇಸು.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟ್ರಕದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರುತ್ತದೆ:—

ಹೆಸರು	ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ವದ್ಧತಿ	ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಿ ಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಧತಿ
೧. ಮಾವು	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ (ಇ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಭೆಟ್ರ ಕೊಡಿ, ಬಗಲ ಕೊಡಿ, ಬೊಡ್ಡೆ ಕೊಡಿಗ
್. ಬ ಾಳೆ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಮರಿಗಳಿಂದ	(ಅ) ಮರಿಗಳಿಂದ [ಳಿಂದ
೩. ದ್ರಾಕ್ಷೆ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ (ಇ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ	(ಆ) ಕೊಂ ಬೆಗಳಿಂ ದ

ಹೆ ಸ ರು	ಸಾಧ್ಯ ವಿರುವ ವ ದ್ಧ ತಿ	ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಿಕೆಯ ಲ್ಲಿ ರುವ ವದ್ಧತಿ	
೪. ಕಿತ್ತಳೆ ವ ರ್ಗ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಗೂದಿಯಿಂದ (ಇ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ	(ಅ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ (ಆ) ಬೀಜಗಳಿಂದ	
೫. ಪೇರಲ	(ಈ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ (ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ (ಇ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಭೆಸ್ವಿ ಕೊಡಿ ಿುುದ	
೬. ಡಾಳಿಂಬ	(ಈ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ (ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ	
೭. ಚಿಕ್ಕೂ	(ಇ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ (ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ (ಇ) ಗೂಪಿಯಿಂದ	(ಅ) ಗೂಟಿಯಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಸಿ	
ಲ. ಅಂಜೀರ	(ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ (ಆ) ಗೂಟಿಯಿಂದ	(ಅ) ಗೂಟಿಯಿಂದ (ಆ) ಕೊಂಬೆಗಳಿಂದ	
೯. ಹಲಸು ೧ಂ. ನೇರಲ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ (ಇ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ	
೧೧. ವರಂಭಾಳೆ ೧೨. ಗೋವೆ ಹಣ್ಣು	(ಅ) ಮರಿಗಳಿಂದ (ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ (ಇ) ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ	(ಅ) ವುರಿಗಳಿಂದ (ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ	
೧ ೩. ಸೀತಾ ಫಲ ದ ವರ್ಗ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ (ಆ) ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ	(ಅ) ಬೀಜಗಳಿಂದ	

ಗಡಗಳ ಆಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಧನಗಳು:— ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿ ಸ್ವಂತದ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಧನಗಳು ಬೇಕಾಗ ಬಹುದು. ಅವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವು ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೆಲಸವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ, ಬಿಲೆಯನ್ನೂ ಅಂದಾಜಿ ನಿಂದ ಕೊಳ್ಳೆಗೆಡೆ ದೇಶ ಕಾಲಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಬಹುದೆಂಬದನ್ನು ಮರೆಯಲಾಗವು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:—

ಬೆಲೆ ರೂ.

- (೧) ೨ ಗುದ್ದಲಿಗಳು ಆಧವಾ ಪಿಕಾಸುಗಳು_ನೆಲವನ್ನು ಆಗೆಯುವದಕ್ಕೆ ಇವು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ವುಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗಲೂ ಇವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸವಾಗಲಾರದು 4-0-0
- (೩) ೧ ಕೈ ಹಲಕಿ ಇದರಿಂದ ವುಡಿಗಳನ್ನು ಸಪಾಟ ಮಾಡುವ ದ್ಯೂ ಸಣ್ಣ ಹರಳುಗಳನ್ನೂ ಹೆಂಟಿಗಳನ್ನೂ ತೆಗದು ಚಲ್ಲು ವದೂ ಆಗುತ್ತವೆ ೧-೮-೦
- (೪) ೨ ಖುರ್ಸಿಗಳು_ಇವು ಕಳೆ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೂ, ಮಣ್ಣು ಕೆದ ರಲಿಕ್ಕೂ ಇನ್ನೂ ಆನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಬಹು ಉವಯು ಕ್ಯವಾದವುಗಳು. ತೋಟಗನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಇವು ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು ... --೪--೦
- (೫) ೧ ಸಣ್ಣ ಎಡೆಗುಂಟೆ_ಇದರಿಂದ ಗಿಡಗಳ್ಳಸಾಲುಗಳ ನಡು ವಿನ ಹುಲ್ಲು ಕಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವದೂ, ಮಣ್ಣು ಸೈಲು ಮಾಡುವದೂ ಆಗುತ್ತವೆ ... ೧-೦-ರಿ
- (೬) ೨ ಬುಟ್ಟಿಗಳು_ವುಣ್ಣು ಎತ್ತುವಾಗಲೂ ಗೊಬ್ಬರ, ರೇವೆ ಗಳನ್ನು ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವಾಗಲೂ, ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆ

	ಬೆಲೆ ರೂ.
ಯುವಾಗಲೂ ಇವು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಬಿದುರಿನ ಬುಸ್ವಿಗಳಿ	
ಗಿಂತ ಕಬ್ಬಿಣ ಬುಟ್ಟ್ರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತ ಡೆ ಯನದರಿಂದ	
	9-0-0
(೬) ೨ ಬಾಲದಿಗಳು_ಇವು ನೀರು ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಯೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.	
ಮಧ್ಯಮ ಆ ಕಾರದವು, ಅಂದರೆ ಒಂದು ಕೊಡ ನೀರು	
9. あんくいせん みせる ーニー.	4-0-0
(೮) ೨ ಝಾರಿಗಳು_ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಾಲದಿಗಳಂತೆ ಅಗಳಾದ	
ಬಾಯಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ರಗಳ ಬಾಯಿಯು ಅರ್ಧ ಮು	
ಚ್ಚ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಇವಕ್ಸೆ ಗಿಂಡಿಗ ಳಿಗಿರುವಂತೆ ಕೊಂಬು ಇರು	
ತ್ತದೆ. ಕೊಂಬಿನ ತುದಿಗೆ ತುಂತುರು ಬೀಳುವ ಜಾಳಿಗೆ	
ಯಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಮಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜ ಗ	
ಳೂ, ಸಣ್ಣ ಅಗೆಗಳೂ ಕಿತ್ತು ಹೋಗದಂತೆ ನೀರು ಚಿಮ್ಮಿ	•
ಸುವದು ಸಾಧ್ಯನಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಮಧ್ಯಮ ಆ ಕಾರದ	
ವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು	೪ –०-०
(F) ೧ ಕೈ ಪಿಚಕಾರಿ ಇದು ಹಿತ್ತಾಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇದು.	
ಇದರಿಂದ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೂ, ಅಗೆಗಳ ಮೇಲೂ ರೋ	
ಗನಾದಾಗ ಔ ಷಧ ಗಳನ್ನು ಹಾರಿ ಸಲು ಬರುತ್ತದೆ (no-o-o
೧೦) ೧ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಚೂರಿ-ಇದು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುನಾಗ	
د د.	%-0-0
(೧೧) ೧ ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವ ಚೂರಿ-ಇದು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವ ಚೂರಿ	
ಗಿಂತ ಬಲನಾದದ್ದು. ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸಕ್ವೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯ	
	a- 0-0
೧೨) ೧ ಕತ್ತರಿ (ಸಿಕೇಟರ)-ಇದರಿಂದ ಸ ಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಟೊಂಗೆ	
ಗಳನ್ನೂ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಗಳನ್ನೂ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾಗ	
د د د د د د د د د د د د د د د د د د د	33-0- 0
(೧೩) ೧ ಸಣ್ಣ ಕೊಡ್ಲಿ ವುರಗಳ ಇಲ್ಲವೆ ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳ	
ال د المحمد المح	0-0-0

- (೧೬) ೧ ೫೦ ನೂಟು ಉದ್ದದ ಟೀಪು ಸಟ್ಟೆ—ಮಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಕುಣಿಗಳನ್ನು ಅಗೆಯುವಾಗಲೂ, ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಡುವಾಗಲೂ ಅಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಬೇಕುಗುತ್ತದೆ ೫-೦-೦ ಒಟ್ಟು ರೂ. ೪೮-೪-೦

ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರಗಳ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ನಿವರಿಸುವ.

ಪ್ರಕರಣ ಳ ಮಾವು

ವಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುವದು! ಇದು ಆಬಾಲವುದ್ದರಿಗೂ ಸೇರುವದು. ಇದನ್ನು ಮಿಡಿ, ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಮಾವಿನಿಂದ ಆಯಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳನುಸರಿಸಿ ಅನೇಕ ರುಚಿಕರ ಪದಾರ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಬಹುದಾದ್ದ ರಿಂದ ಅದರ ಲೋಕಪ್ರಿಯತೆಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. "ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸದ ದೇಶದ ಜನರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೈವಹೀನರು" ಎಂಬ ಉದ್ರಾರವು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ಣಾಟಕವು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗೈವಗೇಡಿ ಯಲ್ಲವೆಂಬದು ಎಷ್ಟು ಆನಂದದ ಸಂಗತಿಯು!! ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುವವು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳೆ ಗಾಂವಿ ಜೀಪ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಮಾವಿನ ತೋಸ್ಮಗಳಿಂದ ತುಂ ಬಿರುವದು ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಊರ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದ ಗಿಡಗಳ ತೋಟಗಳು ವಸರಿಸುತ್ತಿರುವವಾದರೂ, ಅವು ಇನ್ನೂ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಡೆದಿವೆ. ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಅವು ಸಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹುರುಪು ಕೊಡು ವದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನಿನ ಮರಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಾನವು ಇಂಥದೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚ ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ, ಅದು ಹಿಂದುಸ್ಪಾನ–ಮಲಾಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಇರು ತ್ತದೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಂಶಯವಿದ್ವಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶಗಳ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ತಾವಾಗಿ ಹುಟ್ಟೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಮಾನಿನ ಮರಗಳು ಕಂಡು ಬರು ತ್ತವೆ. "ವಾರ್ವ ಹಿಮಾಚಲದ ಬುಡದಲ್ಲೂ, ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ ಮಲಾಯಾಗಳಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಾದರೊಂದು ಕಡೆ ಮಾನಿನ ಮರದ ಮೂಲ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿರಬೇ ಕೆಂದು ಡಿ ಕಂಡೋಲರ ಮತವಿರುತ್ತದೆ." ಈ ದೇಶಗಳ ಭಾಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಬ್ದಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮಾವು ಎಂಬದೇ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡ ಶಬ್ದವಾಗಿ ರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಲಾಯಾ ಭಾಷಯಲ್ಲಿ 'ಮಾಂಗಾ' ಎಂತಲೂ, ಚಿನೀ ಭಾಷಯಲ್ಲಿ 'ಮ್ಯಾಕ್ನೋ' ಎಂತಲೂ, ತಾಲೀಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಮಾಗಾಜ' ಎಂತ ಲೂ ಹೆಸರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಯಲ್ಲಿ ಮಾನಿಗೆ ಆಮ್ರ, ಚೂತ, ರಸಾಲ, ಸಹ ಕಾರ, ಅತಿಸಾರಭ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಮರಕೋಶದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟದೆ. ಇವುಗಳು ಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಮ್ರ ಶಬ್ದದ ಅಪಭ್ರಂಶವಾಗಿ ಆಂಬ, ಆಂಬಾ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನೀ, ಮಾರಾರಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಬಂಗಾಲೀ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಆಮ್ರ ಶಬ್ಧಕ್ಕೂ ಅದರಿಂ ದುಂಟಾದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಆಂಬ, ಆಂಬಾ ಶಬ್ಬಗಳಿಗೂ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮಾವು, ಮಾಂಗಾ, ಮ್ಯಾಕ್ನೋ, ಮಾಗಾಜ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ಬಗಳಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧ ವಿದ್ವಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಆರ್ಯರು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ಫಾನದಲ್ಲೂ, ಅನಾರ್ಯರು ದ್ರಾವಿದರೂ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಮರ**ಗಳು** ಸ್ವಾಭಾನಿಕವಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು ಎಂದು ತರ್ಕಿಸಬೀಕಾಗುತ್ತನೆ ಇದಲ್ಲದೆ ವಾಕ್ಟಿಮಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಇಂಗ್ರಜಿ, ಫ್ರೆಂಚ, ಡಚ್ ಭಾಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ವ್ಯಾಂಗೋ, ವ್ಯಾಂಗ್ಯೂ, ಮ್ರಾಂಗಾ ಎಂಬ ಜಿನರುಗಳಿರುತ್ತವೆ ವಾಸ್ಚಿಮಾ ತ್ಯರು ಪೂರ್ವದ ದೇಶಗಳ ಕೂದ ಮೊದಲು ಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿದಾಗ ಹಿಂದುಸ್ಸಾನ ಮಲಾಯಾಗಳ ಸಮುದ್ರದಂಡೆಗುಂಟ ಮಾತ್ರ ಅವರ ವ್ಯವಪಾರವಿತ್ತು ಆದ್ದ ರಿಂದ ಅವರು ಮಾವಿನ ಹಸೆಸನ್ನು ಈ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹೆಸರುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಬೀಕು ಮಲಾಯಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾಂಗಾ ಎಂಬ ರಬ್ಬದಿಂದ ಮ್ರಾಂಗೋ, ಮ್ರಾಂಗ್ರೂ, ಮ್ರಾಂಗಾ ಎಂಬ ಅಪ ಭ್ರಂಶ**ಗ**ಳಾಗಿರಬೀಕು. ಮತ್ತು ಹಿಂದುನ್ನಾನಗೊಡನೆ ವ್ಯಾವಾರಮಾದುತ್ತಿದ್ದ ಅರಬರಿಂದಲೂ ಇತರರಿಂದಲೂ ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾ, ಇಜಿಪ್ತ ಮುತಾದ ದೇಶ ಗಳಿಗೂ, **ಮಲಾ**ಯಾದಿಂದ ಫಿಲಿವಾಯಿನ, ಕ್ರೂೂಬಾ, ಜಮೇಕಾ **ದೇಶಗಳಿಗೂ** ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಅಮೇರಿಕೆಗೂ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳು ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟರಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಸಾರವು ಸಮುದ್ರ ಪ್ರಯಾಣವು ಬಿಳಿದು ಬಂದಂತೆ ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕೆಂಟು ಶತವಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವುರಾಣಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಾವಿನ ಮನಗಳು ಹಿಂದುಗಳಿಂದ ಶ್ರೆಷ್ಠ ವುಕ್ಷಗಳೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವೆಂಬದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವುಂಟು. ಬೃಹದಾರಣ್ಯ ಕೂಡನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲೂ, ರಾಮಾಯಣದ ಅರಣ್ಯಸಾಂಡದಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವುಂಟು ಸಾಲಿದಾನರು ಶಾಕುಂತಲ, ವಿಕ್ರಮೋರ್ವರೀಯ ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನೂ, ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೂ, ಹೂವುಗಳನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಚೂತಮಂಜರಿ, ಚೂತಕಲಿಕಾ, ರಸಾಲಕು ಸುಮ, ಸ್ನಿಗ್ಧವಲ್ಲವಃ ಸಹಕಾರಃ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಉಪಮೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿ ಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಮಲ ಫಜಲನ ಐನ–ಇ–ಅಕಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅಕಬರನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾವಿನ ತೋವುಗಳಿದ್ದವೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಆರ್ಯರ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲೂ ಮಾನಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯಸ್ಫಾನವು ದೊರೆಕಿದೆ. "ಜಂಬೂನಿಂಬಾಮ್ರವಲ್ಲವಃ" ಮುಂತಾದ ಉಪಯುಕ್ತ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಅದೆ ರಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಮಾನಿನ ಎಲೆಯಿಂದ ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕಬಹುಗೆಂದೂ, ತಿಕ್ಕಿದರೆ ಹಲ್ಲು ಗಳು ಬಹುದಿನ ತಡೆಯುವವೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ. ಇಂದಿಗಾದರೂ ಹಿಂದೂ ಜನರ ಧರ್ಮಕೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಿನ ವಲ್ಲವಗಳನ್ನೂ, ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ಕಲಶಗಳಲ್ಲಿಡಲಿಕ್ಕೂ, ತೋರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಹು ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದ್ದು. ಇವುಗಳಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಮಾನಿನ ಮರದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಜನರು ಯುಗಾಂತರಗಳಿಂದ ತಿಳಿ ದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಆದರ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ತರ್ಕಿಸದಿರಲಾಗದು.

ಹನೆ:—ಹಿಂದುಸ್ಭಾನದ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಬೆಳೆ ಯುವದಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಮುದ್ರ ದಂದಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತವೆನ್ನಬಹುದು. ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಉಗ್ಸ್ನು ನೀರಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹನಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೂಂದು ಬೀಸುವ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಉಗ್ಸ್ನು ನೀರಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹನಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೂಂದು ಬೀಸುವ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಉಗ್ಸ್ನು ನೀರುಗಳೂ, ಸಾಗುವಳಿಯ ಕ್ರಮವೂ ಒಂದೇ ಆದರೂ, ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಗೆ ಬೆಳೆದಂತೆ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಘಟ್ನದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ ಅವು ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವಾದರೂ ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣ, ರುಚಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದ ವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದಲೇ ರತ್ನಾಗಿರಿ, ಗೋವೆ, ಕಾರವಾರ, ಅಂಕೋಲೆಗಳ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಹೆಸರಾಗಿರುತ್ತವೆ. ರತ್ನಾಗಿರಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಶಹಾಜ ಹಾನ ಬಾದಶಹನಿಗೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವಂತೆ! ಮಾವಿಗೆ ಬಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದ ರೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಚಳಿಯು ಬಹಳವಾದರೆ ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುತ್ತದೆ. ಭರ್ವವೂ, ಹಿಮರೂ ಬೀಳುವಷ್ಟು ಚಳಿಯಾದರೆ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅವಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಚಳಿಯು ಎಂದೂ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ.

ಮಣ್ಣು:—ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಂಧ ಮಗ್ಣಿನಲ್ಲಾ ದರೂ ಬೆಳೆಯತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಎರಡು ಮೂರು ಫೂಟು ಆಳವಾದ ಮಣ್ಣು ಇದ್ದು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ನೀರು ಒಸು ಹೋಗುವಂಧ ಮುರಮ್ಮವಾಗಲಿ ಉಸುಕಾಗಲಿ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇದು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ, ಗುಡ್ಡಗಳ ಮರು ಕಲಿನಲ್ಲೂ, ಬೆಳಗಾಂವಿ ಧಾರವಾಡಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದ ಮಲ್ಲಾ ಡದಲ್ಲೂ ಇರುವ

ಸೈಲಾದ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ಮಾನಿನ ಮರಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ನಿಜಾಪೂರ ಚಿಲ್ದೆಯಲ್ಲೂ ಮಾನಿನ ಮರಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವಾದರೂ, ಆಳವಾದ ಎರೆ ಮಣ್ಣಿನ ನೆಲದ್ದು ಅವುಗಳ ಬೀರುಗಳು ಪಸರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೈಲಾದ ಮಣ್ಣು ಇರುವ ನವಿಯು ದಂಡೆಯಲ್ಲೂ, ಹಳ್ಳ ಹರಿಗಳ ಬದಿ ಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆದಂತೆ ಅವು ಆಳವಾದ ಎರೆ ಮಣ್ಣಿನ ನಡು ಬೈಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತೀರ ಕಸುವಿಲ್ಲದ ಉಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳು ರುಚಿಯಲ್ಲಿ ಸಪ್ಪಗಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ರತ್ನಾಗಿರಿ, ಗೋವೆ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೈಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳಿಗಿಂತ ಗುಡ್ಡಗಳ ಮರುಕಲಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳ ರುಚಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳ ರುಚಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಗುಡ್ಡಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಆಳವಾಗಿರವಿದ್ವರೂ, ಅದರ ಕೆಳಗಿನ ಕಲ್ಲು ಮಿದುವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಅದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಡಕೊಂಡು ಪಸರಿ ಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕರೇ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರೇ ಕಲ್ಲು ಸಮಿಾಪದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಮರಗಳನ್ನು ಇಂಧ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸು ವದು ಒಳಿತಲ್ಲ.

ನೀರು: _ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೨೦೦೦ ದ ೨೦೦ ಇಂಚುಗಳ ವರೆಗೆ ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಲ ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡ ಬಹುದು. ಬಾನಿಕೆರೆಗಳ ನೀರಾಗಲಿ ಕಾಲುವೆಯ ನೀರಾಗಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, 40 ಇಂಚಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಾಗುವಲ್ಲೂ ಅವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಮಾವಿನ ಮೇಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅಪ್ಪಗಳಿಗೆ ಹೂ ಬಿಟ್ಟು ಹಣ್ಣು ಗಳಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳು ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರಬೇಕು. ಹೂನಾ ಗುವಾಗ ಮಳೆಯಾದರೆ ಅವು ಉದುರಿ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇ ಕಾಯಿ ಗಳು ವಾಡಾಗುವಾಗ ಗಾಳಿ, ಮಳೆ, ಆಣೇಕಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಹೇಳಲಾರ ದಷ್ಟು ಅವಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾವಿನ ಗಿದಗಳು ಚಿಕ್ಕವಿರು ವಾಗ ಇಡೀವರ್ಷ ನೀರುಕೊಟ್ಟು ಅವನ್ನು ಸಾಕಬೇಕು. ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಮಳೆಯಾದರೆ ಸಾಕು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೀರು ಕೊಡಬ್ಳೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿಯೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೂ ವಸರಿಸುವದರಿಂದ, ಬಹು ದೂರದಿಂದಲೂ ಅವು ಮಣ್ಣಿ ನೊಳ ಗಿನ ನೀರನ್ನು ಸೆಳಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದ ಮಾವಿನ ಗಿಡದ ಎತ್ತರವು ಮೂರು ಫೂಟು ಇದ್ದದ್ದನ್ನೂ, ಅದರ ತಾಯಿ ಬೇರು ಆರು ಫೂಟುಗಳಿಗಿಂತ ಆಳ ವಾಗಿ ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನೂ ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದದರಿಂದ ಮಾವಿನ ಮರ

ಗಳು ಸ್ರಾಥಾನಿಕವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬೆಳೆಯುವದು ಆಶ್ಚ ರ್ಯವಲ್ಲ ಆದರೂ, ಕಸುವಿಲ್ಲದ ಉಸುಕು ಮಗ್ಗೆನಲ್ಲೂ, ಬಹಳ ಸೈಲಾಗಿ ನೀರು ಹಿಡಿಯದ ಪೊಳ್ಳು ಮಗ್ಗೆನಲ್ಲೂ ಯೋಗ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರಬಹುದು. ಈ ವಿನಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳಾಗಿಲ್ಲ

ಸಸಿಗಳು: __ ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಚೈತ್ರ ವೈಶಾಖ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಗೊರಟಿ (ಬೀಜ)ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ವುಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನೆರುತ್ತಾರೆ. ಸಸಿಗಳ ಬೇರುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ವಸರಿಸಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಮರಗಳನ್ನು ಎನ್ಸಿ ಬೆಳೆಸಬೀಕಾಗಿದುಗೂ, ಅಲ್ಗೇ ಗೊರೆಟೆಗ ಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು ಉತ್ತಮ. ಮುಂಗೆ ಅವು ಗೊನ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳ ಮೇರ ಕೊಡಿ ಕಸ್ತಿಸೊಳ್ಳ ಬಹುದು ಯಾಕೆಂದರೆ ಮಾವಿನ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ವರಿ, ಅವುಗಳಿಂದಾಗುವೆ ಮರಗಳು ಅರೇ ಜಾತಿಯ ಅಷ್ಟೇ ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೂಡುವನಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಬೇಕಾದ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಗೊರಕಿಸಿಕೂಳ್ಳ ಬೀಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ಹುಳಿ (ಊರ) ವಾವಿನ ಜಾತಿಯ ಗೊರ**ಿಗ**ಳಿಂದ ಸಹಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೀ ವಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಗೊರಣಿಯಿಂದಾಗುವ ಸಸಿಗಳಿಗಿಂತ ಹುಳಿ ಮಾವಿನ ಗೊರಟಿ ಯಿಂದಾಗುವ ಸಸಿಗಳು ಬಲಸುಳ್ಳನ್ನೂ, ಬೋರಿಸಿಂದ ಬೆಳೆಯು ಮಧನೂ ಇರುತ್ತ ವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿಗೆ ಇಂಥ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಡ್ಡಿ ಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ**ೆ,** ಮುಂದಾಗುವ ಮರಕ್ಕ ಒಳ್ಳಿಗೆ ವಾಯಕ್ಕ ಗೊರೆತಂತಾಗುತ್ತಗೆ ನೆದಲಿಕ್ಕೆ ಚನ್ನ ಟೆಯಾಗಿರನೆ ಉಬ್ಬಿದ ಮತ್ತು ಬಾರತಾದ ಗೊರಣಗ್ಯನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು ಒಂ ದೊಂದು ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಬೈದು ಗೊರಣಿಗಳನ್ನು ನಟ್ಟು, ಸಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟದ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲಕ್ಟೂ ಬಲಿಷ್ಠ ಸಾವ ಸಸಿಯೊಂದನ್ನೇ ಇಟ್ಟು, ಉಳಿದಸ್ರಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಟೆ ಹತ್ತಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಪೀಕು ಎಳೆದು ಕೀಳ ಬಾರದು. ಕಿತ್ತರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಸಿಗೂ ಅವಾಯನಾಗ ಬಹುದು ಈ ಸಸಿಯನ್ನು ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರ, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೂಟ್ಬು ಸಾಕಿದರೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟ ಬಹುದು.

ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಬೊಡ್ಡಿಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯು. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಶ್ರಮದ್ದು ಖರ್ಚಿನದೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಚೋರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟು, ಅವು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಕೊಡಿಕಟ್ಟ ತಯಾರಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ

(a) ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಾವಿನ ಸಸಿಯು. (b) ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಾವಿನ ಸಸಿಯ (Courtesy: Bom. Dept. Agr..) (To face page No. 60)

ಸಾವಿರಗಟ್ಟೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂದು ಅಲ್ಪ ಶ್ರಮದಿಂದಲೂ ಅಲ್ಪ ವ್ಯಯದಿಂದಲೂ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುವದ್ಯೂ ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದ್ಯೂ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದೂ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗಿಡಗಳ ಬೇರುಗಳು ಚೋರೆಗಳ ಸಣ್ಣ ಆಯದಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೀಕಾಗುವದರಿಂದ ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಸಸಿಗಳೂ ಕುಂದುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದವ್ಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುವದು ಉತ್ತಮ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಜೋರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಬೆಂದ್ಡೆಯ ಸಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಚೋರೆಗಳಲ್ಲಿ ೩೨ ನೇ ವಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಣ್ಣು ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ವನ್ನು ತುಂಬಿ, ಒಂದೊಂದು ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡರಂತೆ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಸಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಬಲಿಷ್ಠವಾದದ್ದೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ಚೋರೆಯ ಆಂಚಿಗೆ ಹತ್ತಿ ನೆದುವದು ಒಳ್ಳೇದು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೋರೆಗಳಿಗೆ ದಿನಾಲು ಝಾರಿಯಿಂದ ನೀರು ಹನಿಸಬೇಕು. ಎಂಟು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಆದರೂ ಮಣ್ಣು ಕೆದರಿ ಸೈಲು ಮಾದಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ವಾದರೆ ಅದು ಬಿರುಸಾಗಿ ಸಸಿಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯನಿದ್ದ ಹವೆಯು ದೊರೆಯು ವದಿಲ್ಲ. ಚೋರೆಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ನೀರಿನ ಕೂಡ ಹರಿದು ಹೋಗಬಾರದೆಂದೂ, ಅದರೆ ಮೇಲೆ ತುಸು ಒಣಗಿದ ತರಗೆಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವದು ಒಳ್ಳೇದು. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಜೋರೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ತೊಲೆ ಗೊಬ್ಬರದ ನೀರನ್ನು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಸಸಿಗಳು ಜೋರಿನಿಂದ ಬೆಳೆ ಯುವು. ಗೊಬ್ಬರದ ನೀರನ್ನು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಸಸಿಗಳು ಜೋರಿನಿಂದ ಬೆಳೆ ಯುವು. ಗೊಬ್ಬರದ ನೀರನ್ನು ಕೇಗಿನಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು.—

(೧) ಒಂದು ಬಾಲದಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಸಲ್ಪೇಟ ಆಫ್ ಎನೋನಿ ಯಾ ಎಂಬ ಉಪ್ಪನ್ನು ಕರಿಗಿಸಿ,

ಅಧನಾ

(೨) ಒಂದು ಬಾಲದಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ನೀರು ಅರ್ಧ ಗೋಮೂತ್ರ ಇವುಗ ಳನ್ನು ಬೆರಿಸಿ,

ಅಧ**ನಾ**

(4) ಒಂದು ಬಾಲದಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇರು ಸಗಣಿಯನ್ನು ಕದಡಿ.

ಈ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವೂ ಸುಲಭವೂ ಆದ ಯಾವದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರದ ನೀರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸಣ್ಣದೊಂದು ಬಟ್ಟಲವಿಂದಾಗಲಿ ದಭೈಯಿಂದಾಗಲಿ ಆಳತೆಯಂತೆ ಚೋರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರುವುತ್ತ ಹೋದರಾಯಿತು. ಗೊಬ್ಬರದ ನೀರನ್ನು ಹಾಕಿದ ದಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನೀರು ಹನಿ ಸುವದು ಬೇಡ. ಮಾರನೇ ದಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆದು ನೀರು ಹನಿಸಬೇಕು. ಚೋರೆ ಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ದಿನಾಲು ನೀರು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಕಡಿಮೆ ಯಾದರೆ, ಗೊಬ್ಬರ ಮಣ್ಣು ಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ತುಂಬಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಚೋರೆಗಳನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೆಲದಿಂದ ಎತ್ತಿ ಅಲ್ಲೇ ಸನಿೂಪದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವು ಬಹಳಕಾಲ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಬುಡಕ್ಕಿರುವ ತೂತಿನೊಳಗಿಂದ ಬೇರುಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದು ನೆಲದೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಮುಂದೆ ಅವು ಅಲ್ಲೇ ಭದ್ರವಾಗಿ ಊರಿ ಬಲಿತ ಬಳಿಕ, ಚೋರೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಹರಿದು ಅವಾಯ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ವೆಂದು ಸಸಿಗಳು ಸಾಯಬಹುದು ಹೀಗಾಗಬಾರದೆಂದು ಮೊದಲೇ ಬೇರುಗಳು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಊರದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ಪಡುವದು ಒಳ್ಳೇದು.

ಸಸಿಗಳ ಬೊಡ್ಡೆಯು ಬಲವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಜೋರಿನಿಂದ ಬಿಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೂದುವ ಅದ್ದ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನು ಚಿವುದಿ ಹಾಕ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದ್ದ ಚಿಗುರುಗಳು ಬೇರುಗಳು ಸೇದಿಕೊಂಡ ಅನ್ನವನ್ನು ನೆಳಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ನಡುವಿನ ಬೊಡ್ಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜೋರು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳೂ ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಾರೆ ಚಿಗುರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಾರೆ ಚಿಗುರುವಾಗ ಹಳೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಚಿಗುರುಗಳು ಮೂಡಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠವಾದದ್ದೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಯು ಉಳಿದಪ್ರಗಳನ್ನು ಚಿವುದಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ವಾವಿನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಕುರಿ, ಅನೇಕಾಂಕುರಿ ಎಂಬ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ವಾದಬಹುದು. ಏಕಾಂಕುರಿ ಜಾತಿಗಳ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆ ಒಂದೇ ಸಸಿಯು ಹುಟ್ಟುವದು ಅನೇಕಾಂಕುರಿ ಜಾತಿಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟರೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಸಿಗಳು ಒಂದೇ ಗೊರಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟುವವು. ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಜಾತಿಗಳೆಲ್ಲ ಏಕಾಂಕುರೀ ಜಾತಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಒಂದೇ ಗೊರಟೆಯ ಸಸಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾದದ್ದೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಚಿವುದಿ ಹಾಕುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಆದರೂ ಏಕಾಂಕುರೀ ಗೊರೆಟೆಯಿಂದ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಸಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇವು ಎರಡು ಮೂರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಸಿಗಳಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಸಸಿಯ ಟೊಂಗೆಗಳು. ಅವು ನೆಲದೊಳಕ್ಕೇ ಒಡೆದು ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಂಧವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಡುವಿನ ಬಲವಾದದ್ದೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕ ಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಾಂಶವೇನಂದರೆ, ಒಂದು ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಸಿಯು ನೀಟಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರಬೇಕು. ಅದು ಆದಷ್ಟು ಬಲಿಷ್ಠ ಬಾದದ್ದೂ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯು ವಂಧದೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಸಸಿಯ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕೊಡಿಕಟ್ಟ ತಯಾರಿಸಿದ ಮರದ ಕನುವೂ ಫಲ ಹಿಡಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯೂ ಅವಲಂಬಿಸುರುತ್ತವೆ. ಆದದ ರಿಂದ ಇದು ಬಲವಾದದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಗೊರಟಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ನಾಲ್ಬೈದು ತಿಂ**ಗ**ಳುಗಳ**ಲ್ಲಿ ಸೆಸಿಗಳು** ಸುಮಾರು ಒಂದು ಧೂ**ಟ**ು ಎತ್ತರವಾಗುತ್ತನೆ. ಅವುಗಳ ಬೇರುಗಳು ಚೋರಿಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಸ್ಥಳವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ ಚೋ ರೆಯ ತೂತಿನೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬೀಳಲು ಯತ್ನಸುತ್ತವೆ ಹೊರಬೀಳಗೊಟ್ಟರೆ ಅವು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಊರ, ಮುಂದೆ ಚೋರೆಯನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಅವಾಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೊರಗೆ ಬರಗೊಡದಿದ್ದರೆ ಒಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದಿರುವದರಿಂದ ಸಸಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸುಲಭವಾದ ಉವಾಯವಿದೆ ಅದೇನಂದರೆ, ಗೊರಟಿಯನ್ನು ನೆಟ್ಸ್ತ್ರಸಸಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ ಚೋರೆಯನ್ನು, ಇನ್ನಾಂದು ಅದಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಇಡ ಬೇಕು. ಈ ನೊಡ್ಡ ಚೋರೆಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದ ತರಗಿಲಿಗ ನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಇಂಚು ದಪ್ಪವಾದ ಧರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಸಿಯ ಚೋರೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅದರ ಸುತ್ತಲ್ಲು ತರಗೆಲೆಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಚೋರೆಯೊಳಕ್ಕೆ ತುರುಕಬೀಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟರೆ ಸಸಿಯ ಬೀರುಗಳು ಸಣ್ಣ ಚುೋರೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದರೂ ಬೊದ್ಡ ಚೋರೆಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ಸಸಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಬಹಳ ಕುಂದುವದಿಲ್ಲ. ವುತ್ತು ಕೊಡಿಕಟ್ಟ್ರಕೊಂಡು ಗಿಡವನ್ನು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆತಂಕ ವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೂ, ನೆಲದಲ್ಲೇ ಗೊರಟಯನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಯು ಬೆಳೆದಂತೆ ಚೋರೆಯ ಸಸಿಯು ಬೆಳೆಯಲಾರದು ಎಂಬದನ್ನು **ಮರೆ**ಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದು: ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ ಸಸಿಗಳು ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೇ

ಜಾತಿಯ ಮರದ ಸಮಿನವ ತಂದು, ಒಳ್ಳೇ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸವಿಸ್ತರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ೩೭–೪೦ ಪಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಸ್ಟಿದ್ದೇವೆ

ರತ್ನಾಗಿರಿಯ ಕದೆಗೆ ಒಂದೇ ಚೋ**ರೆಯ**ಲ್ಲಿ ಒಂದೊಕ್ಕೊಂದರ **ಸಮಿನ** ಎರಡು ಮೂರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ಒಂದೇ ಕೊಡಿಗೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ಗಿದವು ಮಾರಲಿಕ್ಟೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಸಸಿಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡಿಯ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಪದರೆ ಅದರಿಂದ ಕೊಡಿಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವದಾಗುವದಿಲ್ಲ ಕೊಡಿಯು ಮುರಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಟೊಂಗೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸು ತ್ತಾರೆ. ಈ ವದ್ಧತಿಯು ತೀರ ತಪ್ಪು. ಇದರಿಂದ ಕೊಡಿಕಟ್ಟದ ಮಾವಿನ ಗಡಗಳನ್ನು ಮಾರುವವರಿಗೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆಂಬದು ಹಾದು. ಆದರೆ ಗಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬಳಿಸಿ ಹಣ್ಣು ತನ್ನಬೇಕೆನ್ನುವ ತೋಟಗರಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾ ಕೆಂದರೆ ಮೂರು ಸಸಿಗಳು ಒಂದೇ ಬೂಡ್ತೆಯಾಗಿ ಮುಂದ ಬೆಳೆಯಲಾರವು. ಅವುಗಳ ಜೋರಿನಲ್ಲಿ ಜೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಿರುವದು. ಮೂರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಟೊಂಗೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಮೂರು ಸಂದು**ಗ**ಳುಂಟಾಗಿ, ಗಿಡವು ಕೆಲ ಕಾಲದ ವರೆಗಾದರೂ ಮುರಿದು ಬೀಗುವ ಸಂಭವವಿರುವದು. ಬೊದ್ವೆಯೂ **ಕೂ** ಡಿಯೂ ಕೂಡಿ ಮುಂದೆ ಒಂದೇ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ, ಒಂದೇ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಯ ಮೇಲೆ ಅದರಷ್ಟೇ ಗಡುತರವಾದ ಕೊಡಿಯನ್ನು ಕಬ್ಬಿ ಬೆಳೆ ಸುವದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ**ವಾ**ಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೂಡ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಬೊದ್ದೆಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ತುನು ಬಲಿತಿರಬೇಕೆಂದು ತಜ್ಞರ ಅಭಿವ್ರಾಯವಿದೆ. ಅವು ಒಂದು ವರ್ಷದವಾದರೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನು ತ್ತಾರೆ. ತೊಗಣಿಯು ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ್ದಿದ್ದಾಗ ಬೊಡ್ಡೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಿಯನ್ನೂ ಜೋಡಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವು. ಆದರೆ ಬಹಳ ಎಳೆ ಕೊಡಿಗಳು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಮುರಿಯಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಲಿತ ಕೊಡಿಗಳನ್ನೇ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಉವಯೋಗಿಸು ತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಬಹಳ ಬಲಿತು ಬಿರುಸಾದ ಕೊಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವದು ಸಾಧ್ಯ ವಾದರೂ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಕೊಡಿಯೂ ಕಿರುಬೆರಳಿನಷ್ಟು ಗಡುತರ ವಾದಾಗ ಅವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವದು ಉತ್ತಮ.

ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದು: __ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಕಟ್ಟ ತಯಾರಿಸುವದು ಹಳೆಯದು. ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಂಬೆ,

ನೆಲದಲ್ಲೇ ಬೆಳಿಸಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಕೊಂಡ ಉತ್ತಮ ಮಾವಿನ ಗಿಡವು. (Courtesy. Bom. Dept. Agri.) (To face page No 64)

ಮರಿ, ಗೂಟ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮಾವಿನ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ನೋವಾದರೆ ಒಂದು ತರದ ಅಂಟನಂಧ ದಪ್ಪುನ್ನ ರಸವು ಹೊರಬರುತ್ತದಷ್ಟೇ. ಈ ರಸವು ಹವೆಗೆ ತಾಗಿ ಘಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಮಾವಿನ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಬೇರುಗಳು ಮೂಡಲು ಆತಂಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಭಿಸ್ರಾಯವಿದೆ. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲೂ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದರಲ್ಲೂ ಈ ರಸವು ಹೊರಬೀಳುವದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪ್ರದ ಕೊಡದೆ ಬೊಡ್ಡೆ – ಕೊಡಿಗಳೆರಡನ್ನೂ ತತ್ಕಣ ಜೋಡಿಸುವದು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು.

ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಪ್ರಯ ತ್ನವು ನಡೆದಿದೆ. ಧಾಲು ಕಣ್ಣನ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವತ್ತರಷ್ಟು ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಿಗಿಯುವವೆಂದು ಈ ಮೊದಲು ಆದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಾವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಚೋರೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ವರ್ಷದವಾಗುವ ವರೆಗೆ ಬೆಳೆ ಸುತ್ತಾರೆ. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ಬೇರುಗಳು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗುವದರಿಂದ, ಮುಂದೆ ಅವನ್ನು ಕೀಳುವಾಗ ಅವು ಹರಿ ಯುತ್ತವೆ. ನಡುವಿನ ತಾಯಿ ಬೇರು ಹರಿದರೆ ಗಿಡಗಳು ಸಾಯುವ ಸಂಭವವಿರು ತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಋತುಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಚಿಗಿತು ಬಲಿತ ಟೊಂಗೆಗಳ ವೇಲಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅವು ದೊಡ್ಡ ವಾಗಿ ಉಬ್ಬಿರ ಬೇಕು. ಒಡೆದಿರಬಾರದು. ಉಬ್ಬಿದ ಕಣ್ಣುಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಮೂಕ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಟೊಂಗೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಅದರ ತುದಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಇಪ್ಪತ್ತು—ಮೂವತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಕ ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಬ್ಬಿದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನ್ನು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಉವಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ವುಣೆಯಲ್ಲಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಮಾವಿನ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಸ್ಟ್-ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ ತಿಂಗಳುಗಳು ಇತರ ತಿಂಗಳುಗಳಿಗಿಂತ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಝುಯಾದಿ ಎಂಬವರು ವಾವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆತಿದೆಯೆಂದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ನೆಡುವದು: __ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ತೋಟವನ್ನು ತಯಾರಿಸ ಲಿಕ್ಕೆ, ಹೊಲವನ್ನು ಮೊದಲಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಾರೆ ಹೂಡಿ ಹರಗಿ, ಸೆಣ ಬಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಅವು ಹೂವಿಗೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೂಳುವದು ಒಳ್ಳೇದು. ಬೈಲುಸೀಮೆಯ ಸಪಾಟಾದ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸಂಲಭ. ಮಲ್ಲಾ ಡದಲ್ಲೂ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಂಥ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಹೂಡು ವದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣೂ ಅದರ ಕೆಳಗಿನ ಕಲ್ಲೂ ಮಿದು ವಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಮಣ್ಣು ಒಣಗಿ ಬಿರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಹೂಡದೆ ಇರುವದರಿಂದ ಹಾನಿಯಿಲ್ಲ.

ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಫೂಟು ಅಗಲ, ಮೂರು ಫೂಟು ಉದ್ದ, ಮೂರು ಫೂಟು ಆಳವಾದ ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಿನ ೧॥ ಫೂಟು ಥರದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಒಂದು ಮಗ್ಗಲಲ್ಲೂ, ಕೆಳಗಿನ ೧॥ ಫೂಟು ಧರದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗಲಲ್ಲೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಒಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೇ ನಂದರೆ, ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣು ಗಾಳಿ ಬಿಸಿಲು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹೊಡತದಿಂದ ಜೀರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ಜೀರ್ಣವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡು ವಾಗ ಕೆಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ಮೇಲೂ ಮೇಲಿನ ಮಣ್ಣು ಕೆಳಗೂ ಆದರೆ ಹೊಸತಾಗಿ ನೆಟ್ಟು ಗಿಡಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ವ ಅನ್ನವು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆತು ಅವು ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಯಲಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗಳ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ತೆರೆದಿರಬೇಕು ಇದೆ ರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬುಡದ ಮಣ್ಣಿನ ಧರದಲ್ಲಿರುವ ವೋಷಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತವಲ್ಲದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಜಿಗಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗು ತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತೆರೆದಿಡುವದು ಶಕ್ಯನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಣಿಯಲ್ಲೂ ಒಣಗಿದ ಹುಲ್ಲು ಕನಗಳನ್ನಾಗಲಿ. ಗಿಡಗಂಟೆಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ತುಂಬಿ ಸುಡಬಹುದು. ಸುಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಬೂದಿಯನ್ನು ಕುಣಿಯಲ್ಲೇ ಇಡಬೇಕು

ಮುಂದೆ ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕುಣಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಬುಟ್ಟೆ ಸಗಣಿ ಗೊಬ್ಬರ, ಐದು ರತ್ತಲು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಒಟ್ಟದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಲೆಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿಯು ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ರತ್ತಲು ಇಡೀ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ಕಟಕರಿಂದ ದೊರಕಿಸಿ ಕುಣಿಯ ಬುಡ ದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಹುದು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ಮಣ್ಣು ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರ ಅವನ್ನು ತಂಬಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕು. ನೆಡುವಾಗ ಗಿಡವು ಇದ್ದ ಚೋರೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಬೇಕು. ಒಳ ಗಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಉಂಡೆಯನ್ನು ಒಡೆಯಬಾರದು. ಬೇರುಗಳು ಹರಿಯದಂತೆ ಆದ ತ್ರು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು. ಉಂಡೆಯ ಹೊರಬದಿಗೂ ಬುಡಕ್ಕೂ ಬೇರುಗಳು

ಮುದುಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ನೋವಾಗದಂತೆ ಬಿಡಿಸಿ ಪಸೆರಿಸಬೇಕು. ಗಿಡವು ಚೋರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಬೇರು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಿತೋ ಅಷ್ಟೇ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವಾಗಲೂ ಮುಚ್ಛಲ್ಪಡಬೇಕು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟದ ಸಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಹುಗಿಯ ಬಾರದು. ಯಾಕಂದರೆ ಈ ಭಾಗವು ಸುಖಿಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಹಸಿಯಾದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಅದು ಕೊಳೆಯ ಬಹುದು. ಮಣ್ಣಿ ನೊಳಗಿನ ಜೀವ ಜಂತುಗಳು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಗಿಡವು ಸಾಯಬಹುದು.

ಮುಂಗಾರೀ ಮಳೆಯು ಭರದಿಂದ ಬೀಳುವ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಂಧ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ, ಮಳೆಯ ಜೋರು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಅಂದರೆ ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಹಿತಕರವಾಗ ಬಹುದು.

ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದು:—ನೆಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ಕುಣಿಯೊಳಗಿನ ಮಣ್ಣ ನ್ನು ಒತ್ತಿ ತುಳಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕುಣಿಯು ಬುಡದ ವರೆಗೆ ತೊಯ್ಯುವಷ್ಟು ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ಎರಡನೇ ಸಾರೆ, ಹತ್ತನೇ ದಿನ ಮೂರನೇ ಸಾರೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಮಳೆಯಾದರೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಮಳೆಯಾದರೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದು ಬೇಡ. ಆಗದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸ ಬೇಕು. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆರು ದಿನಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷದ ವಾದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸ ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ಇಡೀ ವರ್ಷ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಅನುಗಳ ಉತ್ತನ್ನುವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಅವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಫಲ ಬಿಡುತ್ತವೆಂತಲೂ ಈಗಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳಾಗುವದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ

ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಅಂತರ:—ಹಣ್ಣಿನ ಗಡಗಳನ್ನು ಎಷ್ಯು ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ನೆಡಬೇಕೆಂಬದು ಆಯಾ ಗಡಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ಪಸರಿಸುವದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ೧೬ನೇ ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿ ದ್ವೇವೆ. ಮಾವಿನ ಗಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗಲೂ ಈ ತತ್ವವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಗಿಡಗಳು ಚಿಕ್ಕವಿರುವಾಗ ದೂರ ದೂರ ನೆಟ್ಟರೆ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ವುರ್ಧ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಮರಗಳ ವಿಸ್ವಾ

ರವು ಬೆಳೆದು ಕೆಳಭಾಗದ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲೂ ಹವೆ ಯೂ ದೊರೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಂತರವನ್ನು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. ಬಿಸಿಲು ಹವೆಗಳು ದೊರೆಯದೆ ಇದ್ದರೆ ಟೊಂಗೆಗಳು ಫಲ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಅದ ರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಹದಿನೈದು, ಇಪ್ಪತ್ತು ಫೂಟುಗಳ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ರಶ್ಮಿಗಳು ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಾಗದಷ್ಟು ದಟ್ಟವಾಗಿ ತೋಟವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚುವದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ವಿಸ್ತಾರವು ಬಹಳ ಆಗುವದ ರಿಂದ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಮೂವತ್ತು ಫೂಟು ಅಂತರವನ್ನಾದರೂ ಇಡಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ದಾರವಾಡದ ರಾಮಹದ್ದೂರ ಬಿ. ಎಲ್. ವಾಟೀಲ, ಎಮ್. ಎಲ್. ಏ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಆಫೂಸ ಗಿಡ ಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಪತ್ತೈದು ಫೂಟುಗಳಿಗೊಂದರಂತೆ ನೆಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪ ಬೆಳೆಗಳು: __ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಉವ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನ ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸ ಬಹುದು. ರಿಂದ ಗಿಡಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಆದರೂ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಡೆ, ಚಾಳಿ, ಬದನೆ, ಮೆಣಸು, ನೆಲಗಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಸೆ ಬಹುದೆಂದು ೧೯ ನೇ ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಪಶ್ರಾಯಿ, ಬಾಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ಮೊದಲಿನ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗ ಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸ ಬಹುದೆಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ದೆ ಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲಿನ ತಾವವು ಬಹಳ. ಚ್ಯೇಷ್ಯ ಆಫಾಢ ವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಿರು ಗಾಳಿಯೂ ಬಹಳ ಚೋರಿನಿಂದ ಬೀಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಪ್ಪಾ ಯಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಎಂಟು ಫೂಟಿಗೊಂದರಂತೆ ನೆಟ್ಟರೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರವು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವದಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವ ಶ್ಯವಾದ ನೆರಳು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಪಶ್ಖಾ ಯಿ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಬೆಳೆ ಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲೇ ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಡ್ಡ ವಾಗಿ ಚೊಗಚೆ, ಶೇವರಿ, ಔಡಲ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳು,ವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವು. ಪಪ್ಪಾಯಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು.

ಅದರಂತೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಗುಜರಾಥ ಬಾಳೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಅದರ ನಡುವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕುಣಿಗಳನು. ತೆಗೆಸಿ ಮಾ ವಿನೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡ ಬಹುದು. ಬಾಳೆಯಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೆರಳೂ ಮರೆಯೂ ದೊರೆತು ಬಿಸಿಲು ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷದವಾಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗುಜರಾಧ ಬಾಳೆಯ ತೋಟವು ಹಳೆತಾದ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಸೂರಾ ತೆಗೆದು ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ತೋಟ ವನ್ನು ತೆರವು ಮಾಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ಕೌಜ ಲಗಿಯವರು ವಿಜಾಪೂರದಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾಥ ಬಾಳೆಗಳ ನಡುವೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟದ್ದಾರೆ.

ಬಸರಾಯೀ ಅಧವಾ ಬಂಗಾಲೀ ಎಂಬ ಜಾತಿಯ ಬಾಳೆಯು ಬಹು ಗಿಡ್ಡ ವಾದದ್ದು. ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ತೋಟವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಿತ್ತು ತೆಗೆದು ತಿರುಗಿ ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಾಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಸಾರವು ಇನ್ನೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಬಹು ಯೋಗ್ಯ ವಾದದ್ದು ಅನ್ನಬಹುದು. ಖಾನದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ನಡುವಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಬಸರಾಯಿ ಬಾಳೆಯನ್ನು ಐದೈದು ಫೂಟುಗಳಿಗೊಂದರಂತೆ ನೆಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಾಳೆ ಯಿಂದ ನೆರಳೂ ಮರೆಯೂ ದೊರೆತು ಚಿಕ್ಕ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಖರ್ ರವಾದ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದಲೂ, ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಗಾಳಿಯಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ವಿಜಾಪೂರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಅನುಸಂಸಿ ನೋಡಬಹುದು.

ಬಾಳೆಯನ್ನು ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ನೆಡಬಹುದಾದರೂ, ನೆಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ನೋಡಿ ನೆಡಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಬಾಳೆಗೆ ನೀರು ಬಹಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ನೀರು ಬೇಡ. ಅದ್ದರಿಂದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ನೆಲೆಸು ವಂತೆ ಇದ್ದರೆ ಬಾಳೆಯನ್ನು ನೆಡುವದು ತಪ್ಪಾಗುವದು. ಇದರಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುವದು. ನೀರು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಸಿದು ಹೋಗುವಂಧ ಸೈಲಾದ ಮಸಾರಿ ಮಣ್ಣಿ ನಲ್ಲೂ, ಹರಿದು ಬಂದು ನಿಂತ ಮಣ್ಣಿ ನಲ್ಲೂ, ನದೀ ದಂಡೆಯ ಉಸುಕು ಮಣ್ಣಿ ನಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನದುವೆ ಬಾಳೆಯನ್ನು ನೆಡಬಹುದು. ಅದೂ ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ. ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಪಲ್ಲೇಕಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೇ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ಕರ್ಣಾಟಕದ ಇತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲೂ ಗಾಳಿಯೂ ವಿಜಾವುರದಷ್ಟು ಪ್ರಖರವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ನಡುವೆ ಪಲ್ಸೇಕಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೇ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಹಿತ

ವಾಗುವದು. ಯಾವದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೂ, ಬಹಳ ಆದರೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ತರು ವಾಯ ಇಡೀ ತೋಟವು ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೇ ತೆರೆದಿಡಲ್ಪಡಬೇಕು

ಫಲಬಿಡುವ ವಯಸ್ಸು:—ಗೊರೆಟೆಯಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಅವು ಫಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಳಿಗನುಸರಿಸಿ ಇದರಲ್ಲಿ ತುಸು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಬಹುದು. ಈ ಗಿಡಗಳು ಬುಡದಲ್ಲಿ ವಸಂಸುವದಿಲ್ಲ, ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಎತ್ತೆರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ ಇಲ್ಲವೆ ಕಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಗಿಡಗಳು ಹಾಗಲ್ಲ. ಅವು ಬುಡದಲ್ಲೇ ಟಿಸಲು ಬಿಟ್ಟು ಪಸರಿಸುತ್ತವೆ ಮರಗಳೂ ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಬಿಟ್ಟು ಫಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ ಮೂರನೇ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಹೂಬಿಟ್ಟರೆ, ಎಲ್ಲ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಚಿವುಟ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗಿಡಗಳು ಮುಂದೆ ಅಶಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಹು ದಿನ ಬಾಳುವದಿಲ್ಲ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವದರಿಂದ ಮಾನಿನ ಗಿಡಗಳು ಬೇಗನೆ ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವಾದರೂ, ಅವು ಸಸಿಗಳಿಂದಾದ ಮರಗಳಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬಾಳುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಭ್ಯಂತರವಿರಲಾರದು.

ಗೊಬ್ಬರ:—ಮಾವಿನ ಗಿಡೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆ ದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪಾಕು ವದು ಉತ್ತಮ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದಂತೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕ ಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕೊಡಿ ಹಚ್ಚಿದ ಮಾನಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೀಕೆಂಬದನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಒಂದು ವರ್ಷವಾದ ಬಳಿಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿ(೨೦ ರತ್ತಲು) ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ, ೧ ರತ್ತಲು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿಯನ್ನೂ, ೨ ರತ್ತಲು ಬೂದಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿ ಹಾಕ ಬಹುದು. ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ೧೦ ರತ್ತಲು ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ, ೧ ರತ್ತಲು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ, ೨ ರತ್ತಲು ಬೂದಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಎರಡನೇ ವರ್ಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ೩೦ ರತ್ತಲು ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ, ೨ ರತ್ತಲು ಎಲು

ಬಿನ ಹುಡಿ, ೪ ರತ್ತಲು ಬೂದಿ ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕ ಬಹುದು. ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೪೦ ರತ್ತಲು ಸೆಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ, ೩ ರತ್ತಲು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ, ೬ ರತ್ತಲು ಬೂದಿ ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕ ಬಹುದು. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಏಾಸುತ್ತ ಹೋಗಿ ಒಂಭತ್ತನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೦೦ ರತ್ತಲು ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ, ೯ ರತ್ತಲು ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ, ೧೮ ರತ್ತಲು ಬೂದಿ ಇವುಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕಿ, ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಏರಿಸದೆ ಇಷ್ಟೇ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ ಹೋಗ ಬಹುದು.

ಸೆಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರವು ಚನ್ನಾಗಿ ಕೊಳೆತ ಹಳೇ ಗೊಬ್ಬರ ವಾಗಿರಬೇಕು. ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿಯನ್ನು ಕಟೆಕರಿಂದ ಇಡೀ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಒಡೆದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸುಣ್ಣ ಮಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಲೆಸಿ ಗಿಲಾಯವನ್ನು ತಯಾರಿ ಸುವ ಗಾಣದಲ್ಲಿ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸಣ್ಣ ಹುಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸುಲಭವಾಗುವದು. ಬೂದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಖ್ಯ ಪೋಷಕ ದ್ರವ್ಯವಾದ ಪೊಟೇಶವು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಈ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಅಧವಾ ಬೂದಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಪೂರೈ ಸುವದು ಅವಶ್ಯವಲ್ಲವೆಂದೂ ತಜ್ಞರು ಅಭಿವ್ರಾಯವಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬೂದಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿ ಸಿದರೆ ಹಾನಿಯಾಗಲಾರದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ರತ್ತಲು ಹಿಂಡಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಕುಸುಬಿ ಹಿಂಡಿ, ಹೊನ್ನೆ ಹಿಂಡಿ, ಔಡಲ ಹಿಂಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಗಿಡಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಳಿಕ ಹಿಂಡಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕಂದರೆ ಹಿಂಡಿ ಗೊಬ್ಬರದಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡ ಗಳ ಟೊಂಗೆ—ಎಲೆಗಳ ಬೆಳವಣೆಗೆಯು ಮಿತಿಮಿಾರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವು ಹೂಬಿಡು ವದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಸಂಭವನಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ಗಿಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡ ವಾದ ಹಾಗೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಅವುಗಳ ಬೊಡ್ಡೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ದೂರ ಹಾಕ ಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಮಧ್ಯಾನ್ಹದಲ್ಲಿ ನೆರಳು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಪಸರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಲಿಕೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಬುಡಕ್ಕೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಎಂದೂ ಒಟ್ಟಬಾರದು.

ವಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನುವ ಉಪ್ಪನ್ನು ಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿಯು ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ರತ್ತಲುಗಳ ವರೆಗೂ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿದ ಗಿಡಗಳ ಟೊಂಗೆ ಎಲೆಗಳ ಬೆಳವಣಿ ಗೆಯು ಮಿತಿಮಿಾರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗದೆ, ಹೂ ಬಿಡುವದು ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಉಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಇರು ವದರಿಂದ ಮಳೆಗಾಲದ ಹಸಿಯು ಬಹಳ ದಿನಗಳವ**ೆಗೆ** ಆರುವದಿಲ್ಲ. ನಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಒಂದು ತರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ರುಚಿಯು ಬರುತ್ತದೆ ಅನ್ನು ತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಮಳೆಯಾಗುವ ಕೊಂಕಣ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಉವ್ಪು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಗಿಡೆಗ ಳಿಗೆ ಹಾನಿಯೇನೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯೂಗದೆ ಇದ್ದ ಬೈಲು ಸೀವೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಬಹುದು. ಯಾ ಕಂದರೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕುವದರಿಂದ ನೆಲದೊಳಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿದ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಬೇರುಗಳು ನೀರನ್ನು ಸೇದಿಕೊಳ್ಳುವದರ ಬದಲು, ಬೇರುಗಳೊಳಗಿನ ರಸವೇ ಹೊರಬೀಳಲಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಗಿಡಗಳು ಸಾಯುವ ಸಂಭವನಿರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಮಳೆಯಾಗುವ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಮೆ ಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಉಪ್ಪಿನ ಅಂಶವೆಲ್ಲ ತೊಳೆದು ಹೋಗುವದರಿಂದ ಹೀಗಾಗ ಲಾರದು.

ಮರಗಳ ಆಕಾರ: — ಮಾನಿನ ಮರಗಳು ಒಂದೇ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಂದರವಾದ ನೊಡ್ಡ ಚಂಡಿನ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ದನ್ನು ಬೈಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಇಂಧ ಮರ ಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗೊರಟೆಯಿಂದಾದವು. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟದವುಗಳಲ್ಲ. ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ ಬೆಳೆಸಿದ (ಕಲಮಿ) ಮರಗಳು ನೆಲದ ಸಮಾವದಲ್ಲೇ ಟೊಂಗೆಗಳೊಡೆದು ಪಸರಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅವು ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಅವು ಗಳ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದು, ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲ ಸಗಳು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳಲ್ಲ ಪಸರ ಸುವದರಿಂದ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಹೂಡುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆಳುಗಳಿಂದಲೇ ಇವೆಲ್ಲ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದ ಶ್ರಮವೂ ವೆಚ್ಚವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದದರಿಂದ ಕೊಡಿಕಟ್ಟದ ಗಿಡ ಗಳು ಸಣ್ಣ ವಿರುವಾಗಲೇ ನೆಲದಿಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ಪೂಟುಗಳ ವರೆಗಾದರೂ ಅಡ್ಡ ಜೊಂಗೆಗಳು ಒಡೆಯಗೊಡದೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಡ್ಡ ಚಿಗುರುಗಳು ಒಡೆದರೆ ಅವನ್ನು ಚಿವುಟ ಹಾಕಬೇಕು. ನಡುವಿನ ಬೊಡ್ಡೆ ಯು ನಾಲ್ಕೈದು ಫೂಟುಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾದ ಬಳಿಕ ಅಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗಳು ಒಡೆ ದರೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಉತ್ತಮವು. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳಿಂದ ಕೆಲಸಮಾ ಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ನೆಲದ ಸವಿಾವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾನಿಯಾಗಲಾರದು.

ವಾನಿನ ಜಾತಿಗಳು:—ಮಾನಿನ ಜಾತಿಗಳು ೫೦೦ ಕೈ ಮಿಕ್ಕಿರು ತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ರುವದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯ ಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಂದರೆ ಮಾನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕೇಶರಗಳ ಸಂಕ್ರಮಣವು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಹೊಸೆ ಜಾತಿಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಗೊರಟೆಯಿಂದಾದ ಗಿಡಗಳು ಫಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಆರೆಂಟು ವರ್ಷಗಳು ಹತ್ತುತ್ತವೆ. ಯಾವದೊಂದು ಗಿಡವು ಇಂಧದೇ ಜಾತಿಯದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಮಾವಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತವೆ ಮುಂಬಯಿಯ ಪಾಯರಿ ಮಾವಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ 'ರಸವುರೀ' ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಆಫೂಸಿಗೆ 'ಬಾದಾಮಿ' ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮಾವಿನ ಜಾತಿ ಗಳನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಿ, ವರ್ಣಿಸಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುವದು ಅಶಕ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ ಅನ್ನಎಹುದು.

ಆದಗ್ಯೂ ಕೆಲವೊಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ತಾತ್ರಾಲಿಕವೇ ಆದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ತಜ್ಞರು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಆಕಾರ, ಭುಜ, ಚುಂಚು, ತೊಗಟೆ, ಬಣ್ಣ, ರಸ, ಕತ್ತ, ರುಚಿ, ಗೊರಟೆ, ತಡೆಯುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರು ತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಗುಣಗಳಲ್ಲೂ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುವದ ರಿಂದ, ಇವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಸ್ಪಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬದು ಸಂಶಯಾಸ್ಪ್ರದ ವಾಗಿದೆ. ಇರಲಿ.

ತೋಟಗನ ಪೂರ್ತೆಗೆ, ಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಕುರೀ, ಅನೇಕಾಂಕುರೀ ಎಂಬ ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಕಾಂಕುರೀ ಜಾತಿಗಳೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ. ಈ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸೆ ಬಹುದು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ: (೧) ಕೊಡಿಕಟ್ಟ್ರಿದ ಜಾತಿಗಳು (ಕಲವಿಸಾ); (೨) ಇರಸಾಲ; ಮತ್ತು (೩) ಊರ ಮಾವು.

- (೧) ಯಾವದೊಂದು ಮಾವಿನ ಮರದ ಹಣ್ಣು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದೊಡನೆ, ಅದರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇಡಲಿಕ್ಟೆ ಅದರ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ ತಯಾರಿಸುವದೇ ಸುಲಭ ಉವಾಯವು. ಇದರ ಪರಂಪರೆಯು ಮುಂದೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಪಯೇ ನಡೆಯುವದು. ಇಂಧ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟದ ಜಾತಿಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು
- (೨) ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣಿನ ಮರದಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಗೊರಟೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಾಡಬ ಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಸಿಗಳು ತಾಯಿ ಮರದ ಹಣ್ಣಿಸಂಧದೇ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವು ಎಂಬ ನೇಮವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಹಣ್ಣುಗಳು ಸಾಮಾನ್ರವಾಗಿ ಮೇಲಿನ ತರಗತಿಯವೇ ಇರುತ್ತವೆನ್ನ ಬಹುದು. ಇಂಧ ಮರಗಳಿಗೆ ಇರಸಾಲ ಅನ್ನಬಹುದು.
- (೩) ಮೇಲಿನ ಎರಡು ವರ್ಗಗರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳು ಈ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ

ಇದಾದರೂ ಸ್ವಾಭಾನಿಕವೂ ಸಕಾರಣವೂ ಆದ ವರ್ಗೀಕರಣವಲ್ಲವೆಂಬದು ಹಾದು. ಯಾಕಂದರೆ, ಊರ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಮಾವಿನಂಧ ಯಾವ ದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯು ದೊರೆತರೆ, ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟು ಅಭಿ ವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲಿನ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲೇ ಬೇಕಾ ಗುತ್ತದೆ. ಅಂದ ಬಳಿಕ ಈ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈಗಿದ್ದ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿರುತ್ತೇವೆ.

ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಬಾತಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು:—

ಫಜಲೀ, ಗೋಪಾಳ ಭೋಗ, ಕೃಷ್ಣಾವರ್ತೀ, ಲಂಗಡಾ, ಮಹಾಜನ ವಸಂತ ಮುಂತಾದವು ಬಂಗಾಲದ ಕಡೆಯ ಜಾತಿಗಳು.

ಪಿಟರ, ಗೋನಾ, ದಿಲ್ ಪಸಂತ, ನೀಲಮ್, ತೋತಾಪುರೀ, ನಾಜೂಕ ಪಸಂತ, ಸುಂದರಶಾ, ರಸಪುರೀ ಮುಂತಾದವು ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಜಾತಿಗಳು. ಆಫೊಸ, ಮಾಂಕುರಾದ, ವರ್ನಾಂಡಿನ, ಮುಶರಾದ, ಮಲಗೋನಾ ಮುಂತಾದವು ಗೋವೆಯ ಜಾತಿಗಳು.

ಗೋಪ್ರ್ಯೋ, ಕಲಕತ್ತಿಯೋ, ಬನಛೋಡ, ಬಾಟ್ಲಿ, ರುಸ, ಕಾವಸಜೀ ಪಟೀಲ, ಪಾಯರಿ, ಆಫೊಸ, ಖುಂಟ ಮುಂತಾದರು ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳೆಗಿನ ಜಾತಿಗಳು.

ಬಾಳೆ ಮಾವು, ಕರೇ ಮಾವು, ಕರೇ ಇಷಾಡು, ಬಿಳೇ ಇಷಾಡು ಮುಂತಾ ದರು ಕರ್ಣಾಟಕದೊಳಗಿನ ಜಾತಿಗಳು.

ಇನ್ಸುವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟು ಬೆಳೆಸುವ ಜಾತಿಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಫಾಸ, ಫರ್ನಾಂಡಿನ, ಬಾಟ್ಸಿ, ಖುಂಟ ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಗಳು ಉತ್ತಮವೂ, ಬಹುದಿನ ತಡೆಯುವಂಥವೂ ಆಗಿರುವದರಿಂದ ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸ ಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿಜಾಪೂರದ ಶ್ರೀ ಕಾಜಲಗಿಯವರ ತೋಟೆ ದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೇದಾಣಾ, ಅಧವಾ ಖರ್ಜೂರಿಯಾ ಎಂಬ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣು ತಿಂಗಳ ಗಟ್ಸೆ ಹಾಳಾಗದೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಜಾತಿಗಳನ್ನೇ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಮುಂಬಯಿಯಂಥ ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವದು ಸುಲಭವಾಗುವದು.

ಮಾನಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು: _ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾನಿನ ಗಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ದೂರ ದೂರದ ಊರು ಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮೊದಲು ಗಿಡಗಳ ಚೋರೆಗಳನ್ನೇ ದೇವದಾರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು, ನೀರು ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಇದರಿಂದ ವಾರ್ಸಲಿನ ಭಾರವು ಬೆಳೆದು ಉಗೆ ಬಂಡಿ, ಉಗೆ ಹಡಗಗಳ ವೆಚ್ಚವು ಹೆಚ್ಚು ತಗಲುತ್ತಿದ್ದಿತು. ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಸೆಲು ಮಾಡುವ ವೆಚ್ಚವಾ ಬಹಳ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತಲಾಗಿನ ಶೋಧಗಳಿಂದ ಮಾನಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ವೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಿಸ ಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದೆ ರಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಕಳಿಸ ಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದೆ ರಾರ್ಸೆಲು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡಲ್ರಡುವದರಿಂದ, ಉಗೆ ಬಂಡಿಯ ಸ್ಪರಶನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಾರ್ಸೆಲು ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಕೇಳಿ, ದಾರಿ ನೋಡಿ, ಪಾರ್ಸೆಲು ಬಂದ ಬಳಿಕ ಮನೆಗೆ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವೂ ಶ್ರಮವೂ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಉಗೆ ಬಂಡಿಯಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ದೂರ ದೂರದ ಊರುಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಚ್ಚು ವೆಚ್ಚವು ಬರುತ್ತದೆ. ಫೋಸ್ಟಿನ

ಹಾಸಲು ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಫೋಸ್ಟ್ರಿನಿಂದ ಕೊಡಿಕಟ್ಟ್ರದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದಾದರೆ, ಟೊಂಗೆಗ ಳಿಲ್ಲದ ಸಶಕ್ತವಾದ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ದಿನಾಲು ಒಂದೆರಡು ತಾಸು ಎಳೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತ, ನಾಲ್ಕ್ರಾರು ದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ನೀರು ಕೊಡುವದನ್ನು ಸಾವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುವೂರು ಹದಿ ನೈದು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಬರೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವಂತೆ ಆದ ಬಳಿಕ, ಅವುಗಳನ್ನು ಚೋರೆಗಳ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು, ಮಣ್ಣಿನ ಉಂಡೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿಸಿ, ನೋವಾಗದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸ್ನಚ್ಛವಾಗಿ ತೊಳೆದು ಬಿಡಬೇಕು. ಳನ್ನು ಅರ್ಧ ಇಂಚಿನಷ್ಟು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚಲ್ಲಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕರ್ಯರಾದ ಕೋಲಿನಂತೆ ಕಾಣುವ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನ ಬೊಡ್ಡೆಯೂ ಬೇರೂ ಕೂಡುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೂಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟ ಗುರುತು ಮಾಡಿಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದರ ಒದ್ದೆಯಾದ ಅರಿವೆಯ ಚೂರಿನಿಂದ ಇಡೀ ಗಿಡವನ್ನು ಸುತ್ತಬೇಕು ಮೇಲಿಂದ ಹಸಿಯಾದ ಹಾಂಸವನ್ನು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಇಂಚು ದಸ್ಪವಾಗಿ ಸುತ್ತಬೇಕು. ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡ್ರುವಂತೆ ನೂಲಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಪು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದಿದೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ತಯಾ ೨ಸಿಕೊಳ್ಳ**ಬೇಕು**.

ವಾರ್ಸೆಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಯಿರುವ ಸಣ್ಣ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಗಿಡೆಗಳನ್ನು ಸರಿ ಯಾಗಿ ಮಲಗಿಸಿ ಇಡಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಕೆಳಗೂ ಮೇಲೂ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಹಾಕಿ ಗಿಡಗಳು ಅಲ್ಲಾ ಡದಂತೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಗದದ ಚೂರುಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಇನ್ಯಾತರಿಂದಾದರೂ ಆಗಲಿ ತುಂಬಿ ಬಂದು ಮಾಡಬೇಕು. ಮೇಲೆ ಪತ್ತೆ ಯನ್ನು ಬರೆದು ಟಿಕೀಟುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಪೋಸ್ತಿನಿಂದ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಗಡಗಳ ಪಾರ್ಸೆಲು ಮುಟ್ಟದ ಬಳಿಕ, ಅದನ್ನು ಒಡೆದು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ, ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಬಾಲದಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನವರೆಗೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿಸಿ ಇಡಬೇಕು. ಬಳಿಕ ತೆಗೆದು ೩೨ ನೇ ಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹುಗಿದು ನೆಡಬೇಕು. ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ನೀರು ಹನಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಗಿಡಗಳ ಚೋರೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳ ನಾಲ್ಯೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ ಮೇಲ್ಪದಿಗೂ ದಟ್ಟವಾದ ತಟ್ಟ ಯಿಂದ ಮರೆ ಮಾಡಿ, ಬೆಳಕೂ ಗಾಳಿಯೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹತ್ತದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಟ್ಟರು ಒಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಬೆಳಿಗೆ, ಒಂದಾವರ್ತಿ

ಸಂಜೆಗೆ ತಟ್ಟ್ರಯನ್ನು ತುಸು ತೆರೆದು ಬಡಲಿಸಬೇಕು. ಚೋರೆಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು. ತಟ್ಟ್ರಯ ಬದಲು, ನೆಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಘಟು ಆಳವಾದ ಕುಣಿಯನ್ನು ಅಗೆದು, ಅದರ ಬುಡಕ್ಕೂ ಬದಿಗಳಿಗೂ ತುಂಬಾ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ತೊಯ್ಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟ ಚೋರೆಗಳನ್ನು ಇಡ ಬಹುದು. ಕುಣಿಯ ಮೇಲೆ ಅಡ್ಡ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಗೋಣಿ ಚೀಲವನ್ನು ತೊಯ್ಸಿ ಮುಚ್ಚಿ ನೆರಳು ಮಾಡಬಹುದು. ಕುಣಿಯ ಲ್ಲೂ, ಚೋರೆಗಳಲ್ಲೂ ತುಂಬಾ ತೇವು ಇರುವಂತೆ ತಪ್ಪದೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಟ್ಟರೆ, ೧೫–೨೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳ ಮೇಲಿನ ಕಣ್ಣು ಗಳು (ಮೊಗ್ಗೆಗಳು) ಉಬ್ಬಿ ಚಿಗಿಯಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬಿಸಿ ಲು ಗಾಳಿಗಳು ತುಸು ತುಸು ದೊರೆಯುವಂತೆ ತಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ದ್ದರೆ ಗೋಣಿ ಚೀಲವನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ತಂದು ಇಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ಗಿಡಗಳು ಬಲಿತು ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗಿಡಗಳು ಚಿಗಿತು ಬೆಳೆಯಾರಂಭಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದು.

ಇದರಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ವೋಸ್ಪಿನಿಂದ ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ತುಸು ಶ್ರಮವೂ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉಗೆಬಂಡಿ ಯಿಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೂ ವೋಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಳಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಬೇಕಾಗುವ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಂತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಣೆಯಿಂದ ಪಂಜಾಬಕ್ಕೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದಾದರೆ ಉಗೆಬಂಡಿಯ ವೆಚ್ಚವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂವಾಯಿ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಬರುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಪೋಸ್ಸಿನ ವೆಚ್ಚವು ಒರೇ ಎರಡೂವರೆ ಆಣೆ ಬರುತ್ತದೆಂತಲೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಐವತ್ತು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಂದೇ ಸಾರೆ ಕಳಿಸಬಹುದು.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯೇನಂದರೆ: ಕೊಡಿಕಟ್ಪದ ವಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ (ಅಂದರೆ ೬ ಇಂಚು ಉದ್ಪ, ೩ ಇಂಚು ಅಗಲ ಇರುವ) ಚೋರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂದು, ಚೋರೆಗಳ ಸಹಿತ ಇಡೀ ಗಿಡ ಗಳನ್ನೇ ಪೋಸ್ಟಿನಿಂದ ಪಾರ್ಸಲಮಾಡಿ ಕಳಿಸುವದು. ಈ ಪದ್ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶ್ರಮವೂ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾ ಕಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಗಿಡಗಳೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚೋರೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಸಗುರು ಸಹಿತ ಪೋಸ್ಟಿ ನಿಂದ ಬಂದು ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಪಾರ್ಸ್ಲಲಿಸಿಂದ ಕಳಿಸಿದ ಗಿಡಗಳು

ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಸಹ ಸಹನವಾಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹದಿಮೂರು ಆಣೆ ವೆಚ್ಚವು ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ವಿಲಾಯತಿ, ಅಮೇರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ತಿಂಗಳಗಟ್ಟೆ ಪ್ರವಾಸದ ದೇಶಗಳಿಗೂ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ತಾರ ಮಾನಿನ ಜಾತಿಯ ಹಳೇ ಮರಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸು ಮರು:—ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳೇ ಮಾನಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಹಣ್ಣು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹುಳಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟದ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಸಣ್ಣ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು ಸುಲಭವಾದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟ ಸಿದ್ಧ ವಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದು, ಈ ಮರಗಳ ತುದಿಯ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ತೂಗ ಹಾಕಿ, ಕೊಡಿಯ ದಾಗವನ್ನು ಮರದ ಅಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗೆ ಭೆಟ್ಟ ಕೊಡಿಯ ಮದ್ದ ತಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟು ಬೆಳೆಸು ತ್ತಾರೆ. ಕೊಡಿಯು ಮರದ ಟೊಂಗೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಬೆಳೆಯುವ ತನಕ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಮರದ ತುದಿಗೆ ತೂಗ ಹಾಕಿದ ಚೋರೆಗಳಿಗೆ ದಿನಾಲು ನೀರು ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟುವ ದಕ್ಕೆ "ತಲೆಕೊಡಿ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ವದ್ಧತಿಯ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನು ೪೪–೪೫ ವಾನುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಮಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೇ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಲ್ಕೆಂಟು ಜಾತಿಯ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಆಗುವದನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವಾವಿನ ಮರಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು:— ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳ ತಾಯಿ ಬೇರು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವಾಗ ತಾಯಿ ಬೇರು ಹರಿದು ಅಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರು ಹರಿಯದಂತೆ ಆದಷ್ಟು ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗಿಡಗಳನ್ನೂ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮರಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಸಾ ದರೊಂದು ಕಡೆ ಅಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗಿಡವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಗಿಡವನ್ನು ತಂದು ನೆದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯದೊಂದು ಗಿಡವು ಇಮಾರತಿನ ಸವಿಾವ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಇಷ್ಟವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಇರಗೊಟ್ಟರೆ ಗಿಡವು ದೊಡ್ಡ

ದಾಗಿ ಇಮಾರತಿಗೆ ಅಪಾಯವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗೆ ಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನೂ, ಸಣ್ಣ ಮರಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಪಳದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ವೆಟ್ಟಾಗದಂತೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವದು ಶಕ್ಯವೇ ಅಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಉಳಿದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬೇರು ಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೀಳುವಾಗ ಎರಡು ಇಂಚುಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವ್ಯಾ ಸದ ಎಲ್ಲ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಎಲೆಗಳ ಸಹಿತ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಎಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಎಳೆ ಟೊಂಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಗಿಡಗಳೊಳಗಿನ ನೀರು ಉಗಿಯಾಗಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಗೆ. ಹೀಗೆ ಹೋಗುವ ನೀರನ್ನು ಬೇರು**ಗ**ಳು ನೆಲದೊಳ ಗಿಂದ ಸೇದಿಕೊಂಡು ತುಂಬಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಗಿದ**ಗ**ಳ ನೀರಿನ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ವೆಚ್ಚವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅವು ಒಣಗುತ್ತವೆ. ಕೀಳುವಾಗ ಬೇರುಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಕಡಿಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಗಿಡಗಳ ನೀರು ಸಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿ ವುಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪ್ರವಾಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಂದ ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗು ವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಲೆಗತುನ್ನ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಚಲ್ಲಿದೆ ಬಳಿಕ ಉಳಿದ ನೋಟವನ್ನು ಬುಡದಿಂದ ತುದಿಯ ವರೆಗೆ ಒಣ ಹುಲ್ಲಿ ನಿಂದ **ಸು**ತ್ತಿ ಆದರ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹನಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ವೋಟನು ಒಣಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹು್ಲು ಸುತ್ತಿ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸ ಹತ್ತಿದ ಬಳಿಕ ಮರದ ತೊಗಟಿಯ ಹೊರಗಿನ ಭಾಗವು ಕೊಳೆಯ ಬಹುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹುಳ ಹುವುಡಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಬಾರದು. ಗಿಡವು ಚಿಗಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಹುಲ್ಲು **ಸು**ತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಸಣ್ಣ ಟೊಂಗೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೂ ಗಿಡಗಳು ಬದುಕುತ್ತವೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿವ್ರಾಯ ವದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದ ರಿಂದ ಗಿಡಗಳು ಸಾಯುವದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು.

ವಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದಕ್ಕೆ ಮಳೆಗಾಲವು ಉತ್ತಮ ಕಾಲವು. ಅದರಲ್ಲೂ ಬಿಸಿಲು ಇಲ್ಲದೆ ಮೋಡಗಳು ಕವಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡು ವದು ಉತ್ತಮ.

ವಾವಿನ ಗಿಡವನ್ನು ಕೀಳುವಾಗ, ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಎರಡು ಮೂರು ಫೂಟುಗಳ ಅಂತರದ ಮೇಲೆ ವರ್ತುಳಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಅಗೆಯಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಜೊಡ್ಡೆಯ ಸುತ್ತಲು ೪ ಫೂಟು ವ್ಯಾಸದ ಮಣ್ಣಿನ ಉಂಡೆಯು ಉಳಿ ಯುವದು. ಇದು ಒಡೆಯವಂತೆ ಉಂಡೆಯ ಬುಡವನ್ನು ಕಡನು ನೂಡ ಬೇಕು ವುತ್ತು ಉಂಡೆಯು ಒಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಗೋಣಿಯ ನ್ನು ಕತ್ತದಿಂದ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಗೆಯುವಾಗ ಹತ್ತಿದ ಅಡ್ಡ ಬೇರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಫೂಟು ಆಳ ವಾಗಿ ಅಗೆದ ಬಳಿಕ ಗಿಡದ ಬುಡಕ್ಕಿರುವ ತಾಯಿ ಬೇರನ್ನು ಕಡಿದು, ಉಂಡೆಯ ನ್ರು ಗೋಣಿಯಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಟ್ಟಕೊಂಡು, ಹಾರೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಬಲವಾದ ಕಟ್ಟಿ ಗೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಹತ್ತೆಂಟು ಜನರು ಕೂಡಿ ಗಿಡವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮೇಲೆ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಬಳಿಕ ಉಂಡೆಯು ಒಡೆಯದಂತೆ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇರಿ ಕೊಂಡು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಸ್ಥೆಳಕ್ಕೆ ಗಿಡವನ್ನು ಒಯ್ಯ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಸಿದ್ಧವಾಡಿ ಇಟ್ಟ ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸುತ್ತಲೂ ಮಣ್ಣು ಒಟ್ಟ ಚನ್ನಾಗಿ ತುಳಿಯಬೇಕು. ಗಿಡವು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡಿ ಕಿತ್ತು ಬೀಳಬಾರದೆಂದು ಎರಡು ಮೂರು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಪನ್ನ ಗಳಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಆಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಗಿಡದ ಬುಡೆದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಮುಂದೆ ದಿನಾಲು ಗಿಡಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಾಕು ತ್ತಿರಬೇಕು. ಅದರ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟದ ಹುಲ್ಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಸಿಯಾಗಿರ ಬೇಕೆಂದು, ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಆದರೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಏರ್ವಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡವು ಚಿಗಿಯಲಾರಂಭಿಸುವದು ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬೆಳವಣಿ ಗೆಯು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಗಿಡದಂತೆ ಆಗುವದು.

ಹತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು ಸುಲಭವಾಗಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯಸ್ಸಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡುವದು ಕರಿಣವು. ಕಿತ್ತು ನೆಟ್ಟಿ ಗಿಡಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಬದುಕುತ್ತವೆಂಬ ನೇವು ವಿಲ್ಲ.

ಸುವಾರು ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಒಂದು ಮೈಲು ದೂರ ಒಯ್ದು ನೆಡುವದಾದರೆ ನಾಲ್ಸು ರೂವಾಯಿ ವೆಚ್ಚವು ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನೆಡುವದು ಸವಿಾವದ ಸ್ಥಳಗ ಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧ್ಯವು.

ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯು:—ನಾವಿನ ಮರಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಹೂಬಿಡುವ ದಿಲ್ಲ ಎಂಬದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದ ಮಾತು. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿ

ಸಿದ**ರೆ ಇದ**ೂ ತಪ್ಪೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವದು. ಒಳ್ಳೇ ಬೆಳೆಯು ಮೂರು ವರ್ಷ ಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಾರಣವು ಇನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದಿ ರುವದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಹೂ ಬಿಡುವದನ್ನೂ ಫಲ ಬಿಡುವದ ನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಅವು ಒಂದು ವರ್ಷ ಹೂ ಬಿಟ್ಟವೆಂದರೆ ಎಲೆಗಳೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಹೂ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಈ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ನೂ ರಕ್ಕೆ ೪-೫ ರಂತೆ ಹೆಣ್ಣು, ೯೫-೯೬ ರಂತೆ ಗಂಡು, ಹೂವುಗಳಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಹೂವುಗಳಲ್ಲೂ ನೂರಕ್ಕೆ ೫೦ ರಂತೆ ಮಿಡಿಹಿಡಿ ಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಮಿಡಿಗಳು ಉದುರಿ ಹೋಗಿ, ಒಂದೊಂದು ಹೂವಿನ ಗುಚ್ಛಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಧವಾ ಎರಡು ಕಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಲಿತು ಹಣ್ಣಾ ಗುತ್ತವೆ. ಊರ ಮಾನಿನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಗುಚ್ಛಕ್ಕೆ ಹತ್ತೆಂಟು ಕಾಯಿಗಳು ಆಗುವದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೂ**ವಾಗುವದೂ ಅದೇ** ಪ್ರವಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು. ಹೂ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಮರದ ಸತ್ವವೆಲ್ಲ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡು ತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಫಲ ಹಿಡಿದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮರವು ಅಶಕ್ತ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಶಕ್ತತೆಯಿಂದ ಅದರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಫಲ ಹಿಡಿಯುವದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ತಿರುಗಿ ಸಶಕ್ತವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಮರಕ್ಕೆ ಎರಡು ವರ್ಷ**ಗಳು** ಬೇಕಾಗು ವದರಿಂದ ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬರುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ತೋಟಗಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಉಪಾಯವು ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ನೀರುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಫಲ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವದು: ... ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗೆ ಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೆಯಿಂದ ಹರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೊಕ್ಕೆಯು ಸಪೂರಾದ ಉದ್ದನ್ನ ಬಿದುರಿನ ಕೋಲು. ಅದರ ತುದಿಗೆ ಬಿದುರಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ದುಂಡಗೆ ಮಣಿಸಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಫೂಟು ವ್ಯಾಸದ ಉಂಗುರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಕೋಲಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಉಂಗುರದ ನಡುವೆ ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಛೇದಿಸುವಂತೆ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೋಲಿನ ತುದಿಗೆ ಎರಡು ಸಪೂರಾದ ಹಲ್ಲು ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟ, ಅವುಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಉಂಗುರದ ಪಟ್ಟೆಗೂ ಕಟ್ಟ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸೆಣಬಿನಿಂದ ನೆಯ್ದು ಆಗಲಿ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಹೊದ್ದಾಗಲಿ ಮಾಡಿದೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸೆಣಬಿನಿಂದ ನೆಯ್ದು ಆಗಲಿ ಅರಿವೆಯನ್ನು ಹೊದ್ದಾಗಲಿ ಮಾಡಿದೆ

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೀಲವನ್ನು ಉಂಗುರದ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ದ್ವಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೆಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಎತ್ತರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉದುರಗೊಡದೆ ಹರಿಯಬಹುದು. ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಚೀಲದೊಳಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಕ್ಕೆಯ ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ತೊಟ್ಟ ನ್ನು ಸಿಗಿಸಿ ಎಳೆದರೆ, ಅವು ಹರಿದು ಚೀಲದೊಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಚೀಲವು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಕೊಕ್ಕೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರೊಳಗಿನ ಫಲಗಳನ್ನು ಇಳಿ ಸುವದು ಸುಲಭ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವಾಗ ಫಲಗಳಿಗೆ ನೋವಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂಬದು ಹೌದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ತೊಟ್ಟು ವೈಗೆ ಹತ್ತಿ ಹರಿಯುವದರಿಂದ ಅದರ ಸೊನೆಯು ಸೋರಿ ಫಲಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲೆಯಾದರೆ ಬಾಜಾರ ದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವು ಬಹುದಿನ ತಡೆಯುವದೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ಇಂಚು ತೊಟ್ಟು ಉಳಿದರೆ ಹೀಗಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೆ ಯಿಂದ ತೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಫಲಗಳನ್ನು ಹರಿಯುವದು ಕರಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗು ವದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವದು. ಇದರಲ್ಲೇ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಮೆರಿಕನ್ ಫ್ರುಟ್ ಹಾರ್ವೆಸ್ಟರ ಎಂಬದೇ ಹೀಗೆ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಕೊಕ್ಕೆಯು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಕ್ಕೆಯ ಬುಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಪಿಂಗಿನ ಹಿಡಿಕೆಯೂ, ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕತ್ತರಿಯೂ ಇದ್ದು, ಅವೆರಡನ್ನು ಕಬ್ಪಿಣದ ತೆಳ್ಳನ್ನು ಸರಿಗೆಯಿಂದ ಜೋಡಿಸಿರು ತ್ತಾರೆ. ಹಿಡಿಕೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿದ ಕೂಡಲೆ ಕತ್ತರಿಯಿಂದ ಹಣ್ಣಿನ ತೊಟ್ಟು ಕತ್ತರಿ ಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಹರಿಯುವಾಗ ಹಣ್ಣನ್ನು ಎಳೆಯುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ವ್ಯವ ಸ್ಥೆಯೆಲ್ಲ ಕಲ್ಲೀ ಕೊಕ್ಕೆಯಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರಲು ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು. ಇದು ಬಹು ಸಾದಾ ತರದ್ದಿರುವದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ರೂಪಾಯಿ ಎಂಟು ಆಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ವಾನಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವದು:—ಮಾ ನಿ ನ ಕಾಯಿಗಳು ಹೂಬಿಟ್ಟೆಂದಿನಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ಹರಿಯುವಾಗ ಚನ್ನಾಗಿ ವಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಹರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಮರದ ಮೇಲೆ ಹಣ್ಣಾಗ ಗೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಪಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಕಾಯಿಗಳು ಬಲಿತು ಬಿರುಸಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಭುಜಗಳು ಉಬ್ಬಿ, ತೊಟ್ಟಿನ ಬುಡದ ಪಾತಳಿಯು ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟು ಮೇಲೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಯು ಹುರುಕು ಬರಕು ಆಗಿ ಒಳಗಿನ ಗುಳವು ತುಂಬಿ ತೊಗಳೆಯು ಬಿರಿಯುವದೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ತಿಳು

ವಾದ ಬೂದಿಯನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದಂತೆ ಬಣ್ಣವು ಬರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ವುಟ್ಟ ಅರಿ ಶಿಣ ಬಣ್ಣದ ಚಿಕ್ಕೆಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ನಿಲು ಕುವ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಷ್ಟೇ ನೋಡಿ ಹರಿಯುವದು ಸಾಧ್ಯವು. ಎತ್ತರದ ವೇಲಿದ್ದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮರದಿಂದ ತಾವಾಗಿ ನಾಲ್ಯಾರು ಕಾಯಿಗಳು ಹಣ್ಣಾಗಿ ಉದುರಿದ ಬಳಿಕ, ಉಳಿದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೇ ಮುಖ್ಯ ವಾದ ಸೂಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಕಾಗೆ, ಗಿಳಿ ಮುಂತಾದ ಹಕ್ಕಿಗಳು ಹಂಪಾದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಅರ್ದಮರ್ಧ ತಿಂದು ಮರದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮುಂದೆ ಹತ್ತೆಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಳಿಸ ಬಹುದು.

ಎಲ್ಲ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಇಳಿಸಬಾರದು. ಅವು ವಾಡಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಆರಿಸಿ ಹರಿಯಬೇಕು. ಮತ್ತು ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವದಾದರೆ ತುಸು ಕಸಕ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೇ ಹರಿಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಜಾರದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿಯಬೇಕು. ಹರಿದಿಟ್ಟ ಕಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಮರದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಕಾಯಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ತಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿದ ಬಳಿಕ ದೊಡ್ಡ, ಮಧ್ಯಮ, ಸಣ್ಣ ಆಕಾರದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬುಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ತುಂಬಿ ವಾರ್ಸೆಲಿನಿಂದ ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಅವು ಎಷ್ಟೋ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ಸಮಿತವದ ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದಾದರೆ. ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿ, ಚನ್ನಾಗಿ ಬಣ್ಣವು ತಿರುಗಿದ ಬಳಿಕ ಬುಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ತಲೆ ಹೊರೆಯಿಂದಾಗಲಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ತೇವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಗಾಳಿ ಆಡುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೆತ್ತನ್ನ ಹುಲ್ಲು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂಟ ಧರದಲ್ಲಿ ಒಂದ ಕ್ಯೊಂದು ಹತ್ತಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹುಲ್ಲು ಮುಚ್ಚು ತ್ತಾರೆ. ಅವು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಹಣ್ಣಾಗ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೋಣೆಯ ಕಿಡಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ, ಗಾಳಿಯಾಡದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿನ ಉಷ್ಣತೆಯು ಏರಿ ಕಾಯಿಗಳು ಬೇಗ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಹನ್ನಾಗುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳೊಳಗಿನ ಪಿಷ್ಟ ಪದಾರ್ಧವು ರಸಾಯನ ಕ್ರಿಯೆ ಯಿಂದ ಬದಲಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಳವು ಮಿದುವಾಗುತ್ತದೆ. ತೊಗ್

ಟೆಯು ತಿಳುವೂ ಮಿದುವೂ ಆಗಿ ಅದರ ಬಣ್ಣವು ಹಚ್ಚು ಗಿದ್ದದ್ದು ಅರಿಶಿಣವಾಗು ತ್ತದೆ. ಚನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಬೇಗನೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಎಳೆ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವು ಬೇಕು.

ಇದು ಮೇಲ್ವಾತಿಯ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವ ರೀತಿಯು. ಊರ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಥರ ಹುಲ್ಲು ಒಂದು ಧರ ಕಾಯಿ ಹೀಗೆ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ನಾಲ್ಕೈದು ಥರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿದ ಬಳಿಕ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಗಾಳಿಗೆ ಹರಡಿ ಹಾಕುವದೂ ಉಂಟು. ಇದರಿಂದ ಅವು ಆರಿ ಹಣ್ಣಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಹಣ್ಣು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಹಣ್ಣಾದ ಬಳಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವು ನಾಲ್ಯಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯ ಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಕರೇ ಇಷಾಡು ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಉತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳು ಒಂದೇ ಒಂದು ದಿನ ಚನ್ನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಎರಡನೇ ದಿನ ಕೆಡಲಾರಂ ಭಿಸಿ ಮೂರು ನಾಲ್ಯು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಪಾಯರಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳು ಕೆಡುವದಿಲ್ಲ. ಆಫೂಸೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ಹದಿನೈದು—ಇಪ್ಪತ್ತು ದಿನಗಳಾದರೂ ಗಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ದಿನಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಅವು ಒಣಗುತ್ತವೆ, ತೊಗಟಿಯಲ್ಲಿ ನೆರಿಗೆಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಕೊಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಇಂಧ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಬಾಜಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು:— ಮಾನಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿದ ಕೂಡಲೆ ಬುಪ್ಪಿಗಳಲ್ಲಾ ಗಲಿ ಪೆಪ್ಪಿಗೆಗಳಲ್ಲಾ ಗಲಿ ತುಂಬಿ ದೂರದ ಬಾಜಾರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಕಳಿಸುವಾಗ ಬುಟ್ಟಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮಾನಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಹುಲ್ಲನ್ನಾಗಲಿ ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೊಕ್ಟೊಂದು ಹತ್ತಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಧರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಥರ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಬುಪ್ಪಿ ಯು ತುಂಬುವ ವರೆಗೆ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಥರಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಬುಡದ ಧರಗಳು ಸಣ್ಣ ಕಾಯಿಗಳವು. ಮೇಲಿನ ಧರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ದರ್ಶನೀ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಹುಲ್ಲು ಮುಚ್ಚಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬುಟ್ಟಿಯ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ನಿಳಾಸವನ್ನು ಬರೆದು, ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಪಾರ್ಸೆಲಿನಿಂದ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಪೇಶನವು

ಹೂರ ಇದ್ದರೆ ಬುಟ್ಟಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಒಯ್ಯಬೇಕಾ ಗುತ್ತದೆ. ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲೂ ಉಗೆ ಬಂಡಿಗಳಲ್ಲೂ ಏರಿಸುವಾಗಲೂ ಇಳಿ ಸುವಾಗಲೂ ಬುಟ್ಟಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಒಗೆದಾಡುವದರಿಂದ ಅವು ಮುರಿಯುತ್ತವೆ. ಒಡೆಯುತ್ತವೆ. ಒಳಗಿನ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪೆಟ್ಸಾಗಿ ಅವು ಕೆಡುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ಊರುಗಳಿಂದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವಾಗಂತೂ, ಬಂದರದ ಮೇಲೂ ಡೋಣಿ ಬೋಟಗಳಲ್ಲೂ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಹು ಎತ್ತರದಿಂದ ಒಗೆದಾಡುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಕನಿಕರವುಂಟಾಗದೆ ಇರದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒದ್ದಾ ಡುತ್ತ ಪೇಠೆಗೆ (ಮುಂಬಯಿಗೆ) ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಯಿಗಳು ನಿರುಪಯೋಗವಾಗಿ ಕಳಿಸಿದ ತೋಟಗನಿಗೆ ಅಪಾರ ಹಾನಿಯಾ ಗುತ್ತದೆ. ಅಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಿ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಧಾರವಾಡಗಳಿಗೆ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆಂದು ತರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಕೋಲೆಯಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಐದಾರು ದಿನಗಳ ಗಾಡಿಯ ಹಾದಿಯು. ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳು ಬಂದು ಮುಟ್ಟುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವು ಹಾಳಾಗಿ ಗಾಡಿಯ ಭಾಡಿಗೆಯು ಕೂಡ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ದುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದು, ಬುಟ್ಟಗಳ ಬದಲು ದೇನದಾರೀ ಪೆಟ್ರಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಕಬ್ಬಿಣದ ಟ್ರಂಕುಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರತ್ನಾಗಿರಿಯಿಂದ ಮುಂಬಯಿಗೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಪೆಟ್ಸ್ಗೆಗೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕರವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋ ಗಿಸುವದಾದರೆ ತೋಟಗನು ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಬೋಟಿಯ ಆಳುಗಳು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಗೆದರೂ ಒಳಗಿನ ಕಾಯಿ ಗಳಿಗೆ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಾಗುವಷ್ಟು ಪೆಟ್ಟಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಪೆಟ್ನಿಗೆಯಿಂದ ಕಳಿಸಿದ ಕಾಯಿ ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವೆಲ್ಲ ಹೋಗಿ, ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ನೂರಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂವಾಯಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯು ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬುಟ್ಟ ಗಳ ಹಣ್ಣು ದಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಕಳವಾಗುತ್ತದೆ. ವೆಟ್ರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳವಾದರೂ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಆದ ಕಾರಣ, ವಾಹನದ ಏರ್ವಾಡು ಬದಲಾಗುವ ವರೆಗೆ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಬುಟ್ಸಗಳಿಂತ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿ ಸುವದು ಹಿತಕರವು. ಪೆಟ್ಸಗೆಗಳನ್ನು ಮರದ ಪಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಅಂತರ ದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಒಳಗೆ ಗಾಳಿಯಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೭೫ ರಿಂದ ೧೦೦ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಬಹುದಾದ ವೆಟ್ಟ್ರಿಗೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ರತ್ನಾಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಆಣೆಗಳ ಬೆಲೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ನಂಬರವಾರಿ:—ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಆಕಾರ, ಬಣ್ಣು ತೂಕ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಆರಿಸಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಒಂದೇ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಧರಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಮೇಲಿನ ಧರಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಇಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಂತೆ ಇಡೀ ಬುಟ್ಟುಯ ಹಣ್ಯುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆಯು ಬರುತ್ತದೆಂದು ತೋಟಗನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಪೇರೆಯ ಗಿರಾಕಿಗಳು "ನರಿಗಿಂತಲೂ ನರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವನು ಹೆಚ್ಚು ರಕ್ಕನು" ಎಂಬ ನ್ಯಾಯದಂತೆ, ಮೇಲಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೂ ಕೆಳಗಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ದರದಂತೆ ಬೆಲೆಕಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸುರುವಿದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳು ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ವ್ಯಾವಾರವನ್ನೇ ಕೆಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ.

ತುಂಬುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬುಟ್ಟ್ರಯಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ಎಳೇ ಕಾಯಿಗಳೂ, ಕೆಲವು ಬಹಳ ಬೆಳೆದ ಕಾಯಿಗಳೂ ತುಂಬಲ್ಪಡುವದರಿಂದ, ಅವೆಲ್ಲ ವೇರೆಗೆ ಮುಟ್ಟುವದರೊಳಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ್ಣಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಆರಿಸಿ ಮಾರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ದಲಾಲನು ಆದಷ್ಟು ತನ್ನ ಲಾಭವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ತೋಟಗನಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ರತ್ಯಾಗಿರಿಯಿಂದ ಆಫೂಸ ಜಾತಿಯ ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿಗೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬುಟ್ಟಿಗಳಿಂದಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಅರಿತು, ಈಗ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲರೂ ವೆಟ್ಪಿಗೆಗ್ಳಲ್ಲೇ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನಂಬರವಾರಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆರಿಸಿ ತುಂಬುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಾಧಾರಣ ೧೦೦೦ ಮಾನಿನ ಕಾಯಿಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಗದ ಅಂದರೆ ೨೮ ತೊಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೂಕದ ಕಾಯಿಗಳೂ, ೪೫೦ ಎರಡನೇ ವರ್ಗದ ಅಂದರೆ ೨೪ ರಿಂದ ೨೮ ತೊಲೆಗಳ ವರೆಗಿನ ತೂಕದ ಕಾಯಿಗಳೂ, ೪೦೦ ಮೂರನೇ ವರ್ಗದ ಅಂದರೆ ೧೮ ರಿಂದ ೨೪ ತೊಲೆಗಳ ವರೆಗಿನ ತೂಕದ ಕಾಯಿಗಳೂ, ಇದಿನ ತೂಕದ ಕಾಯಿಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಇಡೀ ರಾಶಿಯ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸೆದೆ ಗುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಮಾರಿದರೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ೧೦೬ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಂದವು. ಮೊದಲನೇ ಎರಡನೇ ಮೂರನೇ ವರ್ಗದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಮಾರಲಾಗಿ ೧೨೭ ರೂಪಾಯಿ

೧೩ ಆಣೆಗಳು ಬಂದವು. ಅಂದರೆ ೨೧ ರೂವಾಯಿ ೧೩ ಆಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬಂದವು. ಇದರಿಂದ ಮಾನಿನ ಕಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರುವದರಿಂದ ತೋಟಗನಿಗೆ ಆಗುವ ಲಾಭವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದ ಲ್ಲದೆ ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ದಲಾಲರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮೋಸವು ತಪ್ಪುವದು.

ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾರಾಟ :_ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನಾ ಲೈ ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತೋಟಗರು ಸ್ವತಃ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವೇರೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮಾರುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮರಗಳನ್ನು ಬಾಗವಾನರೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಕಂತ್ರಾಟದಾರರಿಗೆ ಕಾಯಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಪಾಡಿಗೆ ಬರುವದರೊ ಳಗೇ ಇಂತಿಸ್ಪಿಕೈಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಮಾರಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಕಾಯಿಗ ಳನ್ನು ತುಡುಗರಿಂದ ಕಾದುಕೊಳ್ಳುವದೂ, ಹರಿಯುವದೂ, ತುಂಬಿ ವೇರೆಗೆ ಕಳಿ ಸುವದೂ **ಬಾ**ಗವಾನರ ಕೆಲಸವು. ನಡುವೆ ಗಾಳಿ ಮಳೆಗಳಾಗಿ ಹಾನಿಯಾದರೆ ಅದೂ ಬಾಗವಾನರಿಗೇ. ಅವರು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿ **ಸ್ಥ**ಳದ ಮೇಲೂ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತಮ ಹಣ್ಣು ಗಳಿಲ್ಲ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಶಹರಗ ಳಿಗೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ದಲಾಲರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಂದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವೇಠೆಯ ದರದಂತೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾವಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಮಾರುವಾಗ ಒಲ್ಲಿಯ ಸೆರಗಿನಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ ದರವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿ ಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದಲಾಲರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯಾವಾರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ದರದಿಂದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾರಬಹುದು. ಸುತ್ತಲೂ ನಿಂತಿದ್ದ ಇತರ ನ್ಯಾಪಾರಿ ಗಳಿಗೆ ಮಾರಿದ ದರವು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡು ವಂತಿದ್ದರೂ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬುಟ್ಟಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗುವದೂ ಉಂಟು. ಒಂದೇ ದಿನ ಒಂದೇ ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತರದ ಹಣ್ಣು ಗಳು ಮಾರಾಟವಾದ ದರ ಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತು ನಾಲ್ಪತ್ತರ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗ ಬಹುದು. ಇದ ರಿಂದ ದಲಾಲರಿಗೆ ಹಾನಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ದಲಾಲಿಯೂ ಇತರ ಲಾಭಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪೇಠೆಗೆ ಕಳಿಸಿದವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಾಭವೆಲ್ಲ ನೊನ್ನೆ. ದಲಾಲನು ಕಳಿಸಿದಷ್ಟು ಅವನು ತಕ್ಕೊಂಡಷ್ಸು. ಅದ ರಲ್ಲೂ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಕಡುತ್ತವೆಂಬದು ದಲಾಲನಿಗೇ ಅನುಕೂಲ.

ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಪೇಠೆಗೆ ಕಳಿಸುವವರು ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತುಂಬುವದಕ್ಕೆ—ಬುಟ್ಟೆ ಅಧನಾ ವೆಟ್ಟ್ರಿಗೆ, ಹುಲ್ಲು, ಕತ್ತ, ವೊಳೆಗಳು, ವಿಳಾಸದ ಕಾಗದ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬೆಲೆ, ರೂ. ೦-೮-೦ ಇಂದ ೧-೦-೦

```
ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಸ್ಟ್ರೇಶನ್ನಿಗೆ ಕಳಿಸುವದಕ್ಕೆ—ತಲೆಹೊರೆಯ ಮೇಲಾ
    ಗಲಿ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ ಅಥವಾ ಮೊಟಾರುಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಮೈಲಿಗೆ
     ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ
                                            ರೂ. ೦<u>-೨-</u>೦
ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಸ್ಪ್ರೇಶನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ, ಮುಂ.— ಸ್ಟ್ರೇಶನ್ನಿನೊಳಗೆ
    ಒಯ್ದು ತೂಕ ಮಾಡಿ, ಉಗೆಬಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಡಲಿಕ್ಟೆ, ವೆಟ್ಟ್ರಗೆಗೆ
     ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ
                                           ರೂ. ೦-೧-೦
ಉಗಿಬಂಡಿಯ ಸ್ಟ್ರೇಶನ್ನಿನಲ್ಲಿ ವಾರ್ಸೆಲ ಕಾರಕೂನರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ರೂ. ೦–೧–೦
ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಚಾರ್ಜು—ಒಂದು ಮಣಕ್ಟೆ (೮೦ ರತ್ತಲು) ೧೦೦
     ವೈಲುಗಳಿಗೆ
                                            ರೂ. ೧-0-0
ಶಹರದಲ್ಲಿ ಉಗೆಬಂಡಿಯ ಸ್ಟ್ರೇಶನ್ನಿನಿಂದ ಮಾರ್ಕೀಟಗೆ ಒಯ್ಯುವ
     ಕೂಲಿ--ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ … ರೂ. ೦-೧-೦
ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟ, ಪೋರ್ಟ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮುಂ. ಸುಂಕ … ರೂ. ೦-೧-೦
ಮಾರ್ಕೀಟನಲ್ಲಿ :—
                              ರೂ.ಆ.ವೈ.
          ಜಾಗದ ಭಾಡಿಗೆ … ೦–೧–೦
          ತೂಕದ ಭಾಡಿಗೆ
                          ... 0-0-€
               (ಕಾಟಾ ಭಾಡಿಗೆ)
          ದಲಾಲಿ
                          ... ೦−೪−೦
                          ··· 0-0-0
          ಹಮಾಲಿ
          ಧರ್ಮಾದಾಯಿ
                          ··· 0-0-0
                               0-2-8
                                           ರೂ. ೦-೭-೬
ದಲಾಲನು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದ ಬಳಿಕ ಕಳಿಸಿದವನಿಗೆ ಬರೆದ
     ವತ್ರಕ್ಕೆ ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ
                                          ರೂ. ೦-೧-4
                                     ಒಟ್ಟು ರೂ. ೨-೧೪-೯
```

ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಗಳು ವೆಚ್ಚವಾಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಲೆ.ಖ್ಬ್ರದಲ್ಲಿ ತೋಟದಿಂದ ಉಗೆ ಬಂಡಿಯ ಸ್ಪೇಶನ್ನವು ಎರಡು ಮೈಲು, ಶಹರವು ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಮೈಲು, ಶಹರದ ಸ್ಟೇಶ ನ್ನಿನಿಂದ ಮಾರ್ಕೀಟು ಒಂದು ಮೈಲು, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಒಟ್ಟು ಭಾರವು ಒಂದು ಮಣ (೮೦ ರತ್ತಲು) ಇರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಯಾದಂತೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬದು ಸಹಜ. ಪೇರೆ ಯಲ್ಲಿ ವೆಟ್ಟ್ರಿಗೆಯು ಮಾರುವ ದರವು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದ ಪೆಟ್ಟ್ರಿಗೆಗೆ ಬರುವ ದರವೂ, ಸಮಿಾವದ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬಂದ ವೆಟ್ಟ್ರಿಗೆಗೆ ಬರುವ ದರವೂ ಒಂದೇ. ಪೆಟ್ಟ್ರಿಗೆಗಳು ಒಂದೇ ದರದಿಂದ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟರೂ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಯುವನಿಗೆ ಆಗುವ ವೆಚ್ಚವು ಹೆಚ್ಚು. ಉಳಿತಾಯವು ಕಡಿಮೆ. ಇದನ್ನುಳಿದು ದಲಾಲರು ಮಾಡುವ ಮರೆ ಮೋಸಗಳೂ ಹಣ್ಣು ಕೆಟ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗುವದೂ ಬೇರೆ. ವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ದರದಲ್ಲಿ ಈ ವೆಚ್ಚವೂ, ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೂಲ ಬೆಲೆಯೂ ಬಂದು ಲಾಭವಾಗಬೇಕು ಈ ಲಾಭವು ತಿರುಕನ ಕನಸಿನಂತೆ ಎಂದೂ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರುವ ದರ ವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟ್ರಕದಿಂದ ತಿಳಿಯ ಬಹುದು.

೧೦೦ ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ಠೋಕ ದರವು:

			C.	
ಜಾತಿಯ ಹೆಸ	ಸರ ು	ಸರಾಸರಿ ಹಂಗಾನಿುನಲ್ಲಿ ಬರುವ ದರ	ಹಂಗಾಮು ಆರಂಭವಾ ಗುವ ನೊದಲು ಅಧವಾ ಹಂಗಾಮು ತೀರಿದ ಬಳಿಕ ಬರುವ ದರ	ನಡು ಹಂಗಾ ಮಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ದರ
ಆಫೂಸ	• • •	ರೂ.ಆ.ಪೈ. ೧೦–೦–೦	ರೂ.ಆ.ವೈ. ೨೦-೦-೦ ರಿಂದ ೨೫-೦-೦	ರೂ.ಆ.ಪೈ. ೬–೦–೦
ಪಾಯರಿ	•••	೬-0-0	೧೦-೦-೦ ರಿಂದ ೧೨-೦-೦	%-0- 0
ಊ ರ ಮಾವು	•••	4-0- 0	४-0- 0	೧-೮-೦

ಮಾನಿನ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ಐದರಿಂದ ಹತ್ತರ ವರೆಗೆ ಹಂಗಾನಿನ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಧವಾ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲೂ, ಮೂವತ್ತರಿಂದ ನಾಲ್ವತ್ತರ ವರೆಗೆ ನಡು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲೂ, ಉಳಿದ ಭಾಗವು ಸರಾಸರಿ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲೂ ವೇಠೆಗೆ ಬಂದು ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಲ್ಲಾಗುವ ಲಾಭಹಾನಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದು. ಮೇಲ್ವಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೂರದ ಶಹರಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಾದರೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದು. ನಿಲಾಯತಿಗೆ ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವದು:— ಮಾನಿನ ಮರಗಳು ಉಷ್ಣ ಕಟ ಬಂಧದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುವದರಿಂದ ನಿಲಾಯತಿ ಯಂಥ ತಂಪುದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನದಂಥ ದೂರ ದೇಶದಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸುವದು ಬಹಳ ಕರಿಣ ವಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಿಂದ ನಿಲಾಯಿತಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ೧೫–೨೦ ದಿನಗಳು ಬೇಕು. ಇದಿಷ್ಟು ಕಾಲ ಹಣ್ಣುಗಳು ಕೆಡದೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳೆಂದರೆ ನಿಲಾಯತಿಯವರಿಗೂ ಇತರ ಯುರೋಪದ ದೇಶದವರಿಗೂ ಏನೆಂಬದು ಗೊತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇಂಧ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮಾರಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯು ಬರಬಹುದೆಂದು ಈಗ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆತಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನಿನ ಹಣ್ಣುಗಳು ಬರ್ಫದ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ೩೮ ರಿಂದ ೪೦ ಅಂಶ (ಭಾರೀನಹಾಯಿಟೆ) ಗಳ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕೆಡದೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದೆ ಹಾಗೇ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಮುಂದೆ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣತೆಯ ಸ್ಥಳವು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗುವ ಉಗೆ ಹಡಗಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯವಾಗಿ, ಇದ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ತುಸು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಷ್ಣತೆಯ ಸ್ಥಳವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಆ ಹಡಗಗಳಲ್ಲಿ "ವರ್ಸರ್ಸ್ ಕೂಲ್ ರೂಮ್" ಎಂಬ ಸ್ಥಳವು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವೆಂದು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ವಿಲಾಯತಿಯಂಧ ಬಹುದೂರದ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಯಾವ ತರದ ಪೆಟ್ಪಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ತುಂಬ ಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆದ ಬಳಿಕ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದನ್ನ ಪೆಟ್ಪಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಯಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಟ್ಟು ಒಂಟ ಧರದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಕಳಿಸಿದರೆ ಅವು ಕೆಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಾವಿನ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ 'ಆಫೂಸ' ಜಾತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಕಳಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಯಿತು.

ಪಾಶ್ಚಿ ಮಾತ್ಯರು ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಾರೆಂಬದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸೇವು ಹಣ್ಣು, ಪೀಚ, ಪೇಅರ, ಕಿತ್ತಳೆ ಮುಂತಾದ ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಪು ನಮ್ಮ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸೌಂದರ್ಯ ರುಚಿ ಸೌಷ್ಠವಗಳಲ್ಲದೆ, ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ

ಪಾಟ್ಟಕ ಗುಣವೂ, ವ್ಲಿಟಾಮಿನ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಚೈತನ್ಯದಾಯಕ ಪದಾರ್ಧವೂ ಸಹಾಯವಾದವು. ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಲಂಡನದ 'ಲಿಸ್ಸರ' ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಡಾಕ್ಟರ ಝಿಲ್ವಾ ಎಂಬವರು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಆಫೂಸ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿ ನಲ್ಲಿ ವಿಲಾಯತಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಜಾತಿಯ ಸೇವು ಹಣ್ಣಿ ಗಿಂತ ಆರುಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ "ಸಿ" ವ್ಯಿಟಾಮಿನ ದ್ರವ್ಯವೂ, ಸಾಕಷ್ಟು "ಎ" ವ್ಯಿಟಾಮಿನ ದ್ರವ್ಯವೂ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರಕಟಸಿದರು.* ಇದರಿಂದಂತೂ ಆ ದೇಶದ ಜನರು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಎಂದು ಕಂಡೇವೆಂದು ಹಾತೊರೆಯ ಹತ್ತಿದರು!

ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲ ಗಳ ತಜ್ಞರಾದ ಡಾಕ್ಟರ ಚೀಮಾ ಸಾಹೇಬರು ಬಹು ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ೧೯೩೨ ನೇ ಸಾಲಿನ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುನ ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಒಂಭತ್ತು ವಾರಗಳ ತನಕ ಪ್ರತಿ ವಾರ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಆಫೂಸ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ವಿಲಾಯ ತಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ "ಇಂಪೀರಿಯಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಎಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರಿಸರ್ಚ್" ಎಂಬ ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಒಕ್ಕಲತನದ ಶೋಧಗಳ ಮಧ್ಯ ವರ್ತಿ ಮಂಡಲದವರು ೪೫೦೦ ರೂವಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೆರವಾದರು. ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಂದ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೇ ಬೆಲೆ ಯು ಬರುತ್ತದೆಂತಲೂ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಈ ವರ್ಷ ಒಂದೊಂದು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ವೆಚ್ಚವು ಅವುಗಳ ಬೆಲೆ ಸಹಿತ ಎಂಟು—ಹತ್ತು ಆಣೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಾನಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಇಂಚು ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ತು ನೋವಾಗ ದಂತೆ ಕಯ್ಯಿಂದಲೇ ಹರಿಯಬೇಕು. ಹರಿಯುವಾಗ ಕಾಯಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಲಿತಿರಬಾರದು. ಸುಮಾರು ಎಂಟು ದಿನಗಳ ಬೆಳವು ಇರುವಾಗಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಹರಿಯಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನಂಬರವಾರಿಯಾಗಿ ಆರಿಸಿ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವೆಟ್ಟಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವರ್ಗದ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ತುಂಬಬೇಕು. ಪೆಟ್ಟಗೆಯು ೧೮ ಇಂಚು ಉದ್ದ,

^{* &}quot; ಎ" ವ್ಹಿಟಾಮಿನದಿಂದ ಶರೀರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗು ತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ರೋಗಾದಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ತಡಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. "ಸಿ" ವ್ಹಿಟಾಮಿನದಿಂದ ರಕ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದಾಡೆಗಳು ಬಾತು ಅವುಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಬರುವಧು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

೯ ಇಂಚು ಅಗಲ, ೀ್ರ್ ಇಂಚು ಎತ್ತರ ಇರಬೇಕು. ಇದರ ನಡುವೆ ಉದ್ದನ್ನ ಒಂದು ಹಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಐದಾರು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿ ಇಡಬೇಕು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಹಲಿಗೆಗಳೂ ಮೇಲಿನ ಹಲಿಗೆಗಳೂ ನಡುವೆ ಅಂತರ ಇಟ್ಟು ಮುಚ್ಚ ಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಳಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಗಾಳಿಯಾಡುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡುವಾಗ ಅವುಗಳ ಕೆಳಗೂ ಮೇಲೂ ಸುತ್ತಲೂ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಗೆದದ ಚೂರುಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ವುಡ್ ವೂಲ್ ಎಂಬ ಕಟ್ಟಗೆಯ ಮಿದುವಾದ ಚೂರುಗಳನ್ನಾಗಲಿ ತುಂಬಬೇಕು. ತುಂಬದಿದ್ದರೆ ಪೆಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಕಾಯಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬಡಿದಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೋವಾಗಬಹುದು. ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ ಬಳಿಕ ಮೇಲಿನ ಹಲಿಗೆಗಳನ್ನು ಮೊಳೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಮೇಲೆ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧವಾದ ಐಡೈದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಇಟ್ಟು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಬ್ರಿಣದ ಸರಿಗೆ ಯಿಂದ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟ ಒಂದು ಗಂಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಗಂಟುಗಳನ್ನು ಉಗೆ ಹಡಗದ ಕಂಪನಿಯ ಎಜಂಟರ ಸ್ಪಾಧೀನಪಡಿಸಿ, ಅವರು ಹಡಗದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೆರಿಯಾಗಿ ಇಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಕಾಯಿಗಳು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ೧೮ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಹಣ್ಣು ಗಳನ್ನು ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಪ್ರಯೋಗವು ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ನಡೆ ಯುವದು ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ವ್ಯಾವಾರಿಗಳು ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಸಾವಿರಗಟ್ಲೆ ವೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಲಾಯಿತಿಗೆ ಕಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾವಿನ ತೋಟಗಳ ಆದಾಯ ನೆಚ್ಚ :—ಮಾ ವಿ ನ ಗಿ ಡ ಗ ಳ ತೋಟವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಎರಡು ರೀತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ಮೊದಲ ನೆಯದು ಕೊಡಿಕಬ್ಬ ಸಿದ್ಧವಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಎರಡನೆಯದು ಸ್ಥಳದ ಮೇಲೆ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೊರೆಟೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಸಸಿಗಳು ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವದು. ಇವೆರಡು ರೀತಿಗಳಲ್ಲೂ ಗುಣಾವಗುಣಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಹಳ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಫಲ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ವೆಚ್ಚವು ತುಸು ಕಡಿಮೆ

ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಸಿಗಳ ಆರೈಕೆ, ಕೊಡಿಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಮುಂತಾದವುಗ ಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಗಿಡಗಳು ಫಲ ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಾ ದರೂ ಬೇಕು ಆದದರಿಂದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸವೂ ಶ್ರಮವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ದೊರೆಯ ಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯೇ ಮೇಲು ಅನಿಸಬಹುದು. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ದುಡ್ಡು ಸಿಗದ್ದರಿಂದ ಫಲ ಬರಲಿಕೈ ತಡವಾದರೂ ಎರಡನೆಯ ರೀತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದದರಿಂದ ಈ ಎರಡೂ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಾದ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನೂ ಇದರಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚಗಳು ಕೊನೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯ ಲಾಗದು ದೇಶಕಾಲ ವರಿಸ್ಧಿತಿಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗೇ ಆಗುವದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲ, ನೀರು, ಕೂಲಿ, ಹಣ್ಣುಗಳ ದರ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಷ್ಟು ವೆಚ್ಚವೂ ಆದಾಯವೂ ಬರುವವೆಂದು ಹೇಳುವದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಲೆಖ್ಖವನ್ನು ಕೆಲವು ನಿಶ್ಚಿತ ವರಿಸ್ಧಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರುವಂತೆ ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ.

(೧) ನೊದಲನೆಯ ರೀತಿ :__

ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ಆದಾಯ ವೆಚ್ಚ.

೧ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ . ರೂ.ಆ.ಪೈ. ವಲ್ಲೆ ಕಾಯಿ, ನೆಲಗಡ್ಲೆ ಮುಂತಾದ ಯಾವದಾದರೊಂದು ಉಪ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಬರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ ೧೦೦–೦–೦ ಒಟ್ಟು ರೂ. ೧೦೦–೦–೦ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ ೪೧೫–೧೦–೦ ನೆಚ್ಚ :

ನೆಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ... ೩೦೦-೦-೦
ಗಿಡಗಂಟಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛವಾಡುವದು ಮುಂತಾದ್ದಕ್ಕೆ ... ೧೫-೦-೦
ಸುತ್ತಲು ಬೇಲಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ... ೨೫-೦-೦
ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಕ್ಕೆ —ಮೂವತ್ತು ಫೂಟುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ೪೮ ಕುಣಿಗಳನ್ನು ಅಗೆಸಲಿಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಣಿಯು ೩ × ೩ × ೩ ಫೂಟುಗಳ ಆಕಾರದ್ದು, ೪ ಆಣೆ ಗೊಂದರಂತೆ ೧೨-೦-೦

₹ ₩		
		ರೂ.ಆ.ಪೈ.
ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಂಟಗ ಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸುಡುವದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ	•••	೧_೮_೦
ಕೊಡಿಕಟ್ಟ್ರದ ಗಿಡ ಗಳನ್ನು ಕೊ ಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಗಿಡವೊಂದಕ್ಕೆ		
ರೂ. ೧-೮-೦ ಪ್ರಕಾರ	•••	29-0-0
ಗಿಡಗಳ ನ್ನು ನೆಡುವಾ ಗ ಹಾಕುವ ಗೊಬ್ಬರ ·—		
ಸೆ ಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೪ ಗಾಡಿಗಳು ರೂ. ೧–೮–೦ ಪ್ರಕ	ಾರ	2-0-0
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೨೪೦ ರತ್ತಲು ೧ ರೂ.ಗೆ ೨೪ ರತ್ತ		0-0-0
ಗಿಡ ಗ ಳನ್ನು ನೆಡುವ ದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ	•••	9-0-0
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ :—		
ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೮ ತಿಂಗಳು ೮ ದಿನಗಳಿಗೊ ವ್ಮೆ , ಬಾರಿಗೆ		
ರೂ. ೧ ರಂತೆ	• • •	4.9-0-0
ಕಳೆ ತೆ ಗೆಯುವದು, ಮ ಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ.	•••	0-0-0
ಸರಕಾರ ತೆರಿಗೆ	•••	5 -0-0
ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವಾಡಿದ ರೂ. ೪೫೦-೦-೦ ಕ್ರೇ	ಬಡ್ಡಿ	
೧೦೦ ಕೈ ವರ್ಷಕೈ ರೂ. ೬-೪-೦ ರಂತೆ	•••	<u>೨</u> ೮-೨-೦
ಒಟ್ಟು ರಾ	ಶಸು ಇ	37-70-0
೨ ನೆಯ ವರ್ಷ	-	
ಆದಾಯ :		
ಉಪಬೆಳೆಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ		
	• • •	000-0-0
	 . ಗೂ	00-0-0
ఒ ట్	 ್ವ ರೂ.	000-0-0 000-0-0
ಒ ಟ್ಟ ವೆಚ್ಚ :	 ಬ್ರ ರೂ.	
ಜಟ್ಯ ವೆಚ್ಚ : ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ	 ಭ ರೂ.	
ಒ ಟ್ಟ ವೆಚ್ಚ :	` •	000-0-0
ಜಟ್ಯ ವೆಚ್ಚ : ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ	•••	೧-೮-೦
ಪೆಚ್ಚ: ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೪೮ ರತ್ತಲು	•••	೧೦೦-೦-೦ ೧-೮-೦ ೨-೦-೦
ಪೆಚ್ಚ: ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೪೮ ರತ್ತಲು ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ, ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಂತೆ	•••	೧೦೦-೦-೦ ೧-೮-೦ ೨-೦-೦ ೩೨-೦-೦
ಸೆಚ್ಚ: ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೪೮ ರತ್ತಲು ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ, ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಂತೆ ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ. ಸರಕಾರ ತೆರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ,	•••	೧೦೦-೦-೦ ೧-೮-೦ ೨-೦-೦ ೩೨-೦-೦
ನೆಚ್ಚ: ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೪೮ ರತ್ತಲು ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ, ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಂತೆ ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ.	•••	೧೦೦-೦-೦ ೧-೮-೦ ೨-೦-೦ ೩೨-೦-೦
ನೆಚ್ಚ: ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೪೮ ರತ್ತ್ರಲು ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ, ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಂತೆ ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ. ಸರಕಾರ ತೆರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ, ರೂ. ೪೧೫–೧೦–೦ ಕ್ಕೆ ರೂ, ೬–೪–೦ ಯಂತೆ		೧೦೦-೦-೦ ೧-೮-೦ ೨-೦-೦ ೩೨-೦-೦ ೧೦-೦ ೦
ಸೆಚ್ಚ: ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೪೮ ರತ್ತಲು ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ, ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದಂತೆ ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ. ಸರಕಾರ ತೆರಿಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ,	 ರಾಸು	೧೦೦-೦-೦ ೧-೮-೦ ೨-೦-೦ ೩೨-೦-೦ ೧೦-೦ ೦ ೨-೦-೦

೩ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ:		ರೂ ಆ ನ
		ರೂ.ಆ.ವೈ.
ಉಪಬೆಳೆಯಿಂದ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	•••	€0 −0−0
(ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳು ದೊಡ್ಡವಾಗಿ ಪಸರಿಸಿದಂತೆ, ಉ		
ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳವು ಆಕುಂಚಿತವಾಗುತ್ತ ಹ	ೋಗುವದು.	
ಅದರಿಂ <mark>ದ ಉ</mark> ಪಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ಪ್ರನ್ನ		
ಯಾಗುತ್ತದೆ.)	•	
•	ಒಟ್ಟು ರೂ.	೮೦-೦-೦
चै धृः		
ಗೊಬ್ಬರ:ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧॥ ಗಾಡಿ	• • •	ೌ− <i>೪</i> −೦
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೯೬ ರತ್ತಲು	•••	೪–೦ − ೦
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ	•••	49-0-0
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ.	•••	00-0-0
ಸ ರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	•••	೨-0-0
ಎರಡ ನೆಯ ವ ರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ್.ದ	ಮೇ ಲೆ ಬಡ್ಡಿ	
ರೂ. ೩೮೯-೨-೦ ಕೈ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	•••	<u> </u>
	ಒ ಟ್ಟ್ರು ರಾಸು	೭೪-೯-0
	ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	
	% of com_	0,-2-0
ಳ ನೆಯ ವರ್ಷ		
ಆದಾಯ:		
ಉಪಬೆಳೆಯಿಂದ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	• • •	20-0-0
	ಒ ಟ್ಟು ರೂ.	೬೦-೦-೦
	నిక్కి వేಚ్చ	0 2-0 -0
ವೆಚ್ಚ :	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
ಗೊಬ್ಬರ :—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೨ ಗಾಡಿಗಳು		4-0-0
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೧೪೪ ರತ್ತಲು	•••	<u>د</u> -٥-٥
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ	• • •	
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುನದು ಮುಂ.	• • •	49-0-0
of allowners small	•••	00-0-0

و مد د د د		ರೂ.ಆ.ಪೈ.
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	•••	9-0-0
ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚ ದ ಮೇಲೆ ಬ)ಡ ತ	
ರೂ. ೩೮೩-೧೧-೦ ಕೈ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	•••	
	ಒಟ್ಟು ರಾಸು_	22-0-0
೫ ನೆಯ ವರ್ಷ	_	
ಆದಾಯ:		
ಉವಬೆಳೆಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	• • •	೪ ०-०-०
ಗಿಡ ಗ ಳು ಫಲಕ್ಕೈಬಂದದ್ದರಿಂದ ದೊರೆತ ಫಲಗಳ ಚ	ೆಲೆ —ಗಿಡಕ್ಬೆ	
೧೦ ಕಾಯಿಗಳಂತೆ ಎಕರೆಗೆ ಬ ರು ವ ೪೮೦		
ರೂ. ೦-೮-೦ ಗೆ ಡಜನ್ನಿನಂತೆ	•••	೨०-०-0
	ಒ ಟ್ಕು ರೂ	. ೬೦-೦-೦
		೨೨-೧३-೦
ವೆಚ್ಚ :	-	
ಗೊಬ್ಬರ ·—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೨॥ ಗಾಡಿಗಳು	•••	a_ 0_0
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೧೯೨ ರತ್ತಲು	•••	೮-0-0
ನೀರು ಹಾಯಿ ಸು ವ ವೆಚ್ಚ	•••	49-0-0
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು ಮುಂ.	•••	0-0-0
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	•••	9-0-0
ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚ ದ ಮೇಲೆ ಬ) යි. ය	
ರೂ. ೪೦೦-೧೧-೦ ಕೈ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	3	೨ ೫−೧−०
	ಒಟ್ಟು ರಾ ಸ ು	೮೨–೧೩–೦
೬ ನೆಯ ವರ್ಷ		
ಆದಾಯ :		
ಉವಬೆಳೆಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	•••	೨೦-०-०
ಮಾ ವಿ ನ ಕಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ—ಗಿಡಕ್ಕೆ ೨೦ ಕಾಯಿಗ	(ಳ ್ತತೆ ಒಂದು	
ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ೯೬೦ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ರೂ.		
ಡಜನ್ನಿನಂ ತೆ	•••	೪ ०-०- ०
	್ಜಟ್ನು ರೂ.	,೬೦-೦-೦
	· -	

ವೆಚ್ಚ :		ರೂ.ಆ.ಪೈ.
ಗೊಬ್ಬರ:—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೩ ಗಾಡಿಗಳು	•••	೪_೮_೦
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೨೪೦ ರತ್ಮಲು	• • •	00-0-0
(ಆರನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹ	ಾಯಿಸುವದಿಲ್ಲ)
ನೆಲವನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಅಧನಾ ಹೂಡುವದು ಮುಂ	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •	″ ೧ ೨-೦-೦
ಸ ರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ		9-0-0
ಐದನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೪೨೩-೮-೦ ಕೈ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	• • •	೨೬- ೮-0
· ·	ಟ್ಯ್ಯ ರಾ ಸು	೫೫-0-0
	ಿಪ್ ನಿಕ್ಚಿ ಲಾಭ	೫-0-0
	702 Cet	0,-0-0
೭ ನೆಯ ವರ್ಷ		
ಆದಾಯ:		
(ಎ ಳನೆಯ ವರ್ಷ ಉಪಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಾರದು.)	La company	
ನಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ—ಗಿಡಕ್ಕೆ ೫ ಕಾಯಿಗಳಂ	ತೆ ಒಂದು	
ಎಕ ೆಗೆ ಬರುವ ೨೪೦ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ರೂ. ೦	-6-0 パ	
ಡ ಜನ್ನಿನ ಂತೆ	• • •	00-0-0
·	ಒಟ್ಟು ರೂ.	0-0-0
	ಎ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ	
A 4	C 2 43	
ವೆಚ್ಚ :		
ಗೊಬ್ಬರ :—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೩ ॥ ಗಾಡಿಗಳು	• • •	31-8-0
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೨೮೮ ರತ್ತಲು	* * d	0-0-0
ನೆಲವನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ವ ು ಂ.	• • •	0-0-0
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	a b 6	9-0-0
ಆರನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚ ದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೪೧೮-೮-೦ ಕೈ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	•••	<u>98-0-8</u>
ఓ	ಟ್ಟ್ರ ರಾಸು	312-と-と
1 %		

೮ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ:		ರೂ.ಆ.ಪೈ.
ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗ ಳ ಬೆಲೆ—ಗಿಡಕ್ಟ್ರೆ ೨೦ ಕಾಯಿಗಳ	ಂತೆ ಒಂದು	
ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ೯೬೦ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ರೂ.	೦-೮-೦ ಗೆ	
ಡಜನ್ನಿನಂತೆ	•••	೪೦-೦-೦
	ಒಟ್ಟು ರೂ.	% 0-0-0
	ನಿಕ್ಕಿ ವೆ ಚ್ಚ	_9 a 9_0
ವೆಚ್ಚ :		
ಗೊ ಬ್ಬರ :—ಸೆಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೪ ಗಾಡಿಗಳು	• • •	6-0-0
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೩೩೬ ರತ್ತ್ರಲು	• • •	O&-0-0
ನೆಲವನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಮುಂ.	• • •	0 0-0
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	•••	2-0-0
ಏಳನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೪೬೫-೧೪-೬ ಕೈ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	• • •	೨೯ –೨–0
	<u>ಒಟ್ಟು ರಾಸು</u>	8-9-0

೯ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ :

ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ—ಗಿದಕ್ಕೆ ೨೫ ಕಾಯಿಗಳಂತೆ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ೧೨೦೦ ಕಾಯಿಗಳಿಗೆ, ರೂ. ೦–೮–೦ ಗೆ	
	ઝ ૦−૦ −૦
ಒ ಟ್ಟು ರೂ.	೫ 0−0 -0
ನಿಕ್ಕಿ ವೆ ಚ್ಚ	∩ ೭ -೫-0

ವೆಚ್ಚ:

5		
ಗೊಬ್ಬರ:—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೪॥ ಗಾಡಿಗಳು	• • •	5-UD-0
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೩೮೪ ರತ್ತಲು	••	೧೬-0-0
ನೆಲವನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಮುಂ.	• • •	0-0-0
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	•••	೨-0-0
ಎಂಟನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗಾದ ವೆಚ್ಚ.ದ ಮೇಲೆ ಬ) a	
ರೂ. ೪೮೯೦-೬ ಕೈ ೬-೪-೦ ವ್ರಕಾರ	•••	40 -8-0
	ಒ ಟ್ಟು ರಾ ಸು	೬೭-೫-0
	•	

೯ ನೆಯ ವರ್ಷವಾದ ಬಳಿಕ ಗಿಡಗಳ ಆರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ವೆಚ್ಚವು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಅಷ್ಟೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆನ್ನಬಹುದು. ಉತ್ಪನ್ನವು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಗಿಡಗಳ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಇತ್ತು. ಅದರೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡು ವಕ್ಯಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷದ ವೆಚ್ಚವನ್ನೂ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.

(ಮುಂದಿನ ವಾನು ನೋಡು.)

ಈ ಕೋಸ್ಟ್ರಕದಿಂದ ಮಾನಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ರಿಂದಿನಿಂದ ೧೮ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಭಾಂಡವಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ತೋಟವು ನಿಜವಾದ ಲಾಭವನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಸ್ತಿಯಾಗುವದು ಎಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳು ಐದನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಟೆ ಬಂದರೂ, ಮುಂದೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಉತ್ಪನ್ನವು ತೋಟದ ವೆಚ್ಚ ಕ್ಯೂ ಮೂಲ ಭಾಂಡವಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ಗೂ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹದಿಮೂರು ಹದಿನಾಲ್ಯನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಮೂಲ ಭಾಂಡ ವಲು ತಿರುಗಿ ಎರಲಾರಂಭಿಸಿ ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ವರ್ಷ ತೋಟವು ನಮ್ಮದಾಗಿ ಲಾಭವಾಗಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಲೆಖ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗಣಿಸಿರುವದರಿಂದ ಇವು ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೆ ಇಡೀ ಲೆಖ್ಖದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು. ಈ ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ:—

(೧) ನೆಲದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ೩೦೦ ರೂವಾಯಿಗಳೆಂದು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟು, ವೆಚ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ ಭಾಂಡವಲು ತಿರುಗಿ ಬರತಕ್ಕದ್ತು.	は、
ಎಕರೆ ಯೊಂದಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಕು ಲಾಭ + ಅಧವಾ ಹಾನಿ –	20. 69. 26. 26. 26. 26. 26. 26. 26. 26. 26. 26
ಒಂದು ಎಕೆರೆಯ ವೆಚ್ಚ	26. 6. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2.
ಒಂದು ಎಕ್ಕರೆಯ ಆಲ್ಫ್ರೆಸ್. ಡೆಜ್ನುಗೆ ರೂ. ೧-೮-೦ ಯಂತೆ	は、
ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ಕಾಯಿಗಳು	32 PC
ಒಂಬೆ ನಿನಕ್ಕ ಬರುವ ಕಾಯಿಸ್ಕ್	
ನೆಯೆಗಳ್ಳು ಬೆಸ್ಗಳ್ಳು ಬೆಸ್ಗಳ್ಳು	C C C C C C C C C C C C C C C C C C C

- (೨) ಕೊಡಿಕಟ್ಟದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ರೂ. ೧-೮-೦ ಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಕೊಂಡು ತಂದಿರುತ್ತೇವೆ.
- (4) ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ಗೊಬ್ಬರವು ಕಂಪನಿಯಿಂದ ರೂ. ೯೫–೦–೦ ಕ್ರೈ ಟಿನ್ನಿ ನಂತೆ ತರಲ್ಪಟ್ಟದೆ.
- (೪) ನಲ್ಲೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ **ಬಾಜಾರಗಳ ಸಮಿಾವದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.**
- (೫) ಮೂಲ ಭಾಂಡವಲಿನ ಮೇಲೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. ೬–೪–೦ ರಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ. ವ್ರತಿವರ್ಷದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮೂಲ ಭಾಂಡವಲಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬಡ್ಡಿಯ ದರವು ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.
- (೬) ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೋಟದಲ್ಲೇ ರೂ. ೦–೮–೦ ಗೆ ಡಜನ್ನಿನಂತೆ ಮಾರಿರುತ್ತದೆ. ಇವೇ ಮುಂತಾದವು.

(೨) ಎರಡನೆಯ ರೀತಿ :__

ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಬರುವ ಆ**ದಾಯ ವೆಚ್ಚ.**

೧ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ. ರೂ.ಆ.ವೈ. ನಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ, ನೆಲಗಡ್ಗೆ ಮುಂತಾದ ಯಾವವಾದರೊಂದು ಉವ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂದದ್ದರಿಂದ ಬರುವ ಸಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ... ೧೦೦–೦–೦ ಒಟ್ಟು ರೂ. ೧೦೦–೦–೦ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ ತಿ೨4–೬–೦ ನೆಚ್ಚ:

ನೆಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ... ೩೦೦-೦-೦
ಗಿಡಗಂಟೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವದು ಮುಂತಾದ್ದಕ್ಕೆ ... ೧೫-೦-೦
ಸುತ್ತಲು ಬೇಲಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ... ೨೫-೦-೦
ಕುಣಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಕ್ಕೆ ... ೧೨-೦-೦
ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸುದಲಕ್ಕೆ ... ೧-೮-೦
ಮಾವಿನ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ಕುಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕರಂತೆ ನೆಡಲಿಕ್ಕೆ ೨-೦-೦

	ರೂ.ಆ .ಪೈ .
ಗಿಡ ಗ ಳನ್ನು ನೆಡುವದಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ*	9-0-0
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆಚ್ಚ	4.9-0-0
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ	00-0-0
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	9-0-0
ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವಾಡಿದ ರೂ. ೩೫೦-೦-೦ ಕ್ರೆ ಬಡ್ಡಿ	
೧೦೦ ಕೈ ವರ್ಷಕೈ ರೂ. ೬–೪–೦ ರಂತೆ	೨ ೧−೧೪−೦
ಒಟ್ಟು ರಾಸ ು	୫୭ 4-೬-୦

೨ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ:

ಉಪಬೆಳೆಯಿಂದ ಬ ರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	•••	000-0-0
	ಒ ಟ್ಸು ರೂ.	000-0-0
ವೆಚ್ಚ:	•	
ಗೊಬ್ಬರ—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧ ಗಾಡಿ	• • •	೧೮0
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೪೮ ರತ್ತಲು	• • •	9-0-0
ನೀರು ಹಾಯಿ ಸುವ ವೆಚ್ಚ, ಮೊದ ಲನೆಯ ವರ್ಷದಂತೆ	• • •	ao-o
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಮಣ್ಣು ಕೆದರುವದು ಮುಂ.	• • •	00-0-0
ಸರಕಾರ ತೆರಿಗೆ	• • •	2-0-0
ವೊದಲನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ,		
ರೂ. ೩೨೩-೬-೦ ಕೈ ರೂ. ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾ	ುರ	೨೦-೩-೬
ఒక	ಟ್ಟ್ ರಾಸು	೬೭-೧೧- ೬
	ುಕ್ <mark>ಕ್ಕೆ</mark> ಲಾಭ _	4 _9_೪_೬
	_	

^{*} ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಷ ಗೊರಟೆಗಳನ್ನು ನೆಡುವಾಗ ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ವನ್ನು ಹಾಕುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಗಿಡಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುಲಾರಂಭಿಸುವ ವರೆಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಅನ್ನವು ಗೊರಟೆಯಲ್ಲೂ ಮಣ್ಣಿ ನಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು.

೩ ನೆಯ ವರ್ಷ

ಆದಾಯ:		ರೂ.ಆ.ಪೈ.
ಉವಬೆಳೆಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾ ಭ	•••	eo-o-o
	ಒ ಟ್ಟು , ರೂ.	೮೦-0-0
ವೆಚ್ಚ :		
ಗೊಬ್ಬರ :—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೧॥ ಗಾಡಿ	•••	೨-೪-೦
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೯೬ ರತ್ತಲು	• • •	u -0-0
ನೀರು ಹಾಯಿ ಸು ವ ವೆಚ್ಚ	•••	49-0-0
ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವದು ಮುಂ.	• • •	00-0-0
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	• • •	<u> </u>
ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೨೯೧-೧-೬ ಕೈ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	• • •	೧೮−೩− ೦
	ಒಟ್ಟು ರಾಸು ¯	೬೮-೭-0
	ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	00-E-0
ಳ ನೆಯ ವರ್ಷ	<u></u>	
ಆದಾಯ :		
ಉವಬೆಳೆಯಿಂದ ಬರುವ ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ	• • •	<u> د٥-٥-</u> ٥
	ಒಟ್ಟು ರೂ.	£0-0-0
	ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚ	<u> ೨೪-೭-೬</u>
ವೆ ಚ್ಚ .	********	
ಗೊಬ್ಬರ .—ಸಗಣೀ ಗೊಬ್ಬರ ೨ ಗಾಡಿಗಳು	4 • •	a-0-0
ಎಲುಬಿನ ಹುಡಿ ೧೪೪ ರತ್ತಲು	•••	2-0-0
ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ವೆ ಚ್ಚ	•••	રુ.୭−೦-0
ಸರಕಾರದ ತೆರಿಗೆ	•••	<u> </u>
ಕೊ ಡಿಕ ಟ್ ಟುವ ವೆಚ್ಚ	• • •	೨೪-೦-೦
ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದ ನಿಕ್ಕಿ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ		
ರೂ. ೨೭೯-೮-೬ ಕೈ ೬-೪-೦ ಪ್ರಕಾರ	•••	೧೭-೭-೬
	ಒಟ್ಟು ರಾಸು	೮೪ –೭ –೬

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ ಗಡಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಕೊಡಿ ಕಟ್ಟಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಐದನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದು ಬೇಕಾಗಲಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಾದ ಕೂಡಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹು ದೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿವ್ರಾಯವದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಗೊರಟಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬೇರುಗಳು ಯಧೇ ಆಟ್ಟವಾಗಿ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಪನರಿಸಿ ದೂರದಿಂದಲೂ ಅನ್ನ ನೀರುಗಳನ್ನು ಸೀದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಳಗಿನ ಧರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಟ್ಟ ಗಾದರೂ ಹಸಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಗೊರಟೆಯನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಗಳು ಈ ಹಸಿಯ ಉಪಯೋಗ ವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಸಿದ ಸಸಿಗಳು ಈ ಹಸಿಯ ಉಪಯೋಗ ವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಚೋರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಸಿದ ಗದಗಳ ಬೇರುಗಳು ಕುಂಠಿತ ವಾಗುವದರಿಂದ ನೆಲದೊಳಗಿನ ಹಸಿಯ ಲಾಭವು ಅವುಗಳಿಗೆ ನಾಕಷ್ಟು ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಸಸಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟದ ಕೊಡಿಗಳು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಲಿಯುವ ವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಸೀರು ಹಾಯಿಸಿದರೆ ಗದಗಳು ಜೋರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂಬದು ಸಹಜ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದ ತುದಿಗೆ ಒಟ್ಟು ೩೦೪ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒಂದು ಎಕರೆ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಡಿಕಪ್ಪುಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತವೆಂಬ ದನ್ನು ಮೇಲೆ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನೆಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ವಂತದ ನೆಲವು ಇದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಬರೇ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತವೆನ್ನಬಹುದು. ಐದನೆಯ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕೊಡ್ಡಮ್ಮೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವದು, ನೆಲವನ್ನು ಹೂಡಿ ಕಳೆ ತೆಗೆದು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಡುವದು ಎಂಬವಿಸ್ಟೇ ಕೆಲಸಗಳು. ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಉಪ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಾವಿನ ಗಿದಗಳು ಎಂಟ ನೆಯ ಅಧವಾ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕೊಡಿಕಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತವೆನ್ನ ಬಹುದು ಮುಂದೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವು ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನೂ ವೆಚ್ಚವು ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನೂ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಪಕದಿಂದ ಅರಿಯಬಹುದು.

37°		ತ್ರೊ(ಚಿದ ಆದ	ಆದಾಯ			
ಸೆ ವಯಸ್ಸು ವರ್ಷ	ತೋಟದ	0000 0000 0000	ಮಾ	-	ನಿಕ್ಕಿ ಲಾಭ+ , ಅಧ ನಾ		ನಿಕ್ಕಿ ಭಾ ಂಡವಲು
De 18	ವೆ ಚ್ಚ	30 pp	ಕಾಯಿಗ	1800		ಹಾನಿ —	ರಾಸು
הלהלה הלהלה		य है।	ಸಂಖ್ಯೆ	ಬೆಲೆ		`	0000
	ರೂ. ಆ. ವೈ.	ರೂ.		ರೂ.		ರೂ. ಆ.ವೈ.	ರೂ. ಆ. ನೈ.
23	೪೪–೧_೨ – ೦	000*		000.		೫೫-೪-೦	೨೪೮-೧೨-0
ک ح	880-E	೮೦	• • •	• • •	+	abs-03s-a	೨ ೧೨-೧ ೨−೮
ع ع		1	• • •	•••	+		
	886-	。 FO	• • •		+-	∩31-2- a	UE5-33-5
೮	85-36-5	8,0	•••	•••		೬	1904-00-0
િ	85-2-6	೨೦	೪೮೦	೨೦		E-2-E	೨೧३− ೪′−೯
00	∂30 2	• • •	೧೨೦೦	೨ ೦ ೦		00-2	೨ <u>೧</u> ३− ೬−0
$C_{\mathbf{G}}$	೨೫೦೧-೩	• • •	್ರಳು	೧೦		೪ ०−೧−३	೨೫4−2 − 4
೧೨	39モ	• • •	೯೯ ೪	ગૃષ્ટ		<u> </u>	೨೭ ०− ० −೯
റമു	374 -00-0 □		೧೧೦೪	कुट	-	2-00-0	೨22−00 €
೧೪	38-0-6	• • •	2 60	a _		೨೨-೧-೯	೨೯೯-೧೨ ೬
೧೫	2333- 2-5	• • •	೧೯೨೦	೮೦	+	<u> </u>	<u>92</u> % & - a
೧೬	394-039-4	•••	40 29	೧೨೮	+		200
೧೭	SE-31-0	•••	೧೪೪೦		•		೧೯೦ <u>~೧</u> -೯
೧೮	೪೮- ೧೦-೩	•••	१८८८				22-9-5
	೪೧೫೦	• • •	೪೮೦೦	i			ಲ೫೮-३
					•	- · · · · · · · ·	

ಈ ಕೋಷ್ಟ್ರಕದಿಂದ ಮಾನಿನ ಗಿದಗಳು ಒಂಭತ್ತನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಫಲಕ್ಟೆ ಬಂದು, ಮುಂದೆ ಹದಿನೈದನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದು ಉಳಿ ತಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆಂಬದು ತಿಳಿದು ಬರುವದು. ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಭಾಂದವಲು ಪೂರಾ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ತೋಟವು ನಮ್ಮದಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವು

^{*}ಸಾಲ್ಯನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಕೊಡಿಕಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಬೊಡ್ಡೆಯ ತುದಿಯ ನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಡುವದರಿಂದ ಗಿಡದ ವಿಸ್ತಾರವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದದರಿಂದ ಉಪಬೆಳೆಗೆ ತುಂಬಾ ಸ್ಥಳವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮುಂದೆ ಕೊಡಿಯು ಬೆಳೆದಂತೆ ಗಿಡಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಉಪಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸ್ಥಳವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಬರಲಾರಂಭಿಸುವದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ರೀತಿ ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅಂತರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೊದಲನೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಂಡವಲು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗುವದು. ಗಿಡಗಳು ಬೇಗನೆ ಫಲಕೈ ಬರುತ್ತವೆ.

ರೋಗಾದಿಗಳು:—ಮಾವಿನ ಗಡಗಳು ಸಣ್ಣವಿರುವಾಗ ಎಳೆ ಚಿಗುರು ಗಳನ್ನೂ ಎಲೆಗಳನ್ನೂ ತಿನ್ನುವ ಅನೇಕ ತರದ ಹುಳಗಳು ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂದು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಎಲೆಗಳ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ತಿ ಇಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಂಬಳೀ ಹುಳದಂತೆ ರೊಣೆಗಳುಳ್ಳವಿರು ತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಎಲೆಯ ಬಣ್ಣದಂತೆ ಹಚ್ಚ ಗಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವದು ತುಸು ಕರಿಣ. ಈ ಹುಳಗಳೆಲ್ಲ ಚಿಗುರುಗಳನ್ನೂ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಗಿಡವನ್ನು ಬರಲು ಮಾಡಿ ಅವಾಯವಡಿಸುತ್ತವೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೂತು ಬಿದ್ದು ಹರಿದು ತಿಂದಂತೆ ಕಾಣುವ ಎಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಗಿಡಕ್ಟೆ ಹುಳ ಬಿದ್ದು ದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಹುಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಯ್ಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಹಿಚಿಕಿ ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಗಿಡಗಳಿಗೆ 'ಬೋರ್ಡೋ' ಮಿಶ್ರಣ* ಇಲ್ಲವೆ 'ಲೆಡ್ ಆರ್ಸನೇಟ್' ಎಂಬ ಔಷಧಗಳ ನೀರನ್ನು ಪಿಚಕಾರಿಯಿಂದ ಸಿಂವಡಿಸಬೇಕು. ಇವು ವಿಷಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಿಂವಡಿಸಿದ ಎಲೆಯ ಚೂರುಗಳನ್ನು ತಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಹುಳಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಪೀಳಿಗೆಯು ಮುಂದೆ ಬೆಳೆಯು ವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಹುಳಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಜಾತಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಕೆಂದು ವರ್ಣದ ಹುಳಗಳು ಟಿಸಿಲುಗಳ ತುದಿಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಜಾಳಿಗೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟು ಗೂಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಈ ಗೂಡು ಗಳು ದೂರದಿಂದ ಕೆಂವು ಇರಿವೆಗಳ ಗೂಡಿನಂತೆ ಕಂಡರೂ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಒಣಗಿಸಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇರಿವೆಗಳು ಎಲೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಹುಳಗಳು ಗೂಡನ್ನು ಮುಟ್ಟದಕೂಡಲೆ ನೆಲಕ್ಟೆ ಬಿದ್ದು ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದದರಿಂದ ಗೂಡುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸದೆ ಡಬ್ಪೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಚೀಲದಲ್ಲಾಗ ಲಿ ಹಿಡಿದು ಟಿಸಿಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಿಗೆ ಇವುಗ ಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಾಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ.

^{* &#}x27;ಬೋರ್ಡ್' ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಯ ವ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸವಿಸ್ತರವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳಿಗೆ ಅವಾಯನಾಡುವ ಹುಳಗಳೂ ರೋಗಗಳೂ ಬೇರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಯಾವವೆಂದರೆ:—

೧. "ಭಿರೂಡ" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಹುಳವು ತುಂಬೆಯ ಜಾತಿ ಯದು. ಗೊಬ್ಬರದ ಹುಳದಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ಹುಳಗಳು ಬಿಳೀ ವರ್ಣದವು. ಕೆಂದು ತಲೆಯುಳ್ಳವು. ಇವುಗಳ ತತ್ತಿಗಳು ಮರದ ತೊಗಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಡ ಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮರಿಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದೊ ಡನೆ ತೊಗಟಿಯನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ **ವಾ**ದ ಬಳಿಕ ಮರದ ಎಲುಬಿನಲ್ಲಿ ತೂತು ಕೆಡವಿ ಒಳಕ್ಕೆ ತಿನ್ನುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಮರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಫೂಟು ಉದ್ಪನ್ನ ತೂತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೆಡುವುತ್ತವೆ. ಇವು ಒಳಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಾಗ ತೂತಿನ ಬಾಯಿಂದ ಮರದ ಹೊಸ ಪುಡಿಯು ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹುಳಗಳ ಮಲದ ಜಾಳಿಗೆಗಳೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಚಿನ್ಯಗಳಿಂದ ಇಂಧಲ್ಲೇ ಹುಳವು ಕೆದರುತ್ತಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯ ಬಹುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಳೇ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹುಳಗಳು ಬಹಳ. ಇವುಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಮಾವಿನ ಮರಗಳೇ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ದಕ್ಕೆ ಅವು ಇರುವ ತೂತುಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಿ ಕಬ್ಪಿಣದ ಸವೂರಾದ ಸಂಗೆ ಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಲ್ಲಬೇಕು. ಸರಿಗೆಯ ತುದಿಯ ನ್ನು ಸಣ್ಣ ಕೊಂಡಿಯಂತೆ ಮಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹುಸ್ತನ್ನು ತೆಗೆದ ಬಳಿಕ ತೂತಿನ ಬಾಯನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಗಾಯನಟ್ಟ ಮರದ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಚಾಂಬರವನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಹುಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವದಾಗದಿದ್ದರೆ, ಮೂರು ಭಾಗ 'ಕ್ಲೋರೋಫಾರ್ಮ್'ದ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ 'ಕ್ರಿಹಿಸೋಟ'ವನ್ನು ಬೆರಿಸಿ, ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಅರ್ಧ ಚಮಚೆಯಷ್ಟು ತೂತುಗಳಲ್ಲಿ ಸುರವಬೇಕು. ಕೂಡಲೆ ತೂತುಗ್ರಸ್ತೆಲ್ಲ ಮಗ್ಣಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚ ಬೀಕು. ಈ ಔಷಧವಿಂದ ಹುಳ ಗಳು ಒಳಗೆ ಉಸುರುಗಟ್ಟ ಸಾಯುತ್ತವೆ ಕ್ಸೋರೋಫಾರ್ಮ್, ಕ್ರಿಓಸೋಟ ಗಳು ಸಿಗ್ದಾದ್ದರೆ, 'ಪೆಟ್ರೋಲ' ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಔನ್ಸು ಉಪಯೋಗಿಸ ಬಹುದು.

ಒಂದೇ ಮರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿವೃತ್ತು ಹುಳಗಳು ಸಹ ಇರಬಹುದು. ಅವುಗಳ ನೈಲ್ಲ ನಾಶಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದ ಹುಳಗಳು ಮತ್ತೆ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗ ಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತೋಟದಲ್ಲೂ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಮರಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಳಗ ಳನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆಲೆ ನಾಶಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವು ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ಪಸ್ತುಸುತ್ತವೆ. ಬಹು ಎತ್ತರದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹುಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶ ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವು ಪಸ್ತುಸದಂತೆ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಪಡಬೇಕು.

೨. "ಜೆಗಿ ಹುಳಗಳು" ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸಾವಿರಗಟ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹುಳಗಳು ಮಾವಿನ ಹೂವುಗಳಾಗುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಜಿಗಿದಾಡುತ್ತ ಹೂವುಗಳನ್ನೂ ಮಿಡಿಗಳನ್ನೂ ಉದುರಿಸಿ ಬಹಳ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳಗಳು ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುವ ಕಾಡಿಗೆ (ಭೂಸರ) ರೋಗವನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿ ಇವೆರಡೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಕಾಯಿಗಳ ಅವಾರ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದರಿಂದ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ ಉವಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯ ಸನ್ ೧೯೩೦ ನೇ ಇಸನಿಯ ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆ ನಂಬರು ೬ ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಮಾಹಿ ತಿಯು ಬಹು ಉವಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮುಖ್ಯಾಂಶವನ್ನೇ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಅವ ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ವಾವಿನ ಬೆಳೆಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮು ಖ್ಯ ಕಾ ರ ಣ ಗ ಳು ಎರಡು. ಒಂದು ಜಿಗಿ ಹುಳ, ಇನ್ನೊಂದು ಭೂಸರ ಅಧವಾ ಭುರೀ ರೋಗ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮೋಡಗಳಿಂದ ಹೂಕಾಯಿಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆಂದು ಜನರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಂಟು. ಆದರೆ ಜಿಗಿಹುಳ–ಭೂಸರ ರೋಗಗಳೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮೋಡದಿಂದ ಇವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಮೂರು ಸಾರೆ ಹೂ ಬಿಡುತ್ತವೆ ಮೊದಲನೇ ಸಾರೆ ಕಾರ್ತಿಕ–ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಎರಡನೇ ಸಾರೆ ವುಷ್ಯವಾಸ ದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಸಾರೆ ಮಾಘದಲ್ಲಿ; ಮೊದಲನೇ ಸಾರೆ ಬಿಟ್ಟ ಹೂವುಗಳಿಗೆ ಹುಳವಾಗಲಿ ರೋಗವಾಗಲಿ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಎರಡನೇ ಸಾರೆಯ ಹೂವುಗಳಿಗೆ ಜಿಗಿ ಹುಳಗಳಿಂದಲೂ ಮೂರನೇ ಸಾರೆಯ ಹೂವುಗಳಿಗೆ ಭೂಸರ ರೋಗದಿಂದ ಲೂ ಅವಾರ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಿಗಿ ಹುಳವು ತಗಣೀ ಜಾತಿಯದು. ಬೆಣೆಯಂಧ ಆಕಾರಗುಳ್ಳದ್ದು. ಮರ ಗಳು ಹೂ ಬಿಡುವಾಗ ಈ ಹುಳಗಳು ಹೂವಿನ ಮೊಗ್ಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ತಿ ಇಡುತ್ತವೆ. ತತ್ತಿಗಳು ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒದೆದು ಸಣ್ಣ ಮರಿಗಳು ಹೊರಬೀಳುತ್ತವೆ. ಮರಿಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಟೆಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ಮುಂದೆ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸಾರೆ ವರೆಯನ್ನುಚ್ಚಿ ದೊಡ್ಡವಾದ ಬಳಿಕ ಅವುಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಟೆಗಳು ಮೂಡು ತ್ತವೆ. ಈ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಹುಳಗಳಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಹೂವು ಮಿಡಿಗಳೊಳಗಿನ ರಸವನ್ನು ಸೇದಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಅವು ಬಾಡಿ ಉದುರುತ್ತವೆ. ಜಿಗಿ ಹುಳಗಳ ಮೈಯೊಳಗಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ಜೇನುತುವುದಂಥ ಒಂದು ತರದ ಜಿಗಟು ಪದಾ

ರ್ಧವು ಹೂವು ನಿಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದರಿಂದ ಅವು ಮುಂಡೆ ಬೆಳೆಯುವದಿಲ್ಲ. ಅವು ವನಸ್ಸತಿಜನ್ಯವಾದ ಭೂಸರ ರೋಗದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿ ಕವ್ಪಾಗಿ ತಾಣು ತ್ತವೆ. ಟೊಂಗೆಗಳೂ ಎಲೆಗಳೂ ಅಲ್ಗಾಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಜಿಗಿ ಹುಳಗಳು ಅತ್ತಿತ್ತ ಜಿಗಿದಾಡುವದರಿಂದ ಹೂತ್ರವಿಡಿಗಳು ಉದುರುವದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾವಿನ ಹೂಗ್ರಗಳು ಹಿಟ್ಟು ಬಡಿದಂತೆ ಬಿಳುವಾದೊದನೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಭೂನರ ರೋಗವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಈ ರೋಗವು ಮೊದಲು ಎಳೇ ಗೊಂಚಲು**ಗ**ೆ ತುದಿಯ ವೊಗ್ಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬರುವದು. ಕ್ರಮೇಣ ಹೂವುಗಳ ದುಟುಗಳ ಮೇಲೂ ಗೊಂಚಲಿನ ಕೆಳಬಾಗದಲ್ಲೂ ಅದು ಪ**ಸರಿಸುತ್ತ**ದೆ. ಈ ರೋಗದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಬೀಜಗಳು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಹಾರಿ ಬೇರೆ ಮೊಗ್ಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಅಲ್ಲೂ ಈ ರೋಗವು ಉದ್ಭವಿಸಿ ಐದು ದಿನಗಳೊಳಗೇ ಪುನಃ ಹೊಸೆ ಬೀಜ **ಗ**ಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅನುಕೂಲ ವರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇರುವ ತನಕ ಬೀಜೋತ್ಸತ್ತಿಯೂ ರೋಗದ ಪ್ರನಾರವೂ ಒಂದೇ ಸವನೆ ನದೆಯುವವು. ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಈ ರೋಗವು ಮೊದಲು ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅನು ಕೂಲ ವರಿಸ್ದಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ವಸರಿಸುತ್ತಗೆಂಬದು ಕಂಡುಬರುವದು ರೋಗವಾದ ಗೊಂಚಲು**ಗ**್ ಮೇಲೆ ಅದರ ಅಸಂಖ್ಯ ಬೀಜಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ದರಿಂದಲೂ ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣವು ಬಿಳೀದಿರುವದರಿಂದಲೂ ಆ ಗೊಂಚಲುಗಳ ಬಣ್ಣವು ಬೂದಿಯಂತೆ ಕಾಣುವದು. ಈ ಭೂಸರ ರೋಗದ ವನಸ್ಸತಿಗಳು ಹೂ ಕಾಯಿಗಳೊಳಗಿನ ರಸದಿಂದ ಬೆಳೆಯುವದರಿಂದ ಅವು ಒಣಗಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗವು ''ಜಿಗಿ'' ಹುಳದಷ್ಟು ಹಾನಿಕರವಲ್ಲ. ಇದು ನೂರಕ್ಕೆ ೫ ರಿಂದ ೨೦ ರಷ್ಟು ಹಾನಿ ಮಾಡುವದು.

ಇವೆರದರ ಮೇಲೂ ಬೀರೆ ಬೀರೆ ಅನೇಕ ಔಷಧಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗಿ, ಗಂಧಕದ ಪುಡಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಕಾರಿಯೂ ಅಗ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ಕಂಡು ುಂದಿಗೆ ಗುಧಕದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಪ್ರಫಮಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಜಿಗಿ ಹುಳದ ಅಧವಾ ಭೂಸರ ರೋಗದ ಉತ್ಸತ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವನೇ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರೋಗವಾದ ಮೇಲೆ ಗುಧಕದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ದರೆ ಭೂಸರ ರೋಗವು ನಾಶ ಹೊಂದುವದು

"ಜಿಗಿ" ಹುಸದ ಕಾಟವು ಬಹಳವಾಗಿವ್ಪರೆ ಗಂಧಕವ ಹುಡಿಯನ್ನು ಹಾರಿ ಸಿದ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿವಸಗ್ಯಲ್ಲೇ ರೆಕ್ಟಗಳಿಲ್ಲದ ಹುಳಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉದುರಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುವವು. ಗಂಧಕದ ವಾಸನೆಯಿಂದ ರೆಕ್ಕೆ ಹುದ್ದಿದ ಹುಳಗಳು ಸಹ ಮಾವಿನ ಗೊಂಚಲಗಳ ಸಮಿನಪಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದದರಿಂದ ಅವು ತಮ್ಮ

ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೂವುಗಳೊಳಗೆ ಇಡಲಾರವು. ಗಂಧಕದ ಪುಡಿಯು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಚಾರಸ ಇಂಚಿನೊಳಗೆ ೨೦೦ ರಂಧ್ರಗಳಿರುವಂಧ ಸಾಣಿಗೆಯಿಂದ ಸಾಣಿಸಬಹು ದಾದಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿರಬೇಕು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರ ಉಪಯೋಗವು ಅಷ್ಟು ಆಗುವದಿಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಗಂಧಕದ ಹುಡಿಯು ಈಗ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಮುಂಬ ಯಿಯಂಧ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಶಹರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ರೋಕ ದರವು ಟಿನ್ನಿಗೆ ೧೮೦-೦-೦ ರೂನಾಯಿಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ದರವು ೧೮೫-೦-೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಂಧಕದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಯಂತ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಚನ್ನಾಗಿ ಹೂಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಪುಡಿ ಹಾರಿಸುವ "ಪಿಯರಲೆಸ್ ಡಸ್ಸ್ ಗನ್" ಎಂಬ ಯಂತ್ರವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದದ್ದು. ಇದು ಮೆಸರ್ಸ ಧರಮಸೀ ಮುರಾರಜೀ ಕೆಮಿಕಲ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟಿದ್, ಸುಧಾಮಾ ಹೌಸ್, ೩೧ ಸ್ಟ್ರೋಟ್ ರೋಡ, ಬೆಲಾರ್ಡ ಎಸ್ಟೇಟ್, ಫೋರ್ಟ್ ಮುಂಬಯಿ, ಇವರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬೆಲೆಯು ೫೬-೦-೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಈ ಯಂತ್ರದಿಂದ ೧೨-೧೫ ಫೂಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹುಡಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸುಹುದು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎತ್ತರದ ಗಿಡಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಡಚಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವಂಧ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ನಿಲ್ಲುವದಕ್ಕೆ ಬರುವಂಧ ಏಣಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುವದು.

ಗಂಧಕದ ವುಡಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಾರೆ ಹೊದೆಯಬೇಕೆಂಬದು ಹುಳದ ಮತ್ತು ರೋಗದ ಪ್ರಸಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಧಕವನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರೆ ಹುಳಗಳಿಂದಲೂ ರೋಗದಿಂದಲೂ ಆಗುವ ಬಾಧೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಲಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು:—

- (೧) ಹೂ ಬಿಡಲಿಕ್ರೆ ಆರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೆ ನೊದಲನೇ ಸಾರೆ ಈ ವುಡಿ ಯನ್ರು ಹಾರಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹುಳ ಮತ್ತು ರೋಗ ಇವೆರಡರ ವ್ರತಿಬಂಧ ವಾಗುವದರಿಂದಲೂ ಈ ಕಾಲವೇ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ್ದಿರುವದರಿಂದಲೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುಡಿ ಹಾರಿಸುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- (೨) ನೊದಲನೇ ಸಾರೆ ಔಷಧ ಹಾರಿಸಿ ೧೫ ದಿವಸಗಳಾದ ವೇಲೆ ೨ ನೇ ಸಾರೆಯೂ, ಮುಂದೆ ೧೫ ದಿವಸಗಳಾದ ಮೇಲೆ ೩ ನೇ ಸಾರೆಯೂ ಗಂಧಕವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಗೊಂಚಲುಗಳ ಮೇಲೂ ಒಂದೇ ಸವನಾಗಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಹಾರಿಸಬೇಕು.

ಆದರೆ ಗಂಧಕ ಹಾರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳದೆ 4–೪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲೇ ಮಳೆ ಯಿಂದ ಗಂಧಕವು ತೊಳೆದು ಹೋದರೆ ವುನಃ ಅದನ್ನು ಹಾರಿಸಬೇಕು.

ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಾಗ ಗಂಧಕದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸಬಹುದು. ಬಿರು ಗಾಳಿಯಿದ್ದಾಗ ಹಾರಿಸಿದರೆ ಅದು ವ್ಯರ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗುವದು. ಆದರೆ ಮಂದ ಗಾಳಿಯು ಇದ್ದಾಗ ಔಷಧವನ್ನು ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾರಿಸಬಹುದು. ಗಾಳಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಗಂಧಕದ ಪುಡಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸುವದು ಉತ್ತಮವು.

ಸುಮಾರು ೨೫ **ಫೂಟು** ಎತ್ತರದ ಮಾವಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಾರೆ ಗಂಧಕ ವನ್ನು ಹಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವೆಚ್ಚವು ಬರುತ್ತದೆ .— ರೂ.ಆ.ಪೈ.

ಲ್ಳ ರತ್ತಲು ಗಂಧಕದ ಪುಡಿ (೩ ಸಾರೆ ಹಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ)

ಟಿನ್ನಿಗೆ ೧೮೫-೦-೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ... ೦-೧೧-೦

೧ ಆಳಿನ **೩** ತಾಸು ೪೮ ಮಿನುಟುಗಳ ಕೂಲಿ (೩ ಸಾರೆ

ಹಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ) ದಿನಾ ೧೦ ಆಣೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ... ಂ- ೪-೯

ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ರೂ. ೦-೧೫-೯

ಗಂಧಕ ಹಾರಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ೭_೮ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಿಕ್ಕಿ ಆದಾಯವಾಗಿದೆ.

ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಗಂಧಕದ ಪ್ರಡಿಯನ್ನು ಹಾರಿಸುವಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವನು ಗಾಳಿಯಬದಿಗೆ ತನ್ನ ಬೆನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗಂಧಕವು ಕಣ್ಣೊ ಳಗೆ ಸೇರಿ ನೋವು ಆಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನೋವಿನಿಂದ ಕಣ್ಣು ಬೀಗಿ ದರೆ ಒಂದು ಚಮಚೆ '' ಸೋಡಾ ಬ್ಯಾಕಾರ್ಎನೆಟಿ" (ತಿನ್ನುವ ಸೋದಾ)ವನ್ನು ಒಂದು ಧಾಲಿ ತುಂಬ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಆ ನೀರಿನಿಂದ ಕಣ್ಣು ತೊಳೆದುಕೊಂಡರೆ ತತ್ಕಣವೇ ನೋವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗುವವು

4. ಸುಂಗು ಹುಳಗಳು:—ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ ಅನೇಕ ಹುಳಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಮೈಮೇಲೆ ಬಹಳ ರೊಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು ಬರೇ ದಂಟುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಕೈಗೆ ಇವು ಹತ್ತಿದರೆ ಎಹಳ ತಿಂಡಿಯೂ ಉರಿಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹುಳಗಳು ಮಳೆಗಾಲದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಶಂಖದಂಧ ಕೋಶಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಕೊಂಡು ಮರದ ಬೊಡ್ಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಮರ್ಷದ ತನಕ ಜೀವಂತ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಉಪಾಯ ವೇನಂದರೆ:

ಈ ಶಂಖದಂಧ ಕೋಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆರಿಸಿ ನಾಶ ಮಾಡುವದು. ಈ ಹುಳಗಳು ಚಿಕ್ಕೂ, ಹುಣಸೆ, ಹಲಸು, ರಾಮಫಳ, ಅಶ್ವತ್ಧ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಸಬಲ್ಲವು. ಇವು ಬಹಳವಾದರೆ ಮಾವಿನ ಬೆಳೆಯೂ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳೂ ಕಡಿಮೆ ಆಗಬಹುದು.

- ಳ. ಗಂಟು ಬೆಳೆಯುವದು:—ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಬಿಸಿ ಲುಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ತೊಗಳೆಯು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಧರವಾಗಿ ಕೂತು ಗಂಟಾದಂತೆ ತೋರುವದುಂಟು ಈ ರೋಗದಿಂದ ಮರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಾಯವಾದದ್ದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ.
- ಶಿಸಿ. ಪೊಳ್ಳು ಅಧವಾ ಹೊದರು:—ಪಳೇ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮೆಡ್ಡ ಪೊಳ್ಳುಗಳುಂಟಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಟೊಂಗೆಗಳೂ ಮೋಟವೂ ಅಶಕ್ತ ವಾಗಿ ಗಾಳಿಯ ಜೋರಿಗೆ ಮುರಿದು ಬೀಳುವದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನಂದರೆ ಪೊಳ್ಳಿನೊಳಗಿನ ಸತ್ತ ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೆರಿಸಿ ತೆಗೆದು, ದಾಂಬರವನ್ನು ಲೇಪಿಸಬೇಕು ಬಳಿಕ ಗೋದೆ ಕಟ್ಟಿಲಿಕ್ಟೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸುಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಪೊಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟಿನ ನುಣುವಾದ ಗಿಲಾಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಪೊಳ್ಳು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ಗಳೊಡನೆ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತುಂಬಬಹುದು. ಬಾಯಲ್ಲಿ ಗಿಲಾಯ ಮಾಡುವಾಗ ಸುತ್ತಲಿನ ಜೀವಂತ ಮರದ ಭಾಗವನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮರವು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಗಿಲಾಯದ ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ

ಇದಲ್ಲದೆ ಪೊಳ್ಳುಗಳೇ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚುರವಡುವದು ಲೇಸು. ಮರ ಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳು ಮುರಿದರಾಗಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡಿದರಾಗಲಿ ಕೂಡಲೆ ಸ್ವಚ್ಛ್ರವಾಗಿ ಆ ಬಾಗವನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ದಾಂಬರವನ್ನು ಲೇಪಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಟೊಂಗೆಗಳ ಸಂದಿ ನಲ್ಲಿ ನೀರು ನಲೆಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿಜಾಸೂರದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಜಜ್ಜರ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಳೇಕಾಲದ ಮರವೊಂದುಟು ಹಿಂದೆ ಆದಿಲಾಹೀ ಮನೆತನದ ಅರಸರು ಈ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಅವರಾಧಿಗಳನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ! ಈ ಮರದ ಬೊಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ವೊಳ್ಳುಂಟಾಗಿ ಮರವು ಮುರಿದು ಬೀಳುವಂತಾಗಿತ್ತು. ಈ ವೊಳ್ಳನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತುಂಬಿ ಗಿಲಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿ, ಈಗ ಮರವು ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಹೊಂದಿ ನಿರೋಗಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡ ಬಹುದು.

- ೬. ಬಾಂದಳಕಗಳು:—ಮಾವಿನ ಮರಗಳ ಟೊಂಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಂದ ಳಕಗಳೆಂಬ ಪರಾನ್ನಜೀವಿಗಳಾದ ವನಸ್ಪತಿಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು ಇವುಗಳಿಗೆ ಬದಸಿಕೆ, ಬೆಂಡೂಕ, ಮುಡುಕ ಎಂತಲೂ ಹೆಸರುಗಳುಂಟು. ಈ ವನಸ್ಪತಿಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಿಂದು ಮಾಪಿನ ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಮಲದೊಡನೆ ಅವುಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಬೀಜ ಗಳು ಅಂಕುರಿಸಿ ಸಸಿಗಳುಂದಾಗಿ, ಮಾವಿನ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳೊಳಕ್ಕೆ ಅವು ತಮ್ಮ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಮಾವಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಹರಿವಾಡುವ ರಸವನ್ನೆಲ್ಲ ಶೋಷಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾವಿನ ಮರದ ಟೊಂಗೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನ್ನವು ದೊರೆಯದೆ ಅವುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದುತ್ತದೆ ಬಾಂದಳಕದಿಂದ ಮಾವಿನ ಮರಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ವೃಕ್ಷಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ಬಾಂದಳಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇರುಸಹಿತ ಕಡಿದುಹಾಕಿ ಮಾವಿನ ಮರಗ ಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೂಳ್ಳಬೇಕು. ಬಾಂದಳಕಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳುಂಟು. ಅವುಗ ಅಲ್ಲಿ ಸೂರು ಕಾಯಿಗಳು ಆಗುವ ಮೊದಲೇ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಡಿಯುವದುತ್ತಮ
- 2. ಆಲಿಂಬಗಳು:—ಮಾವಿನ ಮರಗ್ನ ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಬಿಳೇ ವರ್ಣದ ಮುಖಮಲಿನಂತೆ ವಿುದುವಾದ ಅಲಿಂಬ ವರಸ್ಪತಿಗಳು ಬಿಳಯುತ್ತವೆ ಇವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾವಿನ ಮರಗ್ನ ತೊಗಟೆಯ ಸತ್ತಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಅವಾಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಆದಾಗ್ಯೂ ಇಡೀ ಮರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಡುವಷ್ಟು ಇವು ಬೆಳೆದರೆ, ಮರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ರವಾದ ಬೆಳಕೂ ಹವೆಯೂ ದೊರೆಯುವದಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ಅವುಗ್ನ ಬೆಳವಣೆಗೆಯು ಕುಂದಿ ಹಾಗಿ ಯಾಗಬಹುದು ಸಾಮಾಧ್ಯವಾಗಿ ಹಾಳಿಗೆ ಬಿದ್ದ ತೋಟಗಳ ಮರಗ್ನ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ನೀರುಗಳು ದೊರತು ಚೋರಿನಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮರಗ್ರ ಮೇಲೆ ಇವು ಕಡಿಮೆ. ಧಾರವಾಡ ಶಹರದ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಅನೇಕ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಲಿಂಬಗಳು ಗಿಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ ರುವದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಇಂಥ ತೋಟಗಳ ಸ್ಪಿತಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬರೆಯ ಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ.
- ಲ. ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಾಗುವ ಹುಳಗಳು:—ಮಾನಿನ ಕಾಯಿಗಳು ಬೆಳೆದು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬರುನಾಗ, ಒಂದು ತರದ ನೊಣವು ಅವುಗಳ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ ಒಳಗೆ ತತ್ತಿಗಳನ್ನಿಡುತ್ತದೆ. ತತ್ತಿಗಳು ಒಡೆದು ಹುಳಗಳು ಹೊರ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಒಳಗಿನ ಗುಳವನ್ನು ತಿಂದು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳು ಉದುರುತ್ತವೆ. ಬೆಳೆದ ಹುಳಗಳು ತಮ್ಮ ಕೋರಾವಸ್ಪಯನ್ನು ನೆಲದಲ್ಲಿ

ಕಳಿಯುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಔಷಧಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬಿಚ್ಚ ಹಣ್ಣು ಕಾಯಿಗಳನ್ನಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸುಡಬೀಕು ಅಧವಾ ಗೆಲದಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಕುಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಹೂಳಬೇಕು.

೯. ವೊಸರು ರೋಗ:—ಮ್ಯವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳೊಳಗೆ ಗುಳದ ಕೆಲವು ಭಾಗವು ಮಾತ್ರ ಕೊಳೆದು ಬಿಳೇ ಬಣ್ಣದ್ವಾಗಿ ಮೊಸರಿನ ಗುಳಿಗೆಗಳಂತೆ ಕಾಣು ತ್ತದೆ. ಈ ರೋಗವು 'ಆಸ್ಪರ್ಜಿಲ್ಲನ್' ಎಂಬ ಒಂದು ಅಲಿಂಬದಿಂದ ಹುಟ್ಟು ತ್ತದೆ. ಆವೂಸ ಜಾತಿಯ ಹಮ್ಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ. ವಾಯರೀ ತೋತಾವುರೀ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೋಗವು ಆಗವರು. ಹಣ್ಣುಗಳ ಹೊರಬದಿಯಿಂದ ಈ ರೋಗವನ್ನು ತಿಳಕೊಳ್ಳುವದು ಸುಲಭವಲ್ಲ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲಿಕೈಂದು ಕೊಯ್ದ ಬಳಿಕ ಇದು ಕಂಡುಬರುವದು. ರೋಗವಾದ ಹಣ್ಣುಗಳು ರೋಗವಾಗದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಂತ ಹಗುರಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಸಿಡಿದರೆ ಡಬ್ ಎಂಬ ಸಪ್ಪರವಾಗುತ್ತಗೆ. ಈ ರೋಗಕ್ಯ ಉಪಾಯವು ಇನ್ನೂ ದೂರೆತಿಲ್ಲ.

೧೦. ಫಲ ಹಿಡಿಯದಿರುವದು:—ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಫಲ ಹಿಡಿಯ ದಿರುವದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳುಂಟು ನಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡಿಕಟ್ಟದ ಮರಗಳು ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ, ಗೊರಟಿಯಿಂದಾದವು ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ ಫಲಕ್ಕ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ವಯಸ್ಸಾದರೂ ಫಲ ಬರದಿದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಹೂಬಿಟ್ಟರೂ ಮಿಡಿ ಕಾಯಿಗಳು ಉದುರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದರೆ, ಗಿಡಗಳ ಆರೈಕೆಯು ಚನ್ನಾಗಿ ಆಗು ತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ನೀರುಗಳನ್ನು ಫೂರೈಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಫಲಗಳು ಬರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮರಗಳ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಐದಾರು ಫೂಟುಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕಾವಲಿಯನ್ನು ತೋಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಣ್ಣ ಬೇರುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಡಿದು, ಕಾವಲಿಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮಣ್ಣುಗಳ ಮಿತ್ರಣವನ್ನು ತುಂಬಿ ಮುಚ್ಚುವದರಿಂದ ಮರಗಳು ಫಲಬಿಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು. ಇದನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ನೆಲದ ಅಡಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ಫೂಟುಗಳಲ್ಲ ಬಿರುಸಾದ ಕಲ್ಲರೆ ಯಿವರೂ ಮರಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಕುಂದಿ ಫಲ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ನಲದಲ್ಲಿ ಗಿದಗಳನ್ನೇ ಹಚ್ಚುಬಾರದು.

ಭಾಗ ೧: ಸಮಾಸ್ತ.

ಈ ವುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆಯುವಾಗ ಉಸಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇತರ ಬರಹಗಳು

- ೧. ಫಳಝಾಡಾಂಚಾ ಬಾಗ (ಮರಾರಿ), ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿ ಲೇಖಕರು.—ಹರಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪರಾಂಜವೆ.
- ೨. ದಿ ಬುಕ್ ಆಫ್ ದಿ ಮೇಂಗೋ (ಇಂಗ್ಲೀಷ್), ಲೇಖಕರು —ಡಬ್ಲೂ. ಬರ್ನ್ಸ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಚ್. ಪ್ರಯಾಗ
- 4. ಕಲನಿಸ ಆಂಬ್ಯಾಚೆ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಲಾಗಪಡ (ಮರಾರಿ), ಲೇಖಕರು:—ವಾಂಡುರಂಗ ಗೋವಿಂದ ಜೋತಿ.
- ಳ. ಹಣ್ಣುಹಂಸಲಗಳ ಬಾಗಾಯತವು, ಲೇಖಕರು — ಶಂಭು ಶಂಭು ಭಟ್ಟ.
- ೫. ಮುಂಬುಬ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಸಾಯ ಖಾತೆಯ (ಅ) ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಗಳು,
 - (ಬ) ಬುಲೆಟನ್ನುಗಳು,
 - ಮತ್ತು (ಕ) ಹಸ್ತ್ರ ಪತ್ರಿಕಗಳು.
- ೬. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವರದಿ.

ತಾರಾಮತಿ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ ಪುಕ್ ನಂ. ೩

ಇವರಲ್ಲಿ ಸಿಗುವವು!

- **೧**. ಉತ್ತಮ ತಾಜಾ ನಿಂಬೆ ರಸ :
 - ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ಚಿಕ್ಕ ನಿಂಬೆಯ ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ರೀತಿ ಯಿಂದ ಬಾಟಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಡದಂತೆ ತುಂಬಿಟ್ಟದ್ದು! ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆ ಕಾಯಿಗಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ಶರ್ಬತ್ತು ನಾರಕಗಳನ್ನು ಮಾಡ ಲಿಕ್ಯೂ, ಯಾವಾಗಲೂ ಅಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಿಕ್ಯೂ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಾವಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಲಭ ವರ. ೨೪ ದನ್ನುಗಳ ಬಾಟಲಿ ೧ ಕ್ರೆ ೧೩ ರೂವಾಯಿ ಮಾತ್ರ. ಟಿ ಖ ಬೀರೆ
- .೨. ಜಾಂಬೂಲೇಟ ಗುಳಿಗೆಗಳು:
 - ಒಳ್ಳೇ ಜಾತಿಯ ನೇರಲ ಹಣ್ಣಿಸಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಈ ಗುಳಿಗೆಗಳ ಸೇವನೆ ಯಿಂದ ಬಹು ಮೂತ್ರ ಇಲ್ಲವೆ ಮಧುಮೇಹ ಎಂಬ ರೋಗವು ವಾಸಿ ಯಾಗುವದು. ೫೦ ಗುಳಿಗೆಗಳ ಬಾಟಲಿ ೧ ಕೈ ೧ ರೂವಾಯಿ ಮೂತ್ರ. ಟ. ಖ ಬೇರೆ
- 4. ಕಾಂಬಿನೇಶನ್ ಲಾಯಿಮ್ ಜ್ಯೂಸ ಪ್ರೆಸ್ ಎಂಬ ನಿಂಬೆ ಕಾಯಿಗಳ ರಸವನ್ನು ತಗೆಯುವ ಸಾದಾ ಯಂತ್ರವು ಬಿಲೆ ಚಂರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹಿತಿ ಪತ್ರದ್ದುರಾ